

Årsredovisning Österåkers kommun 2024

Innehåll

1	Förvaltningsberättelse.....	3
1.1	Översikt över verksamhetens utveckling	3
1.2	Den kommunala koncernen.....	5
1.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	10
1.4	Händelser av väsentlig betydelse	21
1.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	22
1.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	26
1.7	Balanskravsresultat	39
1.8	Väsentliga personalförhållanden.....	40
1.9	Förväntad utveckling.....	47
2	Resultaträkning.....	50
3	Balansräkning	51
4	Kassaflödesanalys	53
5	Noter.....	54
6	Driftredovisning	78
7	Investeringsredovisning	79
8	Kommunfullmäktige	85
9	Kommunstyrelsen.....	87
10	Socialnämnden.....	90
11	Vård- och omsorgsnämnden.....	92
12	Byggnadsnämnden.....	95
13	Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	97
14	Kultur- och fritidsnämnden	99
15	Utbildningsnämnden.....	101
16	Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	104
17	Överförmyndarnämnden	107
18	Armada fastighets AB (koncernen)	108
19	Roslagsvatten (koncernen).....	109
20	Barnbokslut.....	111
21	Målbilaga	115

I Förvaltningsberättelse

I.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Tabell I. Översikt över verksamhetens utveckling

	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunen					
Folkmängd	49 787	49 282	49 138	48 234	46 644
Kommunal skattesats	16,60	16,90	17,00	17,10	17,10
Verksamhetens intäkter (mnkr)	518,5	494,7	455,6	447,4	568,5
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-3 240,1	-3 061,0	-2 883,5	-2 760,2	-2 663,0
Årets resultat (mnkr)	97,0	230,2	57,4	265,6	220,7
Soliditet	48,6%	50,6%	45,8%	46,6%	48,1%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	32,2%	32,9%	27,3%	26,2%	23,1%
Nettoinvesteringar (mnkr)	327,0	86,0	170,5	156,7	424,6
Självfinansieringsgrad	1,8	2,2	0,5	1,3	0,4
Antal anställda (årsarbetare)	1 716	1 746	1 738	1 699	1 732
Kommunkoncern					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	1 016,0	919,0	822,8	927,0	951,2
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-3 495,6	-3 252,9	-3 091,2	-2 957,0	-2 838,0
Årets resultat (mnkr)	112,0	148,3	61,7	365,8	270,9
Soliditet	24,9%	25,5%	24,2%	25,6%	22,2%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	17,7%	17,8%	16,3%	16,9%	12,7%
Nettoinvesteringar (mnkr)	684,2	380,4	467,9	544,0	713,3
Självfinansieringsgrad	4,6	0,5	0,8	1,0	0,6
Långfristig låneskuld (mnkr) *	1 755,3	1 696,9	1 965,7	2 909,1	3 540,2
Antal anställda (årsarbetare)	1 917	1 855			

Investeringar är inklusive finansiell leasing och finansiella anläggningstillgångar. För förhållande mellan koncernbolagen se not 1.

Kommunen

2024 har Österåker haft den lägsta kommunala skattesatsen i landet med 16,60 öre per skattekrona, en sänkning med 0,30 jämfört med 2023. Ett av kommunens finansiella mål är att utdebiteringen ska vara så låg som möjligt vilket också återspeglas i utvecklingen av den kommunala skattesatsen över tid.

Jämfört med 2023 har kommunens resultat sjunkit. Det förklaras med att kommunens intäkter i form av skatteintäkter och utjämningsystemet, se not 8 och 9, ökade med 0,1 procent jämfört med 2023 samtidigt som kommunens nettokostnader ökade med 5 procent. Det beror bland annat på indexuppräknningar, höga pensionskostnader och volymökningar inom äldreomsorgen.

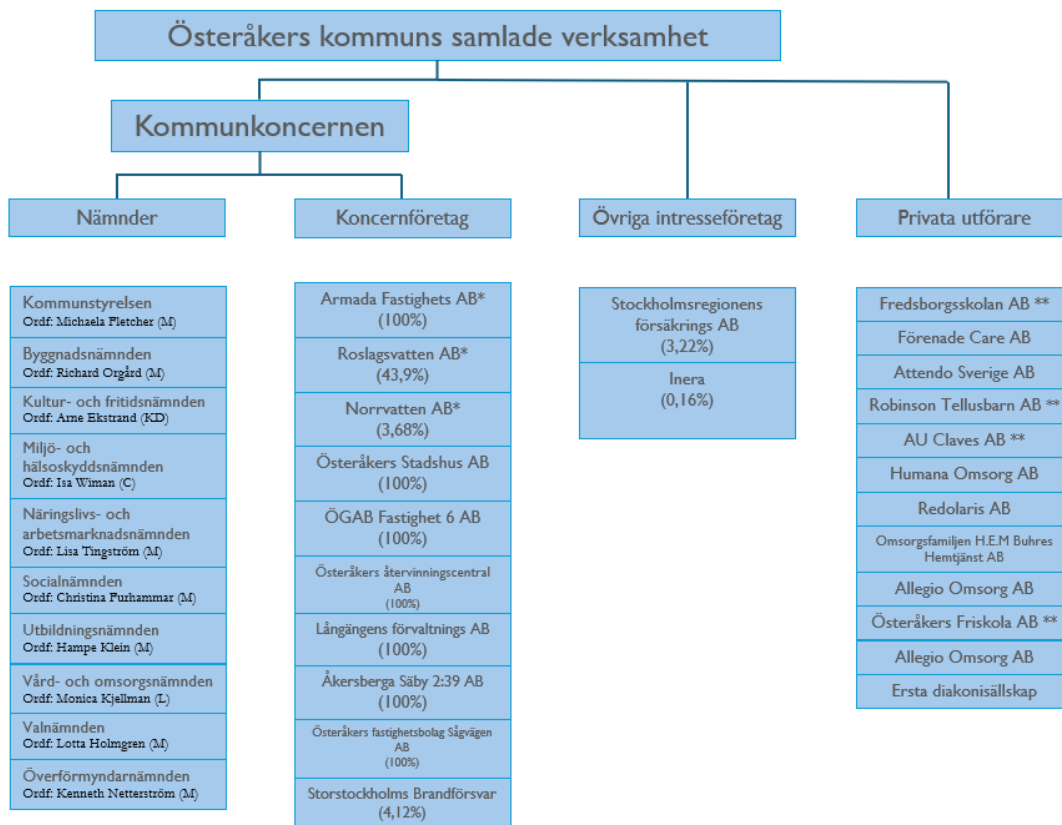
Koncernen

För koncernen är årets resultat lägre än föregående år, vilket framför allt beror på kommunens lägre resultat. Roslagsvattens resultat var minus 1,4 mnkr, vilket var något bättre än budgeterat. De största avvikelserna är på intäktssidan och var 11,8 mnkr lägre än budget, vilket beror både på att antalet nya kunder inte blev lika många som prognostiserats. Under året har även en avsättning till brukarkollektivet om 7,8 mnkr gjorts. Räntekostnaderna har ökat med 50 procent jämfört med förra året. Det beror på en utökad låneportfölj och ökade räntenivåer. Roslagsvattens soliditet sjönk till 3,8 procent under 2024, orsakat framför allt av hög upplåning med anledning av investeringar.

Armadakoncernens resultat blev 15,7 mnkr. Intäkterna ökade med 4,9 procent jämfört med föregående år. Hyreshöjningarna ökade på grund av den höga inflationen som påverkar indexet som används i hyresavtalen. Driftskostnaderna har ökat med 1,4 procent och personalkostnaderna med 7 procent jämfört med föregående år. Räntekostnaderna har ökat under året med 19 procent, från 64,5 till 76,4 mnkr. Det beror på att gamla lån med låg ränta har omförhandlats under året till högre ränta.

1.2 Den kommunala koncernen

Organisationsschema Österåkers kommuns samlade verksamhet 2024

Fotnot: *Företagen ingår i den sammanställda redovisningen. Ägarandel inom parentes. Privata utförare visar de utförare vilka kommunen gjort störst inköp av under perioden, 30-100 mkr. Utförare presenteras i fallande skala. Köp från andra kommuner ingår inte.

1.2.1 Koncernföretag

Kommunens bolag ska vara till nytta för kommunens invånare. De ska också bidra till utveckling av kommunen och hjälpa till att förverkliga kommunala mål och vision. Bolagen ska ha en balanserad ekonomisk utveckling, både på kort och på lång sikt.

Armada Fastighets AB

Armada Fastighets AB är Österåkers kommuns fastighetskoncern, som ägs till 100 procent av kommunen. Koncernen verkar för att långsiktigt äga, förvalta och förädla fastigheter för såväl bostäder som verksamhetslokaler. Koncernen innehåller flera dotterbolag:

- Armada Bostäder AB, hyr ut och förvaltar bostäder
- Armada Kommunfastigheter AB, äger och förvaltar de fastigheter där kommunens verksamheter finns
- AB Åkers Kanal, äger fastigheter som ska utvecklas, samt brandstationsfastigheter
- Österåkers Stadsnät AB, förvaltar, äger och ansluter nybyggnationer till fibernät i Åkersberga med omnejd

Roslagsvatten AB

Roslagsvattens uppdrag är att bygga ut och underhålla ledningsnäten, rena det använda avloppsvattnet samt skapa en hållbar och sund samhällsutveckling. Österåkers kommuns ägarandel är 43,9 procent. För några av ägarkommunerna tar företaget även hand om avfall, driver återvinningscentraler, sköter fakturering och kundtjänst. Övriga delägare är Vaxholms stad, Vallentuna kommun, Knivsta kommun, Ekerö kommun, Täby kommun samt Danderyds kommun.

Inom koncernen Roslagsvatten AB finns fem dotterbolag: Österåkersvatten AB, Vaxholmsvatten AB, Vallentunavatten AB, Knivstavatten AB, Ekerövatten AB. Dotterbolagen ägs till 99,0–99,9 procent av Roslagsvatten AB och resterande 0,1-1,0 procent av respektive kommun. Österåkers kommun äger en procent av Österåkersvatten AB. Österåkersvatten är huvudman för vatten och avlopp i Österåkers kommun och har också ansvar för att hämta sopor och hantera avfall i kommunen.

Österåkersvatten AB och Vaxholmsvatten AB äger gemensamt 81,5 procent respektive 18,5 procent av dotterbolaget Övar AB som ska äga och driva det nya gemensamma avloppsreningsverket i Margretelund.

Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund som producerar och distribuerar dricksvatten till 14 medlemskommuner. Norrvattens uppdrag är att förse medlemskommunerna med hälsosamt dricksvatten. I deras uppdrag ingår att anlägga, underhålla och driva vattenverk, vattentorn, pumpstationer och ledningar. Omkring 700 000 människor, flera stora sjukhus samt Arlanda flygplats är beroende av att Norrvatten garanterar hälsosamt dricksvatten och därmed möjliggör regionens utveckling. Österåkers kommuns ägarandel 2024 uppgår till 3,68 procent.

Österåkers Stadshus AB

Under året har kommunen bildat Österåkers Stadshus AB med tillhörande dotterbolag Fastighets Holding i Österåker AB. Uppdraget för Österåkers Stadshus AB är att stärka och effektivisera styrningen av kommunens bolag och genom ägarstyrning stödja och stärka bolagen i deras uppdrag.

Uppdraget för Fastighets Holding i Österåker AB är att äga och förvalta aktier i fastighetsbolag i Österåker som ägs ur ett exploateringsperspektiv. Dessutom ska bolaget initiera och driva särskilda projekt i syfte att utveckla bolagens verksamhet på ett värdeskapande sätt för kommunen samt samordna övergripande finansiella frågor och riskexponeringar. Österåkers Stadshus AB ägs till 100 procent av Österåkers kommun.

Övriga koncernföretag

Långängens Förvaltnings AB har till syfte att äga och förvalta en av centrumfastigheterna. ÖGAB Fastighet 6 AB har till syfte att äga fastigheten Hagby 1:5 som ingår i ett pågående exploateringsprojekt. Österåkers Återvinningscentral AB äger fastigheten Skeppsbol 1:75 där återvinningscentralen är belägen.

Under verksamhetsåret har två bolag förvärvats, Åkersberga Säby 2:39 AB i exploaterings syfte för en kommande detaljplan för området, samt Österåkers Fastighetsbolag Sågvägen AB (ÖFSAB). ÖFSAB förvärvades av kommunen på grund av att Roslagsvatten AB behövt flytta en del verksamheter vid ombyggnationen av reningsverket i Margretelund. Fastigheten kan framöver komma att ingå i markreserven och bedöms på sikt ha ett förädlingsvärde.

Storstockholms Brandförsvär (SSBF)

SSBF är ett kommunalförbund där tio kommuner samarbetar, Österåker kommuns andel uppgår 2024 till 4,12 procent. SSBF ska enligt förbundsordningen fullgöra de uppgifter som är obligatoriskt för en kommun att utföra enligt Lagen om skydd av mot olyckor (LSO). Därutöver även enligt lagen om explosiva varor (LBE) samt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. SSBF har flera viktiga roller i medlemskommunerna: att stötta invånare, företag och andra myndigheter att själva förebygga och kunna agera vid olyckor, att genom sin myndighetsroll verka förebyggande mot olyckor, samt att genomföra kommunala räddningsinsatser.

1.2.2 Övriga intresseföretag

Stockholmsregionen Försäkrings AB (SRF)

SRF ska med försäkringslösningar och kompetens inom skadehantering och skadeförebyggande arbete bidra till att minska skaderisker och skadekostnader för kommuner i Stockholmsregionen. SRF ägs av 25 kommuner i Stockholms län och delägarnas andelstal står i relation till kommunernas storlek mätt i antal invånare. Österåkers andel för 2024 uppgår till 3,22 procent.

Inera AB

Inera är ett digitaliseringsbolag som bidrar till att utveckla välfärden genom att utveckla digital infrastruktur för en sammanhållen välfärd. De arbetar på uppdrag av kommuner och regioner. Till exempel utvecklar och förvaltar de digitala tjänster för invånare genom 1177 och till verksamheter inom välfärden genom till exempel stödsystemen Nationell patientöversikt och Pascal.

1.2.3 Privata utförare

I Österåkers kommun drivs en del av verksamheten av privata utförare. Med privat utförare avses en juridisk person eller enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet och som inte är ett hel- eller delägt kommunalt bolag. Österåkers kommun upphandlar inom följande verksamhetsområden: vård och omsorg, kultur och fritid, hälso- och sjukvård, gator och parker, kommunikationer och annan infrastruktur.

För att säkerställa att fullmäktiges mål och riktlinjer följs, samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt, tillämpar kommunen ett program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare. Programmet omfattar inte fristående skolor och fristående förskolor då den verksamheten inte är upphandlad, utan är reglerad genom tillståndsgivning. Även utförare av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken är undantagna.

Tabell 2. Väsentliga privata utförare 2024

Verksamhet	Privat utförare
Grundskola	Fredsborgsskolan AB
Vård och omsorg om äldre	Förenade Care AB Attendo Sverige AB
Förskola, grundskola, fritidshem och förskoleklass	Robinson Tellus Barn AB
Gymnasium	AU Claves AB
Vård och omsorg om äldre	Omsorgsfamiljen H.E.M Buhres Hemtjänst AB
Vård och omsorg om äldre; särskilt boende, samt insatser till personer med funktionsnedsättning; särskilt boende.	Vardaga Nytida Omsorg AB
Vård och omsorg om äldre	Humana Omsorg AB Redolaris AB Allegio Omsorg AB
Parker, Idrotts- och fritidsanläggningar, Väg- och järnvägsnät, parkering,	Peab Anläggning Ab
Fritidshem, förskoleklass, grundskola	Österåkers friskola AB
Hemtjänster, Insatser enligt LSS samt Övriga insatser till vuxna	Ersta diakonisällskap

Tabellen visar, i fallande ordning, de största privata utförarna under året med inköp mellan 30 mnkr upp till 104 mnkr.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

1.3.1 Konjunktur och arbetsmarknad

Konjunkturläget

När *Verksamhetsplan 2024-2026 och budget 2024* antogs var prognosen att ekonomin fortsatt skulle vara påverkad av lågkonjunktur. Detta främst för att arbetslösheten fortsatt antogs ligga på en hög nivå och att skatteintäkterna skulle utvecklas långsamt. Prognoserna för ekonomin 2024 har visat sig stämma. Sverige har befunnit sig i en mild lågkonjunktur under året och arbetslösheten har stigit, liksom antalet konkurser. Enligt SKR:s decemberprognos är utfallet för kalenderkorrigerad BNP 0,7 för 2024.

Inflationen i Sverige och omvärlden har legat på mycket höga nivåer 2022 och 2023, men under året har den succesivt sjunkit och centralbanker världen över därmed haft möjlighet att sänka styrräntan. I Sverige uppmätte inflationen utan räntor (KPIF) 1,5 procent för december 2024, vilket är inom Riksbankens målområde. Riksbanken har sänkt styrräntan med 1,5 procentenheter under 2024, från 4,0 procent vid årets början till 2,5 procent i december 2024.

De höga räntorna har påverkat bostadsmarknaden, som har bromsat in under lågkonjunkturen och tillväxttakten för nya bostadslån är låg. Bostadspriserna sjönk under 2023 och få objekt fanns till salu, vilket ledde till en trögrörlig bostadsmarknad. I takt med att räntorna har sjunkit har bostadsmarknaden stimulerats och under 2024 såldes fler bostäder än året innan. Fortfarande är dock prisnivån lägre än toppnivåerna 2022.

Arbetslöshet

Då kommunens intäkter främst kommer från skatteintäkter är arbetslösheten en viktig parameter att följa. Den har en direkt effekt på kommunens prognos av skatteintäkter, samt utvecklingen av den grupp som kan komma att behöva stöd från kommunen.

Under året har arbetslösheten stigit i Sverige och trots att Österåker har en lägre grad av arbetslöshet jämfört med Stockholms län och riket, följer kommunen ändå den negativa trenden. Det säsongsrensade och utjämnade arbetslöshetstalet uppgick till 8,4 procent för riket i slutet av 2024, jämfört med genomsnittet 2023, som var 7,7 procent.

Andelen arbetslösa i kommunen har stigit från 4,0 procent föregående år till 4,5 procent enligt Arbetsförmedlingens data för december 2024. I Österåkers är i december 2024 cirka 150 personer fler öppet arbetslösa jämfört med december 2023, vilket motsvarar en ökning på 26 procent för den gruppen.

Handel och export

Sveriges ekonomi och konjunktur påverkas av omvärlden, exempelvis är Sveriges tillväxt beroende av export. Tyskland och USA har en andel på runt 10 procent vardera av exporten, vilket gör Sverige påverkbart för amerikanska tullar och tysk stagnerad handel.

För Europa har 2024 varit ett oroligt år politiskt, med omval i både Tyskland och Frankrike som följd. Detta har även en viss påverkan på den ekonomiska stabiliteten och utvecklingen. Även i USA bidrar det politiska läget till oro för hur den ekonomiska utvecklingen ska se ut 2025, exempelvis genom tullar, och hur detta ska påverka Sverige framåt.

Summering

Kombinationen av en högre arbetslöshet, långsam utveckling av skatteintäkterna och den höga prisnivån, höga räntekostnader och höga pensionskostnader har satt press på kommunen och dess bolag under 2024. Det visar sig bland annat i utvecklingen av kommunens nettokostnader, läs mer under avsnitt 1.6.1. Finansiella mål.

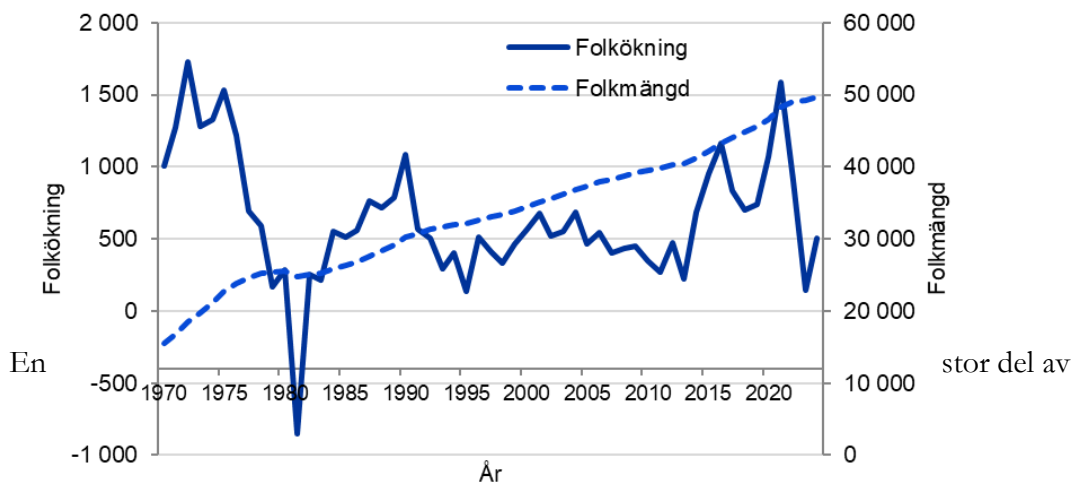
När pensionskostnaderna minskar under kommande år lättar trycket något för kommunen. Omvärlden, både globalt och regionalt, är dock fortsatt osäker och risken för tullar, stigande inflation och räntor kan komma att fortsatt påverka kommunen och utvecklingen av nettokostnaderna.

1.3.2 Befolkningsutveckling

Österåkers kommun tar årligen fram en befolkningsprognos för underlag i verksamhetsplanering och budgetarbete. Befolkningsutvecklingen följs noggrant upp månadsvis under året. Befolkningsprognosen uppskattade befolkningsökningen till 310 personer under 2024. Det faktiska utfallet blev en befolkningsökning om 505 personer och den 31 december 2024 hade Österåker 49 787 folkbokförda invånare. Befolkningsökning 2024 är en starkare befolkningsökning än föregående år, som hade en ovanligt svag befolkningsutveckling om endast 144 invånare. Österåkers befolkningsutveckling om 1 procent 2024 är starkare än både riket (0,3 procent) och länet (0,8 procent).

Diagram 1: Befolkningsökning och befolkningsmängd 1970-2024

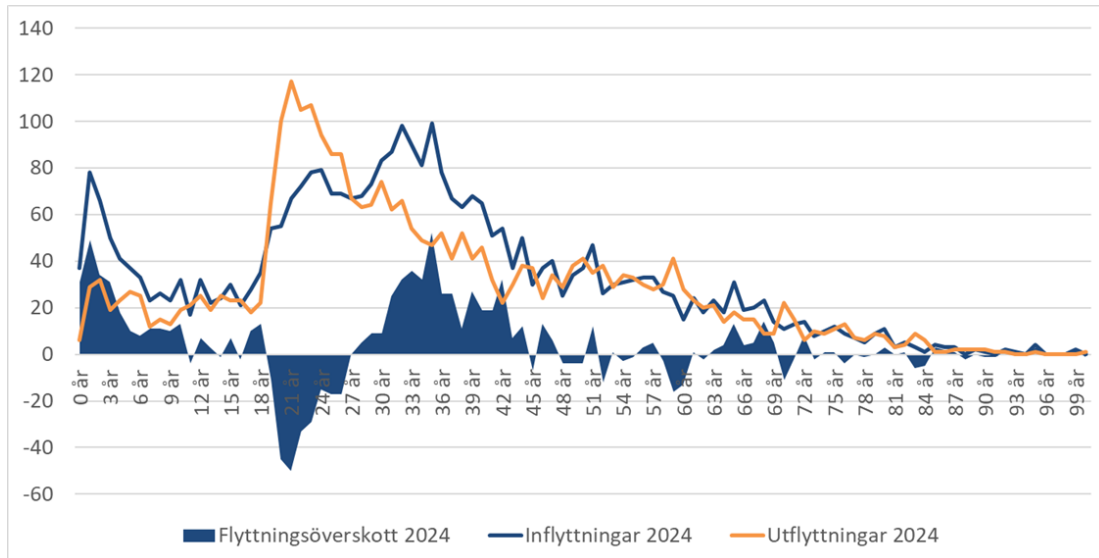

Befolkningsökningen under 2024 kan förklaras av den nya lag som gav ukrainare möjlighet att folkbokföra sig i Sverige. Under året har 295 personer som bor i Österåkers kommun nyttjat den möjligheten.

Barnafödandet är fortsatt lågt i Sverige och det har inte fötts så få barn i Sverige sedan 2002. I Österåker har det fötts 411, barn vilket är 34 färre än föregående år.

Nedanstående diagram visar in- och utflyttning per åldersgrupp. En typisk person som flyttar in i kommunen är i trettioårsåldern, samt barn i förskoleåldern. En typisk person som lämnar kommunen är en ung vuxen i åldern 19-26 år.

Diagram 2: In- och utflyttningar per åldersgrupp 2024

Tabell 3. Utfall och förändring per åldersgrupp

	Ålder	Utfall				Befolkningsförändringar		Prognos	Diff mot prognos
		2021	2022	2023	2024	antal	i procent	2024	
Nyfödda	0 år	510	480	465	442	-23	-4,9%	469	-27
Förskolebarn	1-5 år	3 066	3 111	3 048	3 000	-48	-1,6%	3004	-4
Skolbarn	6-15 år	6 504	6 587	6 548	6 621	73	1,1%	6598	23
Gymnasium	16-19 år	2 685	2 741	2 732	2 709	-23	-0,8%	2666	43
Förvärvsarbete	20-64 år	26 661	27 235	27 364	27 733	369	1,3%	27 605	128
Äldre:	65-79 år	6 676	6 655	6 552	6 422	-130	-2,0%	6405	17
	80-w år	2 132	2 329	2 573	2 860	287	11,2%	2845	15
	90-w år	321	336	347	365	18	5,2%	365	0
Hela befolkningen		48 234	49 138	49 282	49 787	505	1,0%	49 592	195
Förändringar mellan år, %		3,40 %	1,90 %	0,30 %					
Förändringar mellan år, antal		1 590	904	144					

Mellan 2023 och 2024 har antalet nyfödda och antalet barn i förskoleåldern minskat och antalet personer i de äldre åldersgrupperna har ökat. Procentuellt är det främst personer som är 80 år eller äldre som har ökat mest.

Det har fötts 411 barn, vilket är 27 färre än prognos och det har avlidit 334 personer, vilket är 30 färre än prognos. Tillsammans ger födda och avlidna ett födelsenetto på 77, vilket är i linje med prognos. Omkring 3 300 personer har flyttat till Österåker varav en majoritet kommer från Stockholms län. 2 900 personer har flyttat ut vilket ger ett positivt flyttnetto på 430 personer.

Skatteverket har under året genomfört utökade kontroller av folkbokföringen, vilket medfört att 43 personer avskrivits från folkbokföringen under 2024.

Befolkningsutvecklingen har varit starkare än prognos under året. Räknas unika händelser som inträffat under året bort, det vill säga avskrivningar hos Skatteverket, samt folkbokföring av ukrainare, har befolkningsutvecklingen utvecklats något svagare än prognos.

De demografiska förändringarna har krävt att verksamheterna ställts om och anpassats, dels för att möta ett ökat antal äldre, dels för att möta minskande antal barn och unga. En långsammare befolkningsökning tillsammans med avtagande bostadsbyggande kan komma innebära att intäkterna från exploateringsverksamheten blir lägre framöver. Det kan innebära att kommunen behöver se över både investeringsutgifter och resultatnivåer för att bibehålla en stabil utveckling av soliditeten.

Tabell 4. Befolkningsprognos och utfall

	Befolkningsprognos	Utfall 2024	Avvikelse mellan prognos och utfall
Födda	438	411	-27
Avlidna	364	334	-30
Födelseöverskott	74	77	3
Inflyttning	3 137	3 312	175
varav inflyttning från Ukraina	0	295	295
Utflyttning	2 901	2 881	-20
Flyttningsöverskott	236	431	195
Justeringspost*	0	-3	-3
Netto	310	505	195

*Justeringsposten är den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under perioden. Där ingår födslar, dödsfall, invandringar och utvandringar som rapporterats under perioden, men som inträffat före periodens början.

1.3.3 Bostadsbyggande

Antalet färdigställda bostäder är i linje med bostadsprognosen. Totalt har 306 bostäder färdigställts under året enligt intern statistik, som inkluderar slutbesked och intermistiska slutbesked. Nybyggnationsprognosen innehöll 302 bostäder. De större projekten är 95 hyresrätter på Ljusterö och flerbostadshus i Täljö med 117 lägenheter. Under året har antalet startbesked för att påbörja nybyggnationer varit förhållandevis få och antalet färdigställda bostäder kan förväntas vara lågt det kommande året.

1.3.4 Österåkers kommuninvånare i siffror

Tabell 5. Österåkers kommuninvånare i siffror

Nyckeltal	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Medelålder, år*	-	41	41
Invånare totalt, antal	49 787	49 282	49 138
Invånare 0-19 år, andel (%)	26	26	26
Invånare 20-64 år, andel (%)	56	56	55
Invånare 65-79 år, andel (%)	13	13	14
Invånare 80+, andel (%)	6	5	5
Medellivslängd kvinnor, år*		85	85
Medellivslängd män, år*		82	82
Mediannettoinkomst, kr/inv 20+*		353 300	329 000
Skattesats till kommun, (%)	16,6	16,9	16,9
Skattesats till region, (%)	12,38	12,08	12,08
Skattesats, totalt, (%)	29	29	29
Utrikes födda vuxna invånare, andel (%)	24	23	23
Utrikes födda, andel (%)	18	18	18

* Nyckeltal ej publicerade hos SCB vid tidpunkten för årsredovisningens utfärdande

1.3.5 Finansiella risker

Pensioner

Den höga inflationen har påverkat kommunens pensionskostnader under 2023 och 2024 i hög grad. Avsättningen till pensioner har ökat i snabb takt till 535 miljoner kronor. Avsättningen består av den förmånsbestämda ålderspensionen för höginkomsttagare och beräknas som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Ansvarsförbindelsen i kommunen redovisas utanför balansräkningen och kostnaden tas när utbetalning görs till pensionären. Ansvarsförbindelsen har minskat de senaste åren. Det beror på utbetalningar till befintliga pensionärer och att inget nytt intjänande skett, men 2023 och 2024 ökade även denna på grund av inflationen.

För att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt från ansvarsförbindelsen har kommunen reserverat medel motsvarande hela pensionsskulden under eget kapital i balansräkningen. Kommunen har även, enligt policyn för förvaltning av pensionsmedel, sedan tidigare placerat 130 mnkr. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde vid utgången av 2024 om cirka 229 mnkr.

I koncernbolagen finns avsatt för pensioner i Armadakoncernen och den totala avsättningen tryggas av Tryggandelagen. I Roslagsvattenkoncernen betalas månatligen pensionsutfästelse för samtliga i personalen till fristående försäkringsbolag. Norrvatten har personalens tjänstepensioner hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Den del som är tryggad i pensionsförsäkring (1,5 mnkr är Österåkers kommuns andel) avser förmånsbestämda pensionsförmåner intjänade från 1998-01-01.

Tabell 6. Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt

Kommunen (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Avsättning	535	408	333	347	307
Ansvarsförbindelse	623	611	604	628	647
Totala pensionsförpliktelser	1 158	1 019	937	975	954
<i>varav finansierat med återlånade medel</i>	929	816	749	767	772
Koncernen (mnkr)					
Avsättning	537	409	334	348	308
Ansvarsförbindelse	625	611	604	628	647
Totala pensionsförpliktelser	1 161	1 020	938	976	955
<i>varav finansierat med återlånade medel</i>	929	816	749	767	772

Ansvarsförbindelser utöver pensioner

Kommunen har inga lån, däremot finns det lån i kommunkoncernen. Kommunens borgensåtagande för dessa lån uppgick vid årsskiftet till 3 682 mnkr. Under året har kommunen minskat åtagandet med 72 mnkr för Armadakoncernen, samt utökat åtagande för sin del inom Roslagsvattens koncern med 292 mnkr, främst kopplat till reningsverket i Margretelund. Läs mer under rubrik 1.4.2 Större investeringsprojekt. Se not 25 Borgensförbindelser.

Kommunalförbundet Norrvatten har tillsammans med de 14 medlemskommunerna beslutat om etappvis utbyggnad av ett nytt kompletterande vattenverk under den kommande tioårsperioden vilket lett till utökat behov av upplåning. Förbundet har sett över finansieringsformer kopplat till utbyggnaden och funnit det ekonomiskt fördelaktigt att förbundets investeringar finansieras via ägarlån, det vill säga lån direkt från medlemskommunerna utifrån ägarandel. Österåkers andel uppgår till 3,62 procent. Under 2024 ansökte förbundet om ett första upptagande av lån på totalt 50 mnkr varav Österåkers kommuns del uppgick till 1,8 mnkr. Läs mer under rubrik 1.4.2 Större investeringsprojekt.

Placerade medel i portföljer

Kommunen har placerat medel i två olika långsiktiga portföljer, pensions- respektive överlikviditetsportföljen. Det totala marknadsvärdet vid utgången av december månad uppgick till cirka 748 mnkr. Portföljerna förvaltas av Söderberg & Partners (förvaltaren).

Det övergripande målet i Kommunfullmäktiges policy för pensionsförvaltningen är att tillgångarna, på lång sikt skall täcka kommunens pensionsåtagande. Avkastningsmålet för pensionsmedlen är en nominell avkastning om 5 procent per år givet en årlig inflation på 2 procent. Medelavkastning för åren 2018–2024 blev 6,4 procent. Avkastningsmålet för överlikviditetsförvaltningen är att erhålla en långsiktig nominell avkastning om 4 procent per år, givet en inflation på 2 procent per år. Medel för åren 2018–2024 blev 4 procent.

Enligt Kommunfullmäktiges policy får fördelningen av tillgångsslagen vara enligt följande:

Nominella räntor max 100 procent, aktier 65 procent (55 procent för överlikviden) varav svenska aktier 40 procent och utländska 60 procent, samt likvida medel 15 procent.

Fördelningen av tillgångsslagen var per 2024-12-31 följande:

Placeringar i %	Pensionsportfölj	Överlikvid
Nominella räntor	41,6	61,2
Aktier	58,4	38,8
<i>varav svenska aktier</i>	17,6	11,7
<i>varav utländska aktier</i>	40,8	27,1
Likvida medel	0,0	0,0
Summa	100	100

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i kapitalförvaltningen styras dynamiskt med målsättningen att pensionsportföljen som mest kan falla 15 procent och överlikviditetsportföljen 10 procent från den högsta nivån som uppnåtts de senaste 24 månaderna. Det vill säga ett säkerhetsgolv på 85 procent respektive 90 procent av portföljernas högsta värde. Detta säkerställs genom att portföljerna marknadsvärderas löpande och risken för att gå under säkerhetsgolven beräknas löpande utifrån portföljens aktuella marknadsvärde, marginal till säkerhetsgolven, samt aktuell marknadsrisk. Uppföljning görs varje månad genom skriftliga rapporter från förvaltaren till kommunen.

Kommunen har dessutom placerat medel i en kortsiktig likviditetsportfölj. Det är framför allt en räntebärande placering, som ger kommunen avkastning och samtidigt är möjlig att använda för att, vid behov, förstärka likviditeten. De placerade medlen klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för köp och försäljning. Se not 18.

Avsättning medfinansiering av Roslagsbanan

Kommunen har avsatta medel för medfinansiering av Roslagsbanans utbyggnad inom ramen för Sverigeförhandlingen. I avtalet anges att beloppen är angivna i prisnivå för januari 2016. Beloppen ska räknas om med hänsyn till förändringen i KPI från januari 2016 tills dess att betalning erläggs enligt en överenskommen betalningsplan. I enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har kommunen gjort en

nuvärdesberäkning av avsättningen. Avsättningen baseras på diskonteringsränta från Kommuninvest samt på SKR:s antagande om ett årsgenomsnitt för KPI för åren 2025–2028 och därefter 2 procent årligen fram till 2035. Dessa antaganden är osäkra och påverkar avsättningens storlek vid årlig omräkning. Årets utfall, en minskad avsättning om cirka 10 mnkr, kunde fastställas först när KPI för december 2024 blev känt. Se not 21.

Ränterisker

Tabell 7. Ränterisker

Kommunen (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Lån med rörlig ränta	-	-	-	-	-
Lån med bunden ränta	-	-	-	-	-
Koncernen					
Lån med rörlig ränta	678	854	689	604	698
Lån med bunden ränta	2 943	2 372	2 704	2 689	2 595

Koncernbolagen är framför allt utsatta för följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk och likviditetsrisk. Hanteringen av dessa regleras i bolagens ägardirektiv eller finanspolicy. Enligt Armadas finanspolicy ska ränterisken minimeras genom att låneförfall fördelas tidsmässigt samt att bolagen har tillgång till kontokrediter. Lånen är fördelade enligt policyn. Den risken som identifierats som störst framåt är en väsentligt högre räntekänslighet i framtiden på grund av den allt högre skuldsättning som planeras i koncernen, framför allt för VA-bolagen. Gamla lån som förfaller framåt i både Armada och Roslagsvatten kommer också mest troligt att omsättas med högre ränta, vilket ökar ränterisken ytterligare. Ränterisken hanteras genom att lån löper med både fast och rörlig ränta. Derivat används i Armadakoncernen för att säkra ränterisker och anpassa räntebindningstiderna i bolagens låneportföljer. Det står i linje med finanspolicyerna där Armadas lyder ”risker ska så långt som möjligt begränsas” och Roslagsvattens begränsar skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid till mellan 1 och 4 år.

Därtill får maximalt 50 procent av skuldportföljen ha en räntebindningstid som understiger 1 år.

Finansieringsrisken i Roslagsvattens finanspolicy hanteras genom att 50 procent av lånestocken ska förfalla inom de närmsta 12 månader. Övriga kapitalförfall ska spridas jämnt över tiden så att maximalt 30 procent av lånestocken förfaller ett enskilt år. Rapportering enligt finanspolicyerna lämnas en gång i kvartalet till Styrelsen i respektive bolag. Det finns undantag i policyn som medger till exempel ÖVAR AB att tillsvidare endast använda rörliga räntor med en kapitalbindningstid på 1 år. Detta påverkar fördelningen mellan rörliga och bundna lån samt kapitalförfallstiden.

Balanslikviditet

Tabell 8. Likviditet ur ett riskperspektiv

Kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Balanslikviditet, %	372	360	295	296	220
Rörelsekapital, mnkr	1 173	1 073	871	857	615
Koncernen					
Balanslikviditet, %	86	74	76	155	137
Rörelsekapital, mnkr	-347	-618	-490	492	362

Ett positivt rörelsekapital anger att omsättningstillgångarna överstiger kortfristiga skulder. För kommunen var rörelsekapitalet 1 173 mnkr. När det gäller risk ur ett kortsiktigt perspektiv är betalberedskapen i form av likviditet en viktig komponent och kommunens likviditet är god.

Den högre skuldsättningsgraden och negativa rörelsekapitalet i koncernen orsakas av att koncernbolagen har kortfristiga låneskulder om 1 595 mnkr som förfaller till omförhandling under 2025.

Känslighetsanalys

Tabell 9. Känslighetsanalys

(mnkr)	Årseffekt
Skatteunderlagsförändring med 1 %	23
Förändring kommunalskatt med 1 kr	162
Nettokostnadsförändring med 1 %	29
10 heltidstjänster	7

Yttre faktorer kan påverka kommunens ekonomi olika mycket och på olika sätt. Tabellen ovan visar ett urval av händelser och vilken helårseffekt de skulle få på resultatet för kommunen. För god ekonomisk beredskap behöver kommunen ha kännedom om vilken kostnadseffekt olika händelser kan få, för att därigenom skapa förutsättningar att kunna hantera riskerna.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

1.4.1 Säkerhetsläget

Det säkerhetspolitiska läget i omvärlden bedöms fortsatt vara osäkert och föranleder därför behov av omfattande åtgärder och utveckling av totalförsvaret i Sverige. För Österåker kommuns del handlar det om det civila försvaret, som i kommunen tar sin utgångspunkt från en väl fungerande krisberedskap. Ett flertal aktiviteter har genomförts under de senaste åren och fler är beslutade och planeras att genomföras för att stärka kommunens beredskap.

Den eskalerande våldsutvecklingen med gängkriminalitet, skjutningar och sprängningar i Sverige då gärningspersoner och brottsoffer många gånger är mycket unga kräver ett fortsatt intensivt arbete för att åtgärda den eskalerande våldsutvecklingen i landet. Under våren 2024 skedde två explosioner i anslutning till flerbostadshus i kommunen. Efter det fick kommunen förstärkt polisiär närvaro genom Nationella förstärkningsorganisationen (NFO). Insatsen avslutades innan årsskiftet.

Det förebyggande arbetet i kommunen kommer fortsatt vara högt prioriterat. Österåker bedöms ha goda förutsättningar att med tidiga förebyggande och främjande insatser i nära samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och polis, samt med andra berörda interna och externa aktörer lokalt och regionalt, verka för en positiv utveckling i kommunen.

1.4.2 Större investeringsprojekt

Under året har projektet för Säbybron slutförts enligt tidplan. Projektet innehöll ny bro över Åkers kanal med tillhörande cirkulationsplats samt gång- och cykelväg. Godkänd besiktning med tillhörande efterbesiktning är genomförd. Projekterad total budget för projektet uppgick till 113,8 mnkr. Utfallet blev 1,4 mnkr högre och kan främst härledas till inflationens påverkan på byggkostnader.

Roslagsvattens största projekt, nytt reningsverk i Margretelund, ska möta framtiden med utökad reningskapacitet och säkerställa en hållbar avloppsvattenrening i Österåkers kommun och Vaxholms stad. Bygget av projektet inleddes 2023 och planeras tas i provdrift december 2027.

Inom projektet Norrvattens framtida vattenproduktion planerar Norrvatten för en utbyggnad av vattenverkets rening, kapacitet och driftsäkerhet. Under 2024 har bolaget arbetat med detaljprojektering av den nya anläggningen. Preliminärt under slutet av 2025, väntas Norrvattens styrelse att fatta ett genomförandebeslut för projektet, vilket innefattar beslut om budget och tidplan. Byggstart är i nuläget planerad till 2026.

1.4.3 Ingångna avtal och fastighetsförvärv

Aktieöverlåtelseavtal

Under året har kommunen förvärvat fyra fastigheter genom bolagsförvärv:

- Österåkers Fastighetsbolag Sågvägen AB, som är ett nybildat bolag står som ägare till tre fastigheter. Köpeskilling 34,7 mnkr.
- Åkersberga Säby 2:39 AB, står som ägare till en fastighet. Bolaget förvärvades i exploaterings syfte för en kommande detaljplan för området. Köpeskilling 21,5 mnkr.

Övriga avtal

Kommunerna har från den 1 januari 2024 tagit över ansvaret för förpackningsinsamlingen. För Österåkers kommun har ett tjänsteavtal upprättats mellan kommunen och Roslagsvatten. Avtalet reglerar finansiering och ansvarsfördelning för förpackningsinsamlingen under en utvecklingsfas fram till utgången av 2026, då den fastighetsnära insamlingen ska vara införd.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

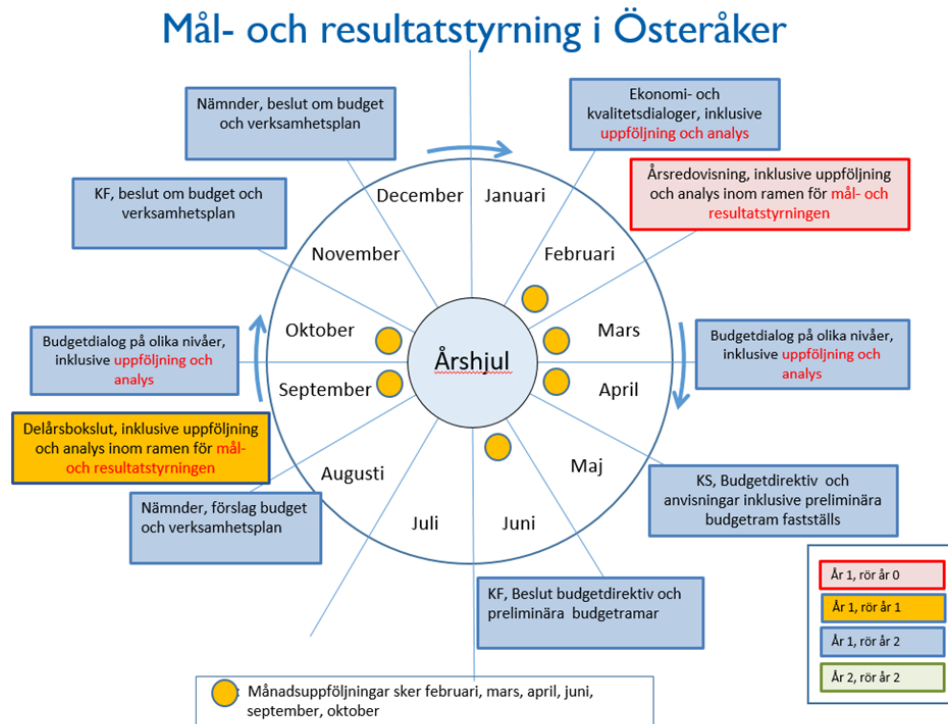
1.5.1 Mål- och resultatstyrning samt budgetprocess

Kommunen har en modell för mål- och resultatstyrning. Målhierarkin består av vision, övergripande mål på Kommunfullmäktigenivå, resultatmål på nämndnivå, resultatmål på enhetsnivå samt individuella mål för respektive medarbetare. Modellen för mål- och resultatstyrning tydliggör nämndernas strävan att styra sin verksamhet så att kommunens övergripande mål förverkligas. Det innebär att nämnden definierar nedbrutna resultatmål och indikatorer på nämndnivå utifrån vilka aktiviteter/åtgärder som planeras i verksamhetsplanen. Det ska finnas en röd tråd mellan de övergripande målen och nämndernas resultatmål, nyckeltal och mätmetoder.

Figur 1. Mål- och resultatstyrning

En övergripande uppföljning av de övergripande målen sker vid delårs- och helårsbokslut. Månadsuppföljningar görs vid sex tillfällen under året (se figur 3 nedan). Rapportering sker till Kommunfullmäktige vid tre tillfällen, det vill säga juni månads månadsuppföljning, samt delårs- och årsbokslut.

Figur 2. Årshjul för mål- och resultatstyrning, samt budgetprocess

1.5.2 Intern kontroll

Intern kontroll utgör en viktig del av kommunens löpande arbete för att uppnå och säkerställa både en effektiv hantering och ett säkert utförande av alla kommunens processer. Moment som ska ingå i internkontrollplanen fastställs dels på central nivå, dels ska verksamhetsspecifika risker identifieras och följas upp, genom att en internkontrollplan upprättas på förvaltnings- och avdelnings- eller enhetsnivå.

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts av en arbetsgrupp i Kommunstyrelsens förvaltning, vilket har resulterat i tre kommungemensamma kontrollmoment som ska ingå i samtliga nämnders internkontrollplaner. De tre centrala kontrollmomenten fokuserar i hög grad på att kontrollera huruvida fastställda riktlinjer och rutiner efterföljs i organisationen.

1. Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet
2. Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan
3. Efterlevnad av policy för hållbart resande

I nämndernas verksamhetsberättelser framgår det att kontroll har utförts i den omfattning som planen föreskriver. Mindre avvikelser har uppmärksammats under året. Där har åtgärder antingen genomförts eller planeras att genomföras under början av 2025.

Kommunrevisionen kontrollerar att kommunen och de kommunala bolagen sköts ändamålsenligt och ekonomiskt effektivt. Revisorerna kontrollerar också att de uppsatta målen nås och att det sker på det sätt som var tänkt. Under året har ett antal granskningar och förstudier genomförts:

1. Granskning av delårsrapport 2024
2. Granskning av oegentligheter inom upphandling och inköp
3. Granskning av kommunens brottsförebyggande arbete och arbete med välfärdsbrott
4. Förstudie rörande föreningsbidrag
5. Förstudie avseende kommunens arbete med civil beredskap

1.5.3 Centrala styrdokument

Österåkers kommun upprättar styrdokument för att tydliggöra verksamheternas mål, inriktningar, ansvarsområden, samt den värdegrund som kommunen har inom olika områden. Styrdokument av typen plan, program och strategier är dokument som redogör för hur Österåkers kommun ska nå ett resultat under en bestämd period. En policy är ett vägledande dokument som beskriver ett förhållningssätt, en inställning eller attityd som Österåkers kommun ska ha inom ett specifikt område eller fråga. Riktlinjer tydliggör hur åtgärder ska genomföras.

Ett urval av viktiga strategiska styrdokument för kommunkoncernen:

- Mål- och resultatstyrning för Österåkers kommun
- Strategi för verksamhetsutveckling.
- Stad, skärgård, landsbygd. Översiktsplan för Österåkers kommun 2040
- Långsiktig ekonomisk planering 2024–2033
- Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare
- Miljö- och klimatprogram för Österåkers kommun
- Varumärket Österåker
- Hållbarhetspolicy för Österåkers kommun
- Strategi för krisberedskap i Österåkers kommun 2023–2026
- Policy för intern kontroll i Österåkers kommun

Viktiga styrdokument som antagits av Kommunfullmäktige under 2024:

- Österåkers kommuns planeringsstrategi
- Trygghet och hälsa genom livet - Program för social hållbarhet och folkhälsa 2030
- Riktlinjer för Österåkers bostadsförsörjning 2024–2040
- Verksamhetsplan 2025–2027, budget 2025

1.5.4 Roller och ansvarsfördelning inom kommunkoncernen

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter. Det finns 10 partier representerade i Kommunfullmäktige under mandatperioden 2022–2026. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller ärenden av större vikt för kommunen gällande till exempel mål och riktlinjer för verksamheten, budget och plan, kommunalskatt och andra principiellt viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar Kommunfullmäktige om nämndorganisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare, samt revisorer, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling av verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsen leder, samordnar, stödjer och följer upp.

Nämnder

Nämnderna ansvarar för att styra, leda och samordna verksamheten inom respektive sakområde. De beslutar om resultatmål och resultatindikatorer utifrån kommunens vision och, av Kommunfullmäktige, fastställda övergripande mål, samt internbudget, verksamhetsplan och plan för intern kontroll. Nämnderna rapporterar till Kommunstyrelsen.

Österåker Stadshus AB

Österåker Stadshus AB ska följa de direktiv som utfärdas av Kommunfullmäktige i Österåkers kommun. Stadshus står under Kommunstyrelsens uppsikt och ska hålla kommunen väl informerad om sin verksamhet.

Uppdraget för Österåker Stadshus AB är att stärka och effektivisera styrningen av kommunens bolag och genom ägarstyrning stödja och stärka bolagen i deras uppdrag.

Armadakoncernen

Armadakoncernen ska följa de direktiv som utfärdas av Kommunfullmäktige i Österåkers kommun. Armadakoncernen står under Kommunstyrelsens uppsikt och ska hålla kommunen väl informerad om sin verksamhet.

Styrelsen för moderbolaget Armada Fastighets AB fastställer ekonomiska mål för varje enskilt bolag, exklusive Armada Bostäder AB och Armada Kommunfastigheter AB, inom ramen för ägarens krav på koncernen. De övergripande målen, policys och riktlinjer för kommunala nämnders och förvaltningars agerande som fastställs av Kommunfullmäktige gäller även för Armadakoncernen. Där ingår bland annat fastställande av resultatmål och resultatindikatorer, samt plan för intern kontroll.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna förverkliga kommunens vision och för att nå de övergripande målen. Det är en viktig del i kommunkoncernens hållbara utveckling och handlar om att kommunen ska använda offentliga medel på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Det gör att dagens kommuninvånare får ut så mycket som möjligt för sina skattepengar, och att morgondagens kommuninvånare försäkras minst samma servicenivå som dagens kommuninvånare. Det innebär att kommunen bygger upp en god ekonomisk hushållning för att kunna möta oförutsedda konjunktursvängningar och demografiska förändringar. De finansiella målen och de övergripande målen under avsnitt 1.6.1 till 1.6.3 säkerställer att detta uppfylls för Österåkers kommun. Den samlade bedömningen är att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning.

1.6.1 Finansiella mål

Följande mål är beslutade i samband med budget 2024:

Kommunens soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt) ska öka över tid.

Målet mäts genom att följa utvecklingen av kommunens soliditet i ett tioårsperspektiv. Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då soliditeten har ökat i ett långsiktigt perspektiv. Kortsiktigt har dock soliditeten sjunkit från 2023 års nivå på 32,9 procent till 32,2 procent 2024. Den huvudsakliga förklaringen är att avtal inom finansiell leasing har förlängts.

Kommunens resultat ska, som andel av skatter och bidrag, minst vara 1 procent för budgetåret och 2 procent för mandatperioden.

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då kommunens resultat var 8,1 procent 2023 av skatter och bidrag, och utfallet för 2024 blev 3,4 procent. Sett över mandatperioden är prognosen 3,9 procent.

Mandatperiodens anslagsfinansierade investeringar ska vara självfinansierad.

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas för mandatperioden. För året nås målet, då anslagsfinansierade investeringar för perioden 2023 och 2024 uppgick till 167 mnkr. Detta ryms inom årens resultat och avskrivningar om 395 mnkr, vilket motsvarar 237 procent. Prognosen för mandatperioden är en självfinansieringsgrad av anslagsfinansierade investeringar på omkring 160 procent.

Nettokostnadsutveckling per invånare ska inte överskrida 3 procent i snitt under mandatperioden.

Bedömningen är att målet kan bli svårt att nå för mandatperioden då inflationen har påverkat kostnadsutvecklingen 2023 och 2024. Målet påverkas också av en högre volymtillväxt inom äldreården än budgeterat samtidigt som befolkningsutvecklingen inte ökar i takt med tidigare prognoser (se kommunens långsiktiga ekonomiska planering (LEP)). Utfallet för 2023 och 2024 är snitt 4,9 procent. Antagandet är att den avtagande kostnadsutvecklingen 2025 och 2026 kommer att leda till ett utfall om 3,5 procent för mandatperioden.

1.6.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning i den finansiella analysen

Syftet med den finansiella analysen är att lyfta fram och identifiera kommunens och koncernens ekonomiska förutsättningar. Följande tabeller identifierar eventuella finansiella problem för att klargöra den ekonomiska hushållningen. Tabell 10 till 17 visar balansen mellan intäkter och kostnader, samt kapaciteten att på lång sikt hantera finansiella svårigheter. Tabell 8 visar nämndernas prognossäkerhet.

Tabell 10. Kommunens budgetavvikelser fördelat på nämnder

	2024	2023	2022	2021	2020
Produktionsutskottet (egen regi)	-	-	-10,7	-20,6	-15,8
Kommunfullmäktige	0,5	-	0,9	1,4	1,3
Val- och demokratinämnden	0,4	-	0,8	-	-
Överförmyndarnämnden	0,1	-0,9	-	-	-
Kommunstyrelsen	1,6	0,1	1,1	11,4	2,4
Kultur- och fritidsnämnden	-0,2	-0,3	0,1	-	-
Utbildningsnämnden	-7,4	-2,3	-	-	-
Förskole- och grundskolenämnden	-	-	1,4	14,8	16,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-	-	8,2	-6,2	-6,0
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	1,9	2,0	-	-	-
Vård- och omsorgsnämnden	-19,8	-0,3	31,7	45,6	25,4
Socialnämnden	-1,4	8,7	1,8	-15,5	-5,8
Byggnadsnämnden	-1,5	-1,8	0,0	4,2	1,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0,7	0,4	1,1	1,4
Tekniska nämnden	-	-	-0,9	-6,1	0,1
Nämndernas budgetavvikelse	-25,8	5,9	34,8	30,1	20,8
Centrala poster	-49,8	-7,4	-53,8	9,4	142,3
Skatteintäkter och utjämningsystem	33,6	123,4	163	147,4	69,1
Finansiella intäkter	116,9	78,1	54,6	67,9	11,6
Finansiella kostnader	-17,9	-7,8	-186,2	-7,6	-33,1
Kommunens totala budgetavvikelse	57,0	192,2	12,4	247,2	210,7

En grundläggande förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. Avvikelse som uppstår under innevarande budgetår ska så långt det är möjligt hanteras av nämnderna inom tilldelad budgetram. Nämnderna som redovisar underskott ges i uppdrag att analysera resultatet, samt utarbeta åtgärdsplaner i samband med månadsuppföljningarna. I de fall avvikelse inte går att hantera inom tilldelad budgetram, exempelvis kopplat till större förändringar i volymer, ska i stället dessa hanteras i kommande årsbudget, där nämnderna kompenseras för volymförändringar.

Årets resultat för nämnderna innebär en negativ avvikelse mot budget om 25,8 mnkr. Den största avvikelsen återfinns inom Vård- och omsorgsnämnden och beror främst på en mycket snabb ökning av antal brukare inom särskild boende under perioden maj till och med oktober. Nämndens avvikelse beror även på fler och kostsammare barnboendeplaceringar än vad som budgeterades för året. Avvikelsen för Utbildningsnämnden härleds till verksamheter inom egen regi. Svårigheten att nå en ekonomi i balans för förskolorna och grundskola, beror dels på minskade elevantal dels på underskott inom modersmål och verksamheter som är belägna i glesbygd och skärgård.

Från den 1 januari 2024 ska godkända producentansvarsorganisationer ersätta kommuner för deras insamling av förpackningsavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter som valt kommunal insamling. Roslagsvatten ansvarar för insamlingen med vidarefakturering av kostnaderna till kommunen och ersättningen betalas ut av Kammarkollegiet. Idag täcker inte ersättningen den merkostnad kommunen har kopplat till ansvaret och kommunen redovisar för 2024 ett underskott om 1,7 mnkr.

Utfallet för centrala poster har en negativ avvikelse om 49,8 mnkr och härleds främst till kommunens kostnader för pensioner. I samband med omorganisationen under 2023 och rapporteringen till KPA blev en del personer felaktigt inaktiva i KPA:s system. KPA:s system tolkade kommunens fil som att en del personer i omorganisationen slutat, vilket inte var fallet. Detta ledde till att kommunen hade felaktiga prognoser i budgetarbetet. Felet åtgärdades och kommunen har tillsammans med KPA säkerställt att de siffror kommunen arbetat med under 2024 är pålitliga. Anställdas avsättningar till pensioner har inte påverkats. Avvikelsen beror även på att pensionsmyndigheten fastställde inkomstbasbeloppet till 76 200 kr, en ökning med 2,6 procent i stället för prognostiserade 4,2 procent. Skillnad innebär att fler personer antas tjäna mer än 7,5 IBB och därmed har ett högre pensionsintjänande. Under 2024 har RKR, Rådet för Kommunal Redovisning, kommit med uppdaterade rekommendationer av redovisningen av pensioner. Det innebär att särskild löneskatt på finansiella pensionskostnader ska redovisas inom verksamhetens kostnad och inte som en finansiell kostnad. Det innebär en redovisningsmässig justering av pensionskostnaderna och motsvarande avvikelse återfinns inom finansiella kostnader.

Avvikelser mot budget för både finansiella intäkter och kostnader kan främst härledas till både realiserade och orealiserade vinster och förluster i kommunens värdepappersportföljer med placerade medel. Se not 18.

Armadakoncernen

Koncernens resultat uppgår till 15,7 mnkr (-58,8 mnkr.) I resultatet ingår försäljning av en fastighet samt två paviljonger, bokföringsmässig vinst uppgick till 2,8 mnkr. Det ingår också en utrangering av anläggningstillgång som belastade resultatet med 11,9 mnkr.

Omsättningen har ökat till 406,5 mnkr (387,4 mnkr). Det beror på att hög inflation påverkar hyresindex som gav högre hyror. För Armada Bostäder AB förhandlas hyrorna varje år med Hyresgästföreningen. Det nya kommunikationsoperatörsavtalet har varit gynnsamt för Österåkers Stadsnät AB och medför extra viktiga intäkter nu när fiberutbyggnaden minskar.

Driftkostnaderna ökade till 114,3 mnkr (112,7 mnkr) vilket var förväntat. Dock inte så högt som budgeterat. Det beror på att el- och fjärrvärmekostnaderna inte ökade så mycket som befarats, samt att det varit färre vattenskador. Det planerade underhållet är lägre än 2023 31,4 mnkr (33,2 mnkr), men ändå högre än budgeterat (30,9 mnkr).

Avskrivningarna har minskat kraftigt jämfört med föregående år 106,0 mnkr (228,1 mnkr), detta beror på att föregående års avskrivningar innehöll en nedskrivning av bostadsmodulerna i Armada Bostäder AB.

Räntekostnaderna har under året gått upp när gamla lån med fast ränta har förhandlats om till högre ränta. Andelen rörliga lån har minskat till 7 procent, eftersom Armadakoncernen valde att omdisponera delar av portföljen till räntederivat. Armadakoncernens genomsnittliga räntesats hos kreditinstitut har dock fortsatt öka sedan förra årsbokslutet till nuvarande 2,50 procent (2,33 procent). Samtliga av koncernens lån har kommunal borgen som säkerhet.

Roslagsvatten koncernen

Österåkers kommuns andel är 43,9 procent av siffrorna som anges i avsnittet. Koncernens resultat uppgick till -3,2 mnkr vilket är 3,6 mnkr bättre än budget och 42,7 mnkr bättre än resultatet 2023.

De största avvikelserna beror på att bruksningsintäkterna är 11,8 mnkr lägre än budget. Det beror på att tillkommande kunder inte blev så stort antal som budgeterat. Till viss del har även inkommande avläsningar gjort att förbrukning per kund ökat något. Under året har även en avsättning till brukarkollektivet om 7,8 mnkr gjorts, vilket ingår i årets resultat.

Avskrivningarna uppgick till 82,4 mnkr vilket är 16,7 mnkr lägre än budgeterat. Detta beror till största delen på en förlängning av avskrivningstiden på ledningsnät från 50 till 75 år.

Med utökning av lån och kraftigt ökade räntenivåer har räntekostnaderna ökat med 50 procent jämfört föregående år. Från en årskostnad på 47,9 mnkr till 71,9 mnkr.

Norrvatten kommunalförbund

Österåkers kommuns andel är 3,68 procent av siffrorna som anges i avsnittet. Årets resultat efter finansiella poster uppgick till -4,6 mnkr (14,1) vilket var lägre än budgeterat resultat. Huvudsakligen är det lägre intäkter samt högre externa kostnader samt personalkostnader som bidrar till underskottet.

Intäkterna uppgick till 317,2 mnkr (303,8) för helåret vilket är 4,9 mnkr lägre än budget. Den största avvikelserna är lägre intäkter för aktiverat arbete om 5,6 mnkr samt lägre intäkter för försäljning av el från vindkraft om 2 mnkr. Övriga externa kostnader uppgick till 46 mnkr (43,8) vilket är 4,4 mnkr högre än budget. Framst orsakas detta av kostnader för konsulter inom främst säkerhet, inhyrd personal, samt ökade kostnader för licenser.

Personalkostnader uppgick totalt till 91,4 mnkr (76,5) vilket är 2,2 mnkr högre än budget. Avvikelsen mot budget orsakas främst av högre kostnader för pensioner än budgeterad nivå.

Avskrivningar uppgick till 70,7 mnkr (65,4) vilket är 1,2 mnkr lägre än budget. Vissa projekt har fått tidsförskjutningar vilket medför att tidpunkten för aktivering flyttas framåt. De finansiella posterna uppgick till 38,7 mnkr (30,3) vilket är 3,9 mnkr lägre än budget och beror på lägre marknadsräntor och lägre skuldvolym. Norrvattens balanskravsresultat blev 0 kr.

Tabell 11. Olika kostnaders andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (nettokostnadsandel)

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens nettokostnadsandel	98,4 %	93,0 %	89,2 %	90,3 %	88,8 %
varav Avskrivning (andel)	3,1 %	2,9 %	3,5 %	1,6 %	1,4 %
Finansnetto (andel)	-1,1 %	-1,1 %	5,1 %	-2,3 %	0,5 %
	96,6 %	91,9 %	97,9 %	89,6 %	90,7 %

Av tabell 2 framgår att verksamheten inklusive avskrivningar och finansnetto tog 98,6 procent i anspråk av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2023. Varav avskrivningarnas andel var 3,1 procent och finansnettots 1,8 procent. Den totala nettokostnadsandelen om 96,6 procent innebär att resultatet är positivt och uppgår till 3,4 procent av skatteintäkterna.

Tabell 12. Investeringsvolym och självfinansieringsgrad

Kommunen (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoinvesteringar	297,7	132,5	170,5	79,7	424,6
i % av nettokostnad	11,2 %	5,1 %	6,4 %	3,4 %	20,3 %
Avskrivning/nettoinvesteringar	28 %	30 %	23 %	51 %	8 %
Självfinansieringsgrad	1,2	2,2	0,5	1,0	0,6
Kommunkoncern					
Nettoinvesteringar	665,9	380,4	467,9	544,0	713,3
i % av nettokostnad	25,4 %	14,4 %	18,9 %	24,5 %	35,0 %
Avskrivningar/nettoinvesteringar	31 %	83 %	44 %	35 %	21 %
Självfinansieringsgrad	4,7	1,7	0,8	1,0	0,6

Årets nettoinvesteringar för kommunen enligt tabell 12 blev 297,7 mnkr. Nyckeltalet inkluderar både anslagsfinansierade och exploateringsfinansierade investeringar, samt nya kontrakt gällande finansiell leasing (152,4 mnkr) och inköp av finansiella anläggningstillgångar (58,2 mnkr). För koncernen inkluderar det framför allt investeringar som gjorts av Roslagsvatten under året i VA-ledningar och det nya reningsverket som byggs i Margretelund.

Självfinansieringsgraden visar i vilken utsträckning kommunen och koncernen kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten, för 2024 är den 1,2 för kommunen och 4,7 för koncernen.

Tabell 13. Årets resultat

Kommunen (mnr)	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat	97,0	230,2	57,4	266,6	220,7
Resultat före extraordinära poster	97,0	230,2	57,4	266,6	220,7
Resultat exkl. realisationsvinster/förluster	97,0	226,2	84,6	271,3	220,7
Resultat exkl. värdeförändring på värdepapper	41,2	183,1	141,3	207,5	243,5
Koncernen					
Årets resultat	112,0	151,1	61,7	365,8	270,9
Resultat före extraordinära poster	111,9	151,1	61,7	365,8	270,9
Resultat exkl. realisationsvinster/förluster	155,1	155,1	88,9	370,5	270,9
Resultat exkl. värdeförändring på värdepapper	56,2	104,0	172,8	306,7	293,7

Årets resultat för kommunen uppgick till 97,0 mnr att jämföra med budgeterat resultat om 40 mnr. Differensen från budget består dels av underskott från verksamheten med 75,6 mnr fördelat på 25,8 mnr hos nämnderna och 49,8 mnr inom centrala poster. Underskottet inom verksamheten motverkas dels av positiva avvikelser inom skatteintäkter och utjämningsystem, men framför allt av en positiv värdeutveckling av kommunens placerade medel i värdepappersportföljer. Läs mer under bild 1. För jämförbara resultat över tid läs vidare under avsnitt 1.7 Balanskravsresultat, där effekter av bland annat realisationsintäkter vid markförsäljning och marknadsvärderingar av portföljerna elimineras.

För koncernen är årets resultat lägre än föregående år, det beror framför allt på kommunens lägre resultat. Roslagsvattens resultat var minus 1,4 mnr, vilket var något bättre än budgeterat. Armadakoncernens resultat blev 15,7 mnr. För mer information se mer i avsnitt 1.1.

Tabell 14. Soliditet

Kommunen (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Soliditet	48,6 %	50,6 %	45,8 %	51,5 %	48,1 %
- inklusive pensioner inom linjen	32,2 %	32,9 %	27,3 %	29,7 %	23,1 %
Tillgångsförändring	345	204	181	281	51
Förändring av eget kapital	97	259	57	234	-93
Koncernen					
Soliditet	24,9 %	25,5 %	24,2 %	25,6 %	22,2 %
- inklusive pensioner inom linjen	17,7 %	17,9 %	16,4 %	16,9 %	12,7 %
Tillgångsförändring	604	313	374	568	188
Förändring av eget kapital	114	180	64	295	271

Soliditet är ett mått på långsiktigt finansiellt utrymme, det ger en indikation på betalningsförmågan på lång sikt. Den visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med det egna kapitalet. Soliditeten har minskat jämfört med 2023 i kommunen. Det beror främst på att finansiella leasingkontrakt förlängdes under året, vilket ökar balansomslutningen.

Soliditeten i koncernen har minskat med 1,4 procentenheter, den beror dels på kommunens minskning, dels på att Roslagsvattens soliditet har minskat ytterligare sedan förra året. Den är nu 3,8 procent. Roslagsvatten har gjort en analys av soliditetsmålet och det bedöms att det räcker med cirka 5 procents soliditet som reserv. Det är dock ett strävansmål som koncernen följer över tid, och som behöver balanseras mot nödvändiga investeringar i verksamheten. Armadas och Norrvattens soliditet uppgår till 9,4 procent respektive 8,3 procent för året.

Tabell 15. Skuldsättningsgrad

Kommunen	2024	2023	2022	2021	2020
Total skuldsättningsgrad	51 %	49 %	54 %	48 %	52 %
varav avsättningsgrad	30 %	30 %	29 %	29 %	29 %
varav kortfristig skuldsättningsgrad	11 %	12 %	14 %	15 %	20 %
varav långfristig skuldsättningsgrad	10 %	8 %	11 %	4 %	3 %
Koncernen					
Total skuldsättningsgrad	75 %	75 %	76 %	75 %	78 %
varav avsättningsgrad	13 %	13 %	13 %	12 %	12 %
varav kortfristig skuldsättningsgrad	28 %	30 %	26 %	13 %	14 %
varav långfristig skuldsättningsgrad	33 %	31 %	37 %	51 %	52 %

Skuldsättningsgraden visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital. Den långfristiga skuldsättningsgraden har ökat med 1 procentenhet jämfört med 2023. Förlängningen av två finansiella leasingavtal är orsaken till ökningen. Annars bör den långfristiga skuldsättningsgraden minska varje år i takt med amorteringar på de finansiella leasingavtalen. Långfristiga skulder består till 85 procent av leasingkulld och cirka 15 procent av periodiserade investeringsbidrag.

För koncernen har skuldsättningsgraden minskat med 1 procentenhet jämfört med 2022. Långfristiga skulder i koncernen består till 72 procent av låneskulld, 22 procent förutbetalda intäkter och 6 procent leasingkulld.

Tabell 16. Kommunens intäkter

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetsintäkter	519	495	456	447	569
Skatteintäkter	2 515	2 451	2 271	2 122	1 998
Skatteuttag %	16,6 %	16,9 %	16,9 %	17,0 %	17,1 %
Generella statsbidrag och utjämning	343	399	451	440	362
Kommunens totala intäkter	3 377	3 345	3 178	3 009	2 929

En viktig del vid bedömning av kommunens finansiella kapacitet är vilken potentiell möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. För 2024 utgör kommunens skatteintäkter cirka 75 procent av kommunens samlade intäkter, vilket innebär att förändringar i skattesatsen är en potentiell möjlighet för kommunen att påverka intäkterna.

Tabell 17. Prognossäkerhet

Prognosavvikelse utfall 31/12 jämfört med juni respektive år	2024	2023	2022	2021	2020
Avvikelse nämnder (mnkr)	-4,2	5,9	16,5	31,5	20,0
Avvikelse nämnder/verksamhetens nettokostnader	-0,2 %	0,2 %	0,7 %	1,3 %	0,7 %

Som en del i att kunna analysera hur god kontroll kommunen har över sin nettokostnadsutveckling är att mäta prognossäkerheten i kommunen. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent är att betrakta som god. Prognosen över nämndernas ekonomi har varit relativt stabila under 2024 och prognossäkerheten betraktas som tillfredställande. Nämndernas sammantagna slutliga resultat i bokslutet översteg budget, men stämde väl överens med den prognos som lämnades i juli. Dock förekom prognosavvikelse för enskilda nämnder. Mer detaljer finns i respektive nämnds verksamhetsberättelser.

1.6.3 Kommunfullmäktiges övergripande mål

Bedömningen om måluppfyllelse för respektive övergripande mål utgår från nämndernas resultat för helår.

Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Kommunens verksamheter ska präglas av hög kvalitet. Verksamheterna ska sträva efter att ständigt utvecklas för att möta invånarnas, brukarnas och besökarnas förväntningar och behov. Strategin för verksamhetsutveckling lägger grunden för arbetet med delaktighet, kund fokuserat arbetssätt och ständiga förbättringar i hela organisationen. Kommunens kärnverksamheter är särskilt i fokus under målet.

Fyra av åtta nämnder redovisar att de uppnår målet för 2024. Tre nämnder redovisar att de delvis uppnått målen. De nämnder som inte helt uppfyller målen är Vård- och omsorgsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, samt Utbildningsnämnden.

Vård- och omsorgsnämnden uppnår inte uppsatt målet kring väntetid för en plats på särskilt boende för äldre. Det beror på att antalet ansökningar om särskilt boende ökat kraftigt under året, vilket har lett till ökade väntetider på grund av att minskad platstillgång. Målen kopplade till upplevd nöjdhet inom hemtjänst och särskilt boende uppnås också de delvis.

Kultur- och fritidsnämnden uppnår inte uppsatt mål om nöjdhet i kommunens idrottsanläggningar. Framför allt beror detta på att besökare inte har varit nöjda med städningen. Förvaltningen har arbetat med frågan sedan sommaren och förbättringar har skett under hösten.

Utbildningsnämnden klarar delvis målen. Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla

ämnen har minskat och nämnden når inte uppsatt målnivå. Den negativa trenden följer länet och riket och i jämförelse med andra kommuner ligger Österåker väl till, både sett till samtliga skolor och den egna regin.

Byggnadsnämnden uppnår endast delvis målet kopplat mot att nöjdheten med bygglovsverksamhetens service och kvalitet ska öka. Där uppnår NKI-resultatet inte uppsatta målnivåer.

Bedömningen är att målet för kommunen som helhet delvis uppnås för 2024.

Österåker har en robust och effektiv ekonomi

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet. Under målet är därför fokus för organisationen att använda de gemensamma resurserna på ett klokt och effektivt sätt som säkrar både kvaliteten i den befintliga verksamheten och driver den utveckling som behövs för att kunna säkra den framtida kvaliteten. Den ekonomiska planeringen är långsiktig och bidrar till en fortsatt robusthet i kommunens ekonomi, vilket ger förutsättningar för att kunna möta både oförutsedda konjunktursvängningar och framtida demografiska utmaningar.

Fem av åtta nämnder redovisar att de uppnår målet för 2024. Två nämnder uppnår delvis målen och en nämnd uppnår inte sina mål. De nämnder som inte uppnår målen helt är Utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen och Byggnadsnämnden.

Utbildningsnämnden uppnår delvis målet, vilket kan härledas till ett underskott inom egen regi. Under året har förvaltningen arbetat med en åtgärdsplan för att komma till bukt med underskottet.

Kommunstyrelsen klarar delvis målen, vilket kan härledas till att ett av de finansiella målen inte uppnås. Kostnadsutvecklingen per invånare ser ut att överstiga 3 procent sett över mandatperioden, vilket beror på hög inflation och höga pensionskostnader. Prognosen är att kostnadsutvecklingen kommer att landa på 3,5 procent, vilket är 0,5 procentenheter över uppsatt målnivå.

Byggnadsnämnden uppnår inte målet, vilket härleds till underskott på intäktssidan. Framför allt beror underskottet på rådande konjunkturläge under 2024.

Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppnått för 2024.

Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Invånare, besökare, medarbetare och brukare ska känna sig trygga i Österåkers kommun. Arbetet under målet strävar mot ett tryggare Österåker och arbetet präglas av trygghetsskapande åtgärder och långsiktiga, främjande insatser som skapar en trygghet genom hela livet. Trygghetsfrågorna spänner över både kommunens verksamheter och över det offentliga rummet.

Tre av sju nämnder redovisar att de kommer uppfylla målet för 2024. Fyra nämnder klarar delvis målet och en nämnd, Byggnadsnämnden, saknar mål kopplat mot det övergripande målet. De fyra nämnder som inte helt uppfyller målen är Vård- och omsorgsnämnden, Utbildningsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, samt Kultur- och fritidsnämnden.

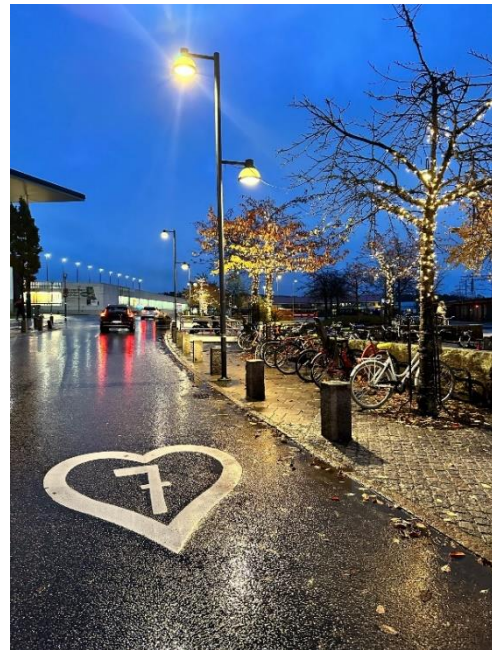
Gällande Vård- och omsorgsnämnden uppnås inte målnivåerna gällande upplevd trygghet hos brukare i servicebostäder, gruppboende och särskilt boende. Även uppsatta målnivåer för personalkontinuitet inom hemtjänsten uppnås inte. Förvaltningen arbetar för att öka den upplevda tryggheten genom trygghetsskapande aktiviteter.

Utbildningsnämnden har höga ambitioner och högt satta mål inom området trygghet. Trots höga resultat och en hög upplevd trygghet inom nämndens verksamheter klarar nämnden därför bara delvis målen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden klarar delvis målet med att få in avfallshanteringsplaner från hamnar i kommunen. I huvudsak uppfyller hamnarna de krav som ställs, men har i flera fall inte kunnat genomföra samråd, vilket gör att målet inte kan anses vara helt uppfyllt.

Kultur- och fritidsnämnden har höga resultat och en hög upplevd trygghet i sina verksamheter. Det som gör att nämnden endast delvis klarar målet är att det under året har varit incidenter runt Sportcentrum som har påverkar indikator "trygghet på kommunens idrottsplatser". Extrainsatser har gjorts för att åtgärda problemet under året.

Bedömningen är att målet för kommunen som helhet delvis är uppfyllt under 2024.

Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Österåker är en kommun som växer och tillväxten ska ske på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Österåker ska ha ett offensivt och innovativt förhållningssätt till hållbarhet. Under målet ryms både ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet och program för dessa tre områden lägger grunden för arbetet.

Fem av åtta nämnder redovisar att de uppnår målet för 2024. Tre nämnder uppnår delvis målen: Kultur- och fritidsnämnden, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, samt Utbildningsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden uppnår delvis målet att ha en hög nyttjandegraden av idrottsanläggningar. Varför målet inte uppfylls beror på att nämnden inte flyttar ut verksamheten under lågsäsong fullt ut, för att öka möjligheterna till föreningarna att förlänga sina säsonger.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppnår delvis målet. Delmålet som nämnden inte fullt ut når gäller andel ungdomar som accepterar en insats från KAA och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete. Det finns utmaningarna med målgruppen och nämnden har uppmärksammat att målvärdet satts för högt och behöver justeras ner inför kommande period. Utformning av ytterligare indikator som visar progression kommer att genomföras.

Utbildningsnämnden klarar delvis målen, trots väldigt goda resultat. Målnivåerna och ambitionerna inom området är högt ställda och samtliga tre indikatorer för området är nära måluppfyllelse.

Bedömningen är att målet för kommunen som helhet är uppnått under 2024.

1.7 Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning. En lagstadgad del i detta är att styra verksamheten så att årets totala intäkter är större än de totala kostnaderna. Det finns alltså ett krav på balans mellan intäkter och kostnader. Normalt ska ekonomin visa ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Om detta inte uppnås och det uppstår ett underskott måste det kompenseras med positiva resultat inom de kommande tre åren för att neutralisera det negativa resultatet och återställa balansen i eget kapital.

Vid beräkningen av balanskravsresultatet är utgångspunkten det redovisade resultatet för perioden. För Österåkers kommun var årets resultat 97,0 miljoner kronor. Resultatet ska därefter rensas från vissa poster som inte är en del i den egentliga verksamheten, såsom realisationsvinster på anläggningstillgångar och eventuella orealiserade förluster och vinster på värdepapper. Det justerade balanskravsresultatet uppgick till 41,2 miljoner kronor för 2024, vilket visar att kommunen uppfyller det lagstadgade resultatmålet för en ekonomi i balans med god marginal.

Tabell 18. Balanskravsutredning

Balanskravsutredning (tkr)	2024	2023	2022
Årets resultat enligt Resultaträkningen	97 002	57 395	266 623
- reducering av samtliga realisationsvinster	-	-4 421	-2 068
+ justering för reavinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ justering för reaförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-55 821	-47 128	83 911
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	41 181	178 662	139 238
- reservering av medel till resultatreserv	-	-	-
+ användning av medel från resultatreserv	-	-	-
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	41 181	178 662	139 238

1.8 Väsentliga personalförhållanden

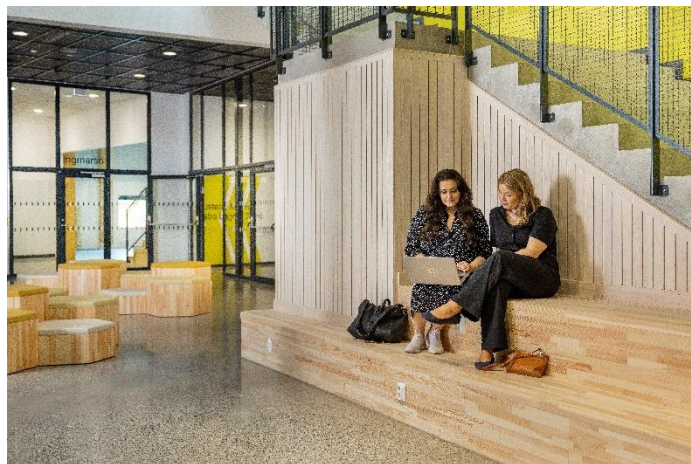
Det ökade behovet av välfärdstjänster och svårigheten att hitta och behålla rätt kompetens gör att kommunen arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare. Omvärlden förändras och med den även invånarnas förväntningar, särskilt när det gäller tillgänglighet och tekniska, individanpassade lösningar. Det ställer höga krav på arbetsmiljö, personalfrågor och kompetensutveckling.

För att långsiktigt skapa värde för medarbetarna är det viktigt med en välfungerande kompetensförsörjning. Det är avgörande för hur Österåkers kommun möter framtiden. Under 2024 deltog kommunen i en studie om framtidens kompetensförsörjning och kommunen har tillsatt en strategigrupp som arbetar över förvaltningsgränserna med frågan. Arbetssättet ger goda möjligheter att arbeta aktivt, strategiskt och operativt för att skapa bästa möjliga förutsättningar för hållbara medarbetare som kan leverera service och stöd av hög kvalitet till alla som bor, verkar och vistas i kommunen.

Kommunen står inför olika utmaningar, såsom att rekrytera vissa specialistkompetenser, anpassa medarbetarna till en växande och snabb digital utveckling, samt hantera den demografiska utvecklingen. Därför är det viktigt att möjliggöra omställning, utveckling och utbildning.

1.8.1 Medarbetare i siffror

Kommunkoncernen består av kommunens tjänstemannaorganisation, Armada- och Roslagsvattenkoncernen samt Kommunalförbundet Norrvatten. Antalet i tabellerna nedan är justerade för ägarandelen av respektive bolag.

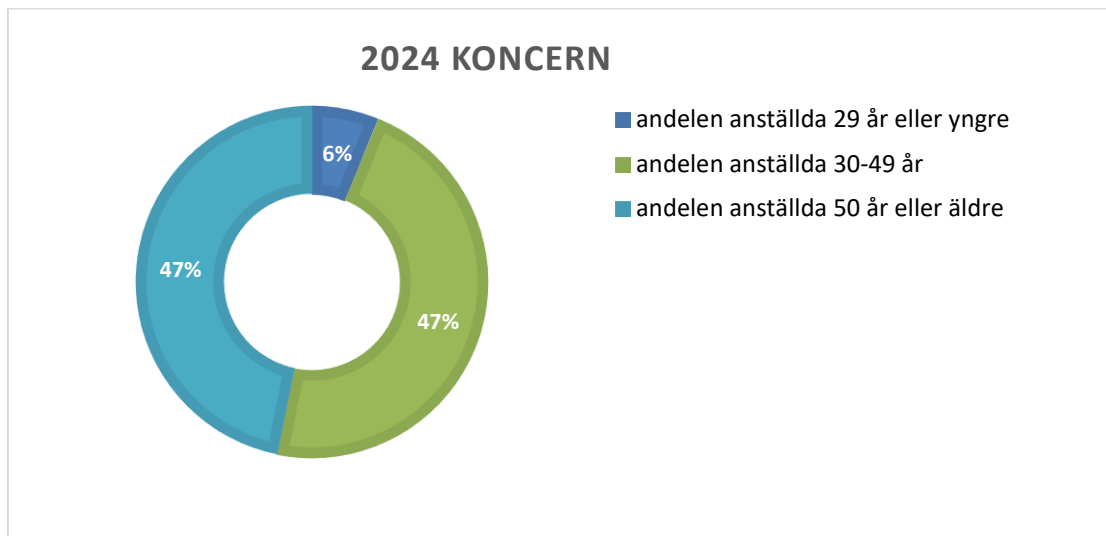
Kommunkoncernen

Tabell 19. Medelantal medarbetare i Österåkers kommunkoncern (Årsarbetare)

	2024	2023
Antal tillsvidareanställda	1 665	1 636
därav kvinnor %	76 %	76 %
därav män %	24 %	24 %
Antal tidsbegränsade anställda med månadslön	161	219
därav kvinnor %	80 %	73 %
därav män %	20 %	27 %
Totalt	1 827	1 855

Tabellen visar medelantalet medarbetare i kommunkoncernen, beräknade som totalt arbetade timmar i förhållande till en årsarbetstid. Justering har skett för 2023 då antalet var fel för Roslagsvattenkoncernen.

Åldersstruktur på medarbetarna i koncernen 31 december 2024, procent av totalen

Österåkers Kommun

Tabell 20. Antal anställda Österåkers Kommun

Antal Anställda	2024	2023
Antal tillsvidareanställda	1 804	1 814
<i>därav kvinnor %</i>	<i>77,9 %</i>	<i>78,3 %</i>
<i>därav män %</i>	<i>22,1 %</i>	<i>21,7 %</i>
Årsarbetare	1 558	1 532
Antal tidsbegränsade anställda med månadslön	414	512
<i>därav kvinnor %</i>	<i>70,3 %</i>	<i>71,3 %</i>
<i>därav män %</i>	<i>29,7 %</i>	<i>28,7 %</i>
Årsarbetare	158	216
Antal anställda med timlön	1 009	1 061
<i>därav kvinnor %</i>	<i>66,8 %</i>	<i>68,3 %</i>
<i>därav män %</i>	<i>33,2 %</i>	<i>31,7 %</i>

I Österåkers kommun är det fler kvinnor än män som arbetar inom vård, omsorg och skola, medan det är fler män inom teknik, energi och fastighet. På ledningsnivå är fyra av fem förvaltningschefer kvinnor. Vid årsskiftet 2024 hade kommunen 122 chefer, jämfört med 106 chefer året innan. Ökningen beror på en omorganisation inom socialförvaltningen våren 2024. Av kommunens chefer är 78 procent kvinnor. Inom kommunkoncernen är samtliga tre verkställande direktörer i de kommunala bolagen män.

Kommunen har fortsatt att använda de anställdas kompetens och resurser på bästa sätt. Detta har gjort det möjligt att fylla de tillsvidareanställdas arbetstid mer och minska antalet tidsbegränsade anställningar, vilket leder till kontinuitet och möjlighet att behålla kompetens. Kommunen ser också över bemanningen när personal slutar och tillsätter de tjänster som behövs för att ge bästa möjliga service till invånarna.

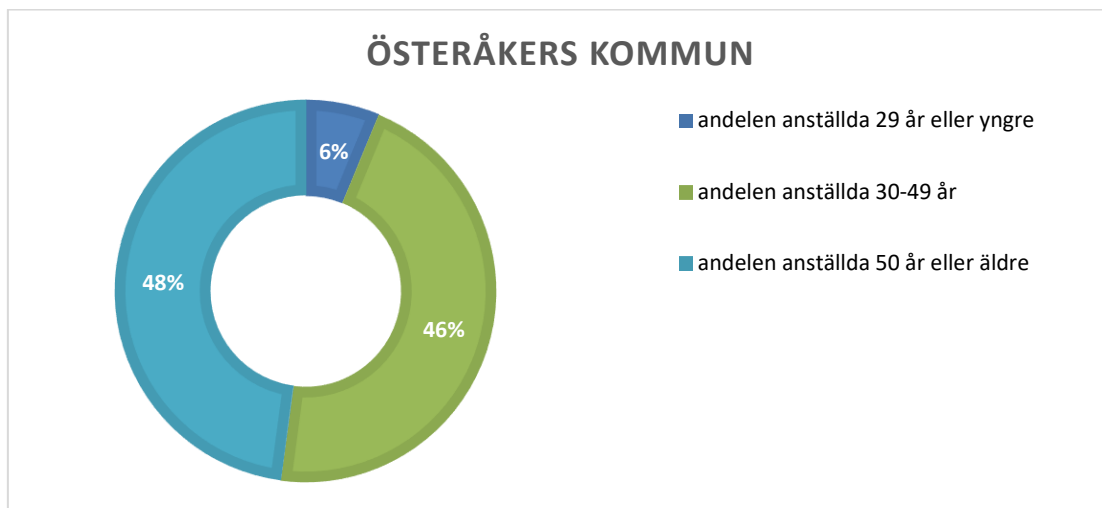
Många timanställda ingår nu i kommunens bemanningsenhet, vilket gör det enklare att planera och bemanna med medarbetare med rätt kompetens på ett systematiskt sätt, vilket skapar nytta för dem som kommunen är till för.

Tabell 21. Antal anställda Österåkers Kommun

Genomsnittlig sysselsättningsgrad i procent	2024	2023
Deltidsanställda, procent		
<i>Kvinnor</i>	70 %	70 %
<i>Män</i>	61 %	60 %
Totalt	68 %	68 %
Samtliga månadsavlönade, procent		
<i>Kvinnor</i>	94 %	93 %
<i>Män</i>	92 %	91 %
Totalt	93 %	93 %

Fotnot: Ej timavlönade

Åldersstruktur på medarbetarna i kommunen 31 december 2024, procent av totalen

2024 var den genomsnittliga åldern för alla månadsavlönade i Österåkers kommun 46,7 år, vilket är något lägre än 2023 då den var 47,2 år. Kvinnor hade en genomsnittlig ålder på 47,3 år och män på 44,6 år.

Tabell 22. Yrkesgrupper inom Österåkers kommun

De tio största yrkesgrupperna	Antal medarbetare 2024
Barnskötare	291
Förskollärare	138
Stödassistenter	116
Barnskötare obehörig	62
Förstelärare	55
Lärare årskurs 4–9	55
Eleveassistent	49
Socialsekreterare	46
Lärare årskurs 1–6	44
Modersmåls lärare	43

Österåkers kommun har många yrkesgrupper med olika kompetenser. Det finns cirka 300 befattningar som är fördelade inom olika yrkesgrupper i kommunens verksamhetsområden. De tio största yrkesgrupperna motsvarar 41 procent av medarbetarna.

Fotnot: Samtliga är månadsavlönade

Tabell 23. HME-Index

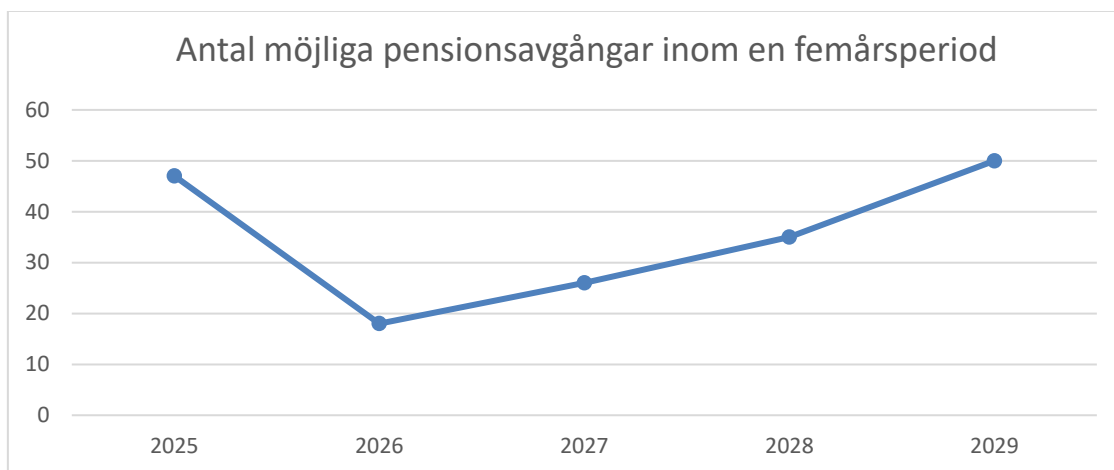
	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Medarbetarengagemang - totalindex	82	80
Medarbetarengagemang - ledarskapsindex	82	80
Medarbetarengagemang - motivationsindex	80	74
Medarbetarengagemang - styrningsindex	82	81

Varje år genomförs en medarbetarundersökning där Hållbart medarbetarengagemang (HME) mäts, tillsammans med frågor om arbetsmiljö, trivsel och kompetensutveckling. Undersökningen är viktig för kommunens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, utvärdering av samverkan och arbete med åtgärder kopplat till diskrimineringslagen och likabehandling. För 2024 visar undersökningen på ett ökat resultat och kommunen tangerar sitt bästa resultat (2020).

HME mäter både medarbetarnas engagemang och chefernas och organisationens förmåga att ta vara på och skapa engagemang. HME-indexet består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för hållbart medarbetarengagemang, samt tre delindex: motivation, ledarskap och styrning. Totalindex visas som ett medelvärde av frågorna. Ett högt värde visar på en hög nivå av hållbart medarbetarengagemang.

Pensionsavgångar 2024

Av Österåkers kommuns tillsvidareanställda valde 28 medarbetare att avsluta sin anställning med ålderspension under 2024. Under 2023 var det 26 medarbetare som valde att gå i pension, vilket visar på en jämn trend.

Antalet tillsvidareanställda i Österåkers kommun som kan gå i pension vid 66 respektive 67 års ålder under de kommande fem åren är högre 2025, som diagrammet visar. Det beror på att siffran för 2025 inkluderar både de som fyller 66 år under året och de som är äldre och fortfarande är anställda i januari 2025.

Personalomsättning 2024

Personalomsättningen inom Österåkers kommun, det vill säga avgångar på egen begäran inklusive pensionsavgångar, har minskat och uppgår 2024 till 8,7 procent, att jämföra med 2023 då personalomsättningen var 10,6 procent. En personalomsättning runt 10 procent är eftersträvarsvärt för att behålla kompetens, men ändå ha en viss rörlighet.

Sjukfrånvaro

Tabell 24. Sjukfrånvaro uppdelat på kön och ålder, samt kort och lång sjukfrånvaro

Kön/Ålder	2024	2023
Kvinnor	7,5 %	7,5 %
29 år eller yngre	6,9 %	6,4 %
30–49 år	7,9 %	6,9 %
50 år eller äldre	7,1 %	8,1 %
Män	5,2 %	5,1 %
29 år eller yngre	4,5 %	8,0 %
30–49 år	6,7 %	5,7 %
50 år eller äldre	3,3 %	2,8 %
Samtliga anställda	7,0 %	6,9 %
29 år eller yngre	6,1 %	7,1 %
30–49 år	7,6 %	6,7 %
50 år eller äldre	6,5 %	%
Andel av långtidssjukfrånvaron av total sjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	46,2 %	40,6 %
därav kvinnor	47,6 %	43,2 %
därav män	38,7 %	27,4 %

Sjukfrånvaron har varit stabil mellan 2023 och 2024, både totalt och mellan könen. Det finns dock vissa skillnader, till exempel att andelen som varit sjukskrivna i 60 dagar eller mer har ökat. Tabellen visar också att sjukfrånvaron har blivit mer jämnt fördelad över olika åldrar. För kvinnor har sjukfrånvaron ökat i åldersgruppen 30–49 år, men minskat bland äldre. För män har sjukfrånvaron nästan halverats bland de yngre. Detta analyseras vidare och kommer att ingå i arbetet med att minska både kort- och långtidssjukfrånvaron. Arbetet innebär ett nära samarbete mellan chefer och HR för att analysera sjukfrånvaron och skapa friskare arbetsplatser.

1.9 Förväntad utveckling

Österåkers kommun påverkas av det nuvarande geopolitiska läget på flera sätt under 2025 och framåt. Kriget i Ukraina och konflikterna i Mellanöstern, inklusive Gaza, skapar osäkerhet och påverkar energipriser och livsmedelssäkerhet. Den politiska osäkerheten i USA bidrar till ekonomisk instabilitet och påverkar internationella handelsrelationer. Mot bakgrund av det osäkra läget väntas många länder i Europa rusta upp sitt försvar. Sveriges regering och riksdag kommer troligen att prioritera försvaret kommande år. Extra satsningar till kommuner under denna tid kan komma att minimeras på grund av omvärldsutvecklingen.

Samtidigt kräver klimatförändringar och extrema väderhändelser att kommunen anpassar sin infrastruktur och beredskap för att kunna möta framtida utmaningar kopplat till detta. Arbete med klimatanpassningsplaner och beredskap vid exempelvis skyfall pågår i kommunen.

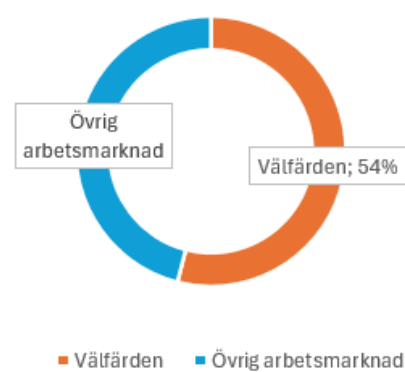
Österåkers kommun, liksom många andra kommuner i Sverige, står inför stora utmaningar på grund av demografiska förändringar. Färre barn föds och befolkningen blir äldre, vilket kräver nya sätt att tänka, planera och arbeta. Dessutom finns det en brist på kompetens inom välfärdssektorn. Sveriges kommuner och regioner (SKR) uppskattar att välfärdssektorn kommer att behöva 54 procent av arbetskraften fram till år 2031. Idag arbetar cirka 25 procent av arbetskraften inom välfärden, medan resten arbetar inom andra delar av arbetsmarknaden.

Välfärdens kompetensbehov 2021–2031

Dagens fördelning av sysselsatta

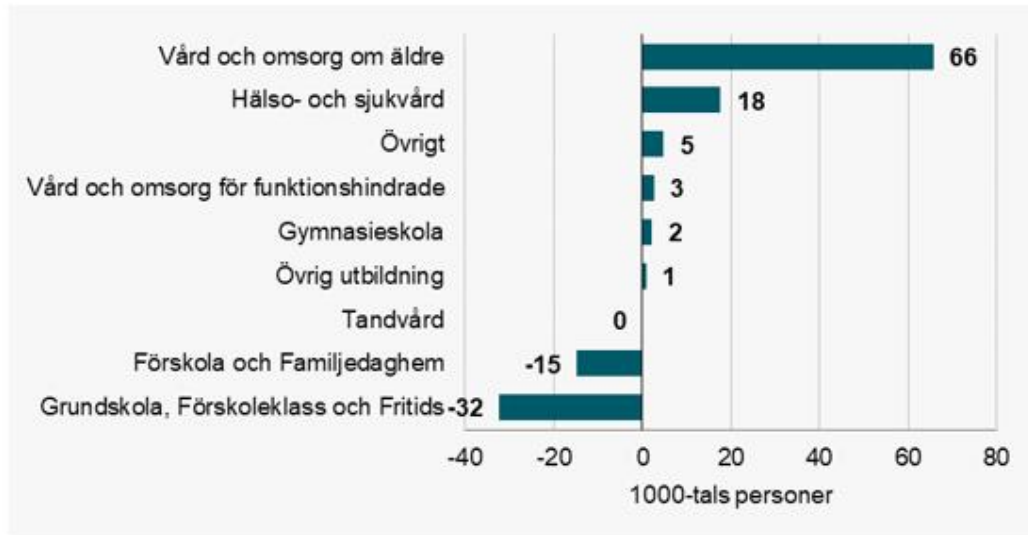
Ökning av antal sysselsatta 2021-2031

Källa Sveriges Kommuner och Regioner

SKR gör bedömningen att på grund av demografiska förändringar behöver efterfrågan på personal i olika kategorier förändras enligt fördelningen i tabellen nedan.

Demografins förändring av efterfrågan av personal inom kommunal sektor 2023–2033 (1000-tals personer)

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner.

Österåkers kommun har en långsiktig tillväxtplan som tar hänsyn till de utmaningar som nämnts ovan. De pågående infrastrukturella förändringarna i kommunens centralort är en del av kommunens åtagande att bygga ut Roslagsbanan enligt Sverigeförhandlingen. Kommunen har alltså fortsatta investeringsplaner och måste tänka på att kostnaderna för investeringarna uppstår innan kommunen kan få skatteintäkter från nya invånare. Efter att investeringarna är klara måste de nya anläggningarna underhållas både för daglig drift och för att behålla sitt värde.

Kommunkoncernen

I **Armadakoncernens** låneportfölj är 93 procent av lånen bundna. Sedan förra året har Armadakoncernens genomsnittliga räntesats hos kreditinstitut ökat till nuvarande 2,50 procent (2,33). Under 2025 förväntas räntekostnaderna öka. Detta beror på att flera lån med ränta under en procentenhet kommer bindas om till en troligtvis mer än dubbelt så hög ränta. Alla koncernens lån har kommunal borgen som säkerhet. Koncernen har kunnat amortera 72 miljoner kronor och därigenom förbättrat soliditeten.

Under det gångna året har Armadakoncernen gjort en översyn av fastighetsportföljen och förberett avyttringar i mindre skala, förutsatt att rätt marknadsförutsättningar och affärsmöjligheter uppkommer framåt.

Roslagsvatten arbetar med flera stora projekt. Målet är att säkra vatten- och avloppstjänsternas framtida kapacitet. Ett av projekten är byggandet av det nya klimatsmarta reningsverket i Margretelund i Åkersberga. Bygget pågår för fullt och etapp ett beräknas vara i drift 2027/2028.

Avfallshanteringen står inför stora utmaningar de kommande åren. Senast vid utgången av 2026 ska all insamling av förpackningar ske fastighetsnära. Kostnader och skatter kommer att öka vilket i sin tur kommer påverka framtida taxor. De flesta av Roslagsvattens ägarkommuner växer snabbt, vilket kräver stora nyinvesteringar i VA-utbyggnad och utökad kapacitet i anläggningarna.

Lagar och EU-direktiv ställer ökade krav på verksamheten de kommande åren, till exempel skärpta miljömål för dricksvattenkvalitet och avloppsrening. För att uppfylla dessa nya krav kommer koncernen behöva göra stora investeringar framöver.

Norrvatten behöver investera i verksamheten för att vattenverk och ledningsnät ska möta framtida behov. Dessutom införs nya lagar och förordningar som ställer nya krav på säkerhetsskydd och dricksvattenkvalitet. Regionens långsiktiga behov av utbyggnad i infrastruktur leder till att Norrvatten måste utöka kapaciteten och anpassa investeringarna till medlemskommunernas befolkningsökning och tillväxt. Förbundets låneskuld kommer att öka betydligt på grund av de kommande investeringarna i ett kompletterande vattenverk och i distributionsnätet. För Norrvatten medför detta en högre andel finanskostnader och en ökad räntekänslighet. De stora investeringarna genererar kapitalkostnader som i sin tur påverkar vattenavgiften.

För mer information om framåtblick och förväntad utveckling per verksamhetsområde, se avsnitt 8–20 där det finns en kortfattad beskrivning från respektive nämnd och bolagskoncern.

2 Resultaträkning

(mnkr)	Not	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERN	
		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	3	518,5	494,7	1 006,4	941,8
varav jämförelsestörande intäkter	4	-	4,4	2,8	22,4
Verksamhetens kostnader	5	-3 240,1	-3 061,0	-3 495,6	-3 266,8
varav jämförelsestörande kostnader	6	-	-1,4	0,0	-3,4
Av- och nedskrivningar	7	-89,6	-83,0	-205,2	-321,2
Verksamhetens nettokostnader		-2 811,2	-2 649,3	-2 694,4	-2 646,2
Skatteintäkter	8	2 514,5	2 450,5	2 514,5	2 450,5
Generella statsbidrag och utjämning	9	343,1	398,8	343,1	398,8
Verksamhetens resultat		46,4	200,0	163,2	203,1
Finansiella intäkter	10	130,4	90,9	126,9	85,6
Finansiella kostnader	11	-79,8	-60,8	-178,1	-136,8
Resultat efter finansiella poster		97,0	230,2	111,9	151,9
Extraordinära poster		-	-	0,2	-0,5
Årets resultat		97,0	230,2	112,0	151,4

3 Balansräkning

(mnkr)	Not	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERN	
		2024	2023	2024	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	13	0,3	0,6	4,6	2,5
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader, tekniska anläggningar	14, 26	1 932,6	1 770,1	6 198,4	5 977,8
- Maskiner och inventarier	15	22,4	17,1	151,4	142,3
Finansiella anläggningstillgångar					
- Värdepapper, aktier och andelar	16	233,6	175,5	188,7	130,6
- Bostadsrätter		7,4	7,4	7,4	7,4
- Långfristiga fordringar		6,6	4,8	29,6	28,2
Summa anläggningstillgångar		2 202,9	1 975,7	6 580,1	6 288,8
Bidrag till infrastruktur					
Omsättningstillgångar					
Varulager		-	-	2,3	1,9
Exploateringstillgångar		70,1	73,9	70,1	73,9
Kortfristiga fordringar	17	523,6	373,0	613,4	435,0
Kortfristiga placeringar	18	910,4	940,2	910,4	940,2
Kassa och bank		99,4	98,5	520,9	353,3
Summa omsättningstillgångar		1 603,6	1 485,8	2 117,1	1 804,5
SUMMA TILLGÅNGAR		3 806,5	3 461,4	8 697,2	8 093,3

(mnkr)	Not	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERN	
		2024	2023	2024	2023
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		97,0	230,2	112,0	151,4
Resultatutjämningsreserv		225,3	225,3	225,3	225,3
Övrigt eget kapital		1 526,6	1 296,4	1 828,3	1 675,1
Summa eget kapital	19	1 848,9	1 751,9	2 165,6	2 051,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	20	534,8	407,3	536,7	409,2
Övriga avsättningar	21	602,5	616,2	632,1	641,9
Summa avsättningar		1 137,3	1 023,5	1 168,8	1 051,1
Skulder					
Långfristiga skulder	22	389,5	272,8	2 898,3	2 565,4
Kortfristiga skulder	23	430,8	413,3	2 464,5	2 425,0
Summa skulder		820,3	686,0	5 362,8	4 990,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 806,5	3 461,4	8 697,2	8 093,3
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	24	622,9	611,4	622,9	611,4
Borgensförbindelser	25	3 682,4	3 462,1	-	-

4 Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	KOMMUNEN		KOMMUNKONCERN	
		2024	2023	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		97,0	230,2	112,0	151,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	150,4	180,4	330,9	477,6
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		247,4	410,6	443,0	629,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-120,4	-135,3	-148,5	-68,7
Ökning/minskning förråd och lager		-	-	-0,4	-0,3
Ökning/minskning av exploateringsstillgångar		3,8	-	6,3	-2,1
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		60,2	11,4	2 133,3	82,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		191,1	286,7	2 433,7	640,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-98,1	-97,9	-457,1	-402,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		-	4,4	4,0	45,5
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-3,1	-1,9
Försäljning av immateriella anläggningstillg.		-	-	-	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-58,2	-50,9	-58,1	-50,6
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		-	-	0,1	3,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-156,2	-144,4	-514,2	-405,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning av långfristiga skulder		-1,9	-68,7	-1 682,6	-74,9
Ökning/minskning av långfristiga placeringar				4,3	-
Ökning/minskning av långfristiga fordringar		-1,8	-	-1,6	-25,7
Aktieägartillskott		-	-	-	-
Investeringsbidrag		10,9	11,9	10,9	11,9
Amortering av finansiella leasingavtal		-41,2	-42,1	-82,2	-13,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-34,0	-99,0	-1 751,2	-101,6
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-	-10,1	-	-10,1
Årets kassaflöde		0,9	33,2	167,5	123,0
Likvida medel vid årets början		98,5	65,3	353,3	230,3
Likvida medel vid årets slut		99,4	98,5	520,9	353,3

5 Noter

5.1 Not I Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (SFS 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (RKR). Inga förändringar har skett i redovisningsprinciper sedan 2023.

5.1.1 Generella statsbidrag

Statsbidrag för kommunernas medverkan vid EU-val

I förordningen om statsbidraget för EU-valet återfinns inga villkor kopplade till bidraget i enlighet med definitionen i RKR R2 Intäkter vilket medför att RKR gör samma ställningstagande som vid tidigare val, dvs att bidraget ska klassificeras som ett generellt statsbidrag i externredovisningen. Österåkers kommun har följt RKR:s bedömning och har till fullo intäktsfört bidraget under 2024.

Statsbidrag Skolverket

"Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen" klassificeras som ett generellt statsbidrag då inga villkor finns kopplade till bidraget enligt definitionen i RKR R2 intäkter. Det ska intäktsredovisas med jämn fördelning fr.o.m. juni till och med december 2024 enligt RKR. Österåkers kommun har följt RKR:s bedömning och har till fullo intäktsfört bidraget under 2024.

Statsbidrag Socialstyrelsen

"Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" klassificeras som ett generellt bidrag och intäktsredovisas med jämn fördelning under 2024-2025 enligt RKR. Bidraget har en preliminär del som intäktsförs jämnt över perioden januari 2024 till december 2025. Skillnaden mellan den preliminära och den slutliga tilldelade summan intäktsförs jämnt mellan juni 2024 - december 2025.

5.1.2 Pensionsskuld

Kommunens pensionsförpliktelse redovisas enligt den så kallade blandmodellen, enligt RKR R10. Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare, inklusive förtroendevalda. Den samlade pensionsskulden återfinns under två rader i balansräkningen: avsättningar för pensioner och kortfristiga skulder, samt under raden ansvarsförbindelse.

Kommunen beslutade 1998 att årligen betala hela det årliga intjänandet av pensionen för individuell avsättning. Därav finns de pensionsförpliktelser som har tjänats in av arbetstagare och pensionstagare före 1998 som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen räknas årligen upp enligt fastställt index och reduceras med årets utbetalningar till pensionstagarna. Samtliga pensionsskulder är beräknade utifrån SKR:s beräkningsprinciper för pensioner.

5.1.3 Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av intjänad semester, samt ej kompenserad övertid, skuldbokförs som kortfristig skuld. Skulden baseras på konstaterat utfall vid respektive bokslut.

5.1.4 Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde, med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt eventuella nedskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår de utgifter som kommer av ett förvärv av en tillgång och utgifterna för att få tillgången på plats och i sådant skick att den kan användas för sitt ändamål.

För att en investering ska klassificeras som anläggningstillgång ska den vara avsedd att användas för sitt ändamål under minst tre år. Anskaffningsvärdet exklusive mervärdesskatt ska uppgå till minst ett prisbasbelopp. Uppfylls inte dessa förutsättningar kostnadsförs inköpet av en tillgång direkt.

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärde och sker linjärt. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal, till exempel leasing, används den planerade verkliga nyttjandeperioden, som avskrivningstid.

För vissa kategorier av materiella anläggningstillgångar, där olika beståndsdelar i en enskild tillgång har väsentligt olika varierande livslängd, har den enskilda tillgången redovisningsmässigt delats upp på olika komponenter. Det ger en mer rättvisande återspeglning av hur en tillgång faktiskt förbrukas eftersom viktiga beståndsdelar byts ut med olika tidsintervall under anläggningstillgångens totala livslängd. De kategorier av anläggningstillgångar där kommunen tillämpar komponentfördelning och komponentavskrivning är i huvudsak infrastrukturella investeringar.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, till exempel verksamhetsförändringar, teknikkiftet och organisationsförändringar.

Mark och konst anses ha ett bestående värde och för dessa tillgångar redovisas inte några avskrivningar. Vidare ska uppmärksammas att vid tillämpning av komponentavskrivning finns inte ett enhetligt regelverk inom kommunkoncernen, utan kommunen respektive bolagen har sina egna riktlinjer för avskrivningstider.

Uppskattade avskrivningstider:

- Licenser för förvärvade system – avtalstiden
- Investeringar i gator och vägar – individuella bedömningar av de olika komponenterna
- Byggnader – individuella bedömningar av de olika komponenterna
- Maskiner och inventarier – 5–30 år
- Investeringar i IT-hårdvara > 1 PPB – 3 år

5.1.5 Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Tomter för försäljning, exploateringstillgångar, värderas kollektivt per exploateringsstapp, i anskaffningsvärdet ingår mark, lagfartskostnad och eventuell VA-anslutning.

5.1.6 Sammanställda räkenskaper

För koncernen ingår Österåkers kommun, Armada Fastighets AB (100 procent), Roslagsvatten AB (43,9 procent) samt Norrvatten (3,68 procent 2024) i de sammanställda räkenskaperna. Kommunen innehar samtliga aktier i några bolag som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna, se vidare i avsnitt 1.2.1. I de kommunala koncernföretag som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna är kommunens andel av såväl omsättning som balansomslutningen mindre än 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. I enlighet med den proportionella konsolideringen har endast ägda andelar av räkenskapsposterna för de kommunala, ej helägda företagen, tagits in i koncernredovisningen. Vid konsolidering har de civilrättsliga underkoncernernas bokslut används enligt alternativregeln i rekommendationen RKR R16 om sammanställda räkenskaper.

Inom koncernen förekommer handel mellan bolagen. Eliminering av intäkter och kostnader, samt fordringar och skulder, har gjorts för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi. Utöver detta har även övriga kända transaktioner såsom utdelningar, innehav av aktier och dylikt eliminerats.

5.1.7 Leasing

Leasingavtal gällande lös egendom om upp till 36 månader har samtliga klassats som operationell leasing. Vidare har alla leasingavtal som avser fastighet där avtalstiden är 36 månader eller mindre klassats som operationella.

Kommunen följer därmed inte RKR R5 till fullo. Ett arbete är påbörjat och en fullständig genomgång och klassificering av kommunens samtliga leasingavtal kommer att göras under 2025. Det går inte i dagsläget att avgöra vilken konsekvens i kronor detta ger på den finansiella rapporterna. I balansräkningen kommer skulderna att öka med kortfristig och långfristig leasingkund. Det kommer i sin tur påverka soliditeten negativt då eget kapital blir procentuellt mindre av den totala balansomslutningen. På resultatsidan kommer hyreskostnaden att minska och avskrivningar och räntekostnader att öka. Initialt påverkas resultatet negativt då räntekostnaderna + avskrivningar blir högre än motsvarande hyreskostnad.

5.1.8 Skatter

Skatteintäkter:

Skatteintäkterna för bokslutsåret periodiseras enligt SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR R2. Slutavräkningen för året före bokslutsåret bokförs enligt slutreglering i januari i bokslutsåret.

Skattekostnader:

I kommunens dotterbolag redovisas skatt på årets resultat i resultaträkningen. Den består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat för framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag. I koncernens balansräkning redovisas dotterbolagens skatt under verksamhetens kostnader enligt RKR R16.

5.1.9 Avsättningar

I balansräkningen finns avsättning för pensioner samt en avsättning för kommunens åtagande inom ramen för Sverigeförhandlingen gällande Roslagsbanans utbyggnad. Vidare finns fem mindre övriga avsättningar. Kommunens bedömning är att avsättningarna lever upp till definitionen av begreppet avsättning.

I koncernens balansräkning redovisas avsättningar för uppskjuten skatt för obeskattade reserver i dotterföretag.

Avsättning för pensioner

Samtliga pensionsskulder som ingår i avsättning för pensioner är beräknade utifrån SKR:s beräkningsprinciper för pensioner.

Sverigeförhandlingen

Avsättningen för kommunens medfinansiering gällande Roslagsbanans utbyggnad som en del av Sverigeförhandlingen avser utbetalningar som kommer verkställas till Storstockholms lokaltrafik. Förpliktelsen kommer att fortleva under en lång tidsperiod. Utbetalningarna har dock redan påbörjats i liten skala och följer en angiven en utbetalningsplan.

Avsättningen innehåller förutom utbetalningarna även en avtalad riskpremie, samt en del som avser diskontering av framtida utbetalningar.

Avsättning till medfinansiering gällande Roslagsbanans utbyggnad är värderad till överenskommet belopp med tillägg för en avtalad riskpremie. Riskpremien ska erläggas av kommunen om det krävs för projektets finansiering. Kommunens bedömning i dagsläget är att riskpremien med allra största sannolikhet kommer behöva erläggas.

Medfinansiering statlig infrastruktur - 276:an

Avsättningen gäller medfinansiering av statlig infrastruktur, avtal finns med Trafikverket. Avsättningen beräknas bli upplöst under 2025 enligt avtal med Trafikverket.

Sanering av tomt Berga 15:3

Avsättningen avser saneringskostnader av tomtmark som kommunen förvärvat. Till grund finns en kostnadsbedömning gjord av extern part. Avsättningen är nuvärdesberäknad. Osäkerhet föreligger om tidpunkt för upplösning.

Muddring Tuna hamn

Avsättningen avser muddringskostnader i Tuna hamn för en båtbottevätt som installerades under hösten 2022. Avsättningen beräknas upplöst under 2025.

Pilstugetomten

Avsättningen avser en avtalsreglerad skyldighet att anlägga en väg på fastigheten.

Domarudden

Avsättningen avser en tvist där kommunen troligen kommer att behöva erlægga ett skadestånd till motparten. Avsättningen beräknas upplösas i sin helhet under 2025.

5.1.10 Osäkra fordringar

Kundfordringar som är obetalda och har förfalldatum äldre än sex månader redovisas som osäkra fordringar.

Då betalning bedöms utebli skrivs fordran av bokföringsmässigt. Beslut om bokföringsmässig avskrivning innebär inte att bevakning av kommunens fordran upphör.

5.1.11 Kortfristiga placeringar

Kommunen har i dagsläget tre värdepappersportföljer. Bokföringsmässigt är respektive portfölj uppdelad på anskaffningsvärde, det vill säga ursprungligt anskaffningsvärde, samt anskaffningsvärde i samband med reinvesterad utdelning, ränta, och värdering.

Portföljerna värderas till marknadsvärde på balansdagen. Den realiserade värdeökningen är bokförd som värdering.

5.1.12 Avvikelse från rekommendationer

Gällande finansiell leasing, se 5.1.7

5.2 Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster:

Årligen görs en bedömning för att avgöra vilka poster inom resultaträkningen som ska specificeras som jämförelsestörande intäkter eller jämförelsestörande kostnader i koncernen. Generellt gäller att beloppen ska vara så stora att de utgör en av förklaringarna till avvikelse mot budgeterat resultat. Försåld exploateringsmark, vinster och förluster vid avyttring av anläggningstillgångar, samt gatukostnadsersättningar, klassas alltid som jämförelsestörande.

Avsättningar:

En avsättning redovisas i balansräkningen när kommunen har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Kommunen har under övriga avsättningar en avsättning för medfinansiering av Roslagsbanan som beräknas i dagens penningvärde. Avsättningen nuvärdesberäknas med SKR:s prognos för KPI de 5 första åren, efterföljande år prognostiseras KPI till 2 procent i enlighet med Riksbankens mål för inflationen. Som räntesats används indikativa räntor från Kommuninvest som om kommunen band lånen 2021 för respektive löptid utefter lagd betalningsplan i projektet.

Övriga avsättningar som förfaller till betalning senare än tre år från innevarande år indexregleras med KPI.

5.3 Not 3–32

Not 3 Verksamhetens intäkter

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Försäljningsintäkter	2,8	2,7	3,2	6,3
Taxor och avgifter**	157,7	145,4	419,1	365,1
Hyror och arrenden*	28,9	26,0	237,8	207,7
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	146,9	142,4	147,4	155,0
Offentliga bidrag (investeringar)	13,3	5,5	13,3	5,5
Övriga bidrag	94,7	94,3	94,7	94,3
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	74,1	70,0	66,3	60,0
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	-	4,0	-	4,0
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Jämförelsestörande intäkter	-	4,4	2,8	22,4
Övriga verksamhetsintäkter**	-	-	21,8	21,4
Summa verksamhetens intäkter	518,5	494,7	1 006,4	941,8

Tomträttsavgälder*	Antal (och m2)		Taxeringsvärde		Intäkter	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Småhus	2 st (3132)	2 st (3132)	2,79	6,05	0,01	0,01
Flerfamiljshus	2 st (9529)	2 st (9529)	86,47	66,85	2,01	2,62
Industri	-	-	-	-	-	-
Övrigt	3 st (24910)	2 st (24824)	-	-	0,82	0,01
Summa	7 st (37571)	6 st (37485)	89,26	72,89	2,84	2,64

Tomträttsavtal tecknas normalt på 50 år. Vid utköp görs en oberoende värdering och tomträttsinnehavaren erbjuds att friköpa marken till aktuellt marknadspris.

Not 4 Jämförelsestörande intäkt

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Gatukostnadsersättning / övriga ej budgeterade exploateringsintäkter	-	-	-	-
Försäljning av fastighet	-	4,4	2,8	22,4
Summa jämförelsestörande intäkter	-	4,4	2,8	22,4

Försäljning av två paviljonger Berga 11:1 samt Åkers Åsättra 1:98

Not 5 Verksamhetens kostnader

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader**	1 173,7	1 144,5	1 219,8	1 236,6
Pensionskostnader	180,3	133,7	195,7	144,8
Lämnade bidrag	32,3	43,0	32,3	43,0
Köp av huvudverksamhet	1 395,4	1 297,1	1 414,5	1 314,7
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader**	224,1	218,3	65,5	59,9
Inköp av material, tjänster och övriga verksamhetskostnader**	234,4	222,9	550,7	481,4
Bolagsskatt	-	-	17,2	-17,1
Realisationsförluster och utrangeringar	-	-	-	-
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-	-	-	-
Jämförelsestörande kostnader	-	1,4	-0,1	3,4
Summa verksamhetens kostnader	3 240,1	3 061,0	3 495,6	3 266,8

Not 6 Jämförelsestörande kostnad

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Exploateringskostnader knutna till markförsäljning	-	-	-	-
Förlust avyttring anläggningstillgångar	-	1,4	-	3,4
Förändring av avsättning	-	-	-	-
Summa jämförelsestörande kostnader	-	1,4	-	3,4

Not 7 Av- och nedskrivningar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivning immateriella tillgångar**	0,4	1,1	0,9	1,4
Avskrivning byggnader och anläggningar**	80,0	78,8	176,7	177,7
Avskrivningar maskiner och inventarier**	3,4	3,1	21,8	17,9
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	5,8	-	5,8	124,2
Summa av- och nedskrivningar	89,6	83,0	205,2	321,2
Nedskrivningen till marknadsvärde avser Husby 3:27 (Sågvägen)				

Not 8 Skatteintäkter

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Preliminär kommunalskatt	2517,7	2399,4	2517,7	2399,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	9,2	61,6	9,2	38,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-12,5	-10,5	-12,5	12,5
Summa skatteintäkter	2 514,5	2 450,5	2 514,5	2 450,5

Not 9 Generella statsbidrag och utjämning

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Inkomstutjämning	40,6	100,3	40,6	100,3
Kostnadsutjämning	57,7	85,9	57,7	85,9
Regleringsbidrag/avgift	150,9	114,6	150,9	114,6
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-36,7	-22,2	-36,7	-22,2
Generella statsbidrag - Tillfälligt stöd Ukraina	-	1,5	-	1,5
Generella statsbidrag - Skolmiljarden	-	-	-	-
Övriga generella statsbidrag	6,4	-	6,4	-
Kommunal fastighetsavgift	124,3	118,7	124,3	118,7
Summa generella statsbidrag och utjämning	343,1	398,8	343,1	398,8

Not 10 Finansiella intäkter

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ränteintäkter**	6,3	6,2	13,2	11,4
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	28,9	9,8	28,9	9,8
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	83,1	58,5	83,1	58,5
Borgensavgift**	11,4	11,4	0,9	0,7
Övriga finansiella intäkter	0,7	5,1	0,7	5,1
Summa finansiella intäkter	130,4	90,9	126,9	85,6

Not 11 Finansiella kostnader

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Räntekostnader**	-	-	100,8	77,1
Räntekostnader leasingsskuld**	10,6	8,4	8,2	7,3
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	33,8	32,7	33,8	32,7
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0,1	5,9	0,1	5,9
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	27,3	11,4	27,3	11,4
Övriga finansiella kostnader	8,1	2,5	8,1	2,5
Summa finansiella kostnader	79,8	60,8	178,1	136,8

Not 12 Särredovisningar

Roslagsvatten AB upprättar särredovisningar för VA-verksamheten och Avfallsverksamheten
Kan begäras ut från Roslagsvatten AB.

Not 13 Immateriella tillgångar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	0,6	3,1	2,5	3,2
Nyinvesteringar	-	-	3,1	1,9
Avyttringar	-	-1,3	-	-1,3
Årets avskrivningar	-0,4	-1,1	-0,9	-1,4
Utgående värde	0,3	0,6	4,6	2,5
Ursprungligt anskaffningsvärde	17,9	17,9	25,0	21,9
Ackumulerade avskrivningar	-17,6	-17,3	-20,4	-19,4
Bokfört värde**	0,3	0,6	4,6	2,5
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	6,8	4,8	5,9	4,9

Not 14 Mark, byggnader, tekn. Anläggningar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	1 770,1	1 786,1	5 977,8	6 014,4
Nyinvesteringar	310,9	252,0	621,0	795,7
Avyttringar	-49,0	-29,0	-63,9	-78,0
Årets avskrivningar	-80,0	-78,8	-175,7	-178,6
Årets nedskrivningar	-5,8	-	-5,8	-122,6
Omklassificering	43,4	-	43,4	-
Omföring till anläggning	-57,0	-160,2	-198,5	-453,0
Utgående värde	1 932,6	1 770,1	6 198,3	5 977,8
- Varav pågående investeringar	48,6	145,8	722,2	613,7
Ursprungligt anskaffningsvärde	2 628,2	2 382,1	8 848,0	8 467,2
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-695,6	-612,0	-2 649,7	-2 489,4
Bokfört värde * / **	1 932,6	1 770,1	6 198,3	5 977,8
Summa mark byggnader, tekn.anlägg.	1 932,6	1 770,1	6 198,3	5 977,8
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	19,9	20,3	41,6	49,1

Forts Not 14

* Varav finansiell leasing	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	230,2	269,3	146,6	158,2
Nyinvesteringar	171,0	3,4	3,2	-
Avyttringar	-17,7	-	-17,8	-
Årets avskrivningar	-41,9	-42,5	-11,9	-11,6
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående värde	341,6	230,2	120,1	146,6
Ursprungligt anskaffningsvärde	620,3	467,9	309,7	325,1
Ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-278,8	-237,7	-189,6	-178,5
Bokfört värde	341,6	230,2	120,1	146,6
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	14,3	15,2	15,3	18,6

Not 15 Maskiner och inventarier

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	17,1	14,3	142,3	90,2
Nyinvesteringar	8,7	6,0	30,4	72,9
Avyttringar	-	-0,1	-0,1	-4,3
Årets avskrivningar	-3,4	-3,1	-22,7	-18,6
Omföring till anläggningar	-	-	1,4	2,2
Utgående värde	22,4	17,1	151,4	142,3
- Varav pågående investeringar	-	-	0,4	1,1
Ursprungligt anskaffningsvärde	96,6	87,9	345,6	314,5
Ackumulerade avskrivningar	-74,1	-70,8	-194,2	-172,2
Bokfört värde**	22,4	17,1	151,4	142,3
Varav finansiell leasing	-	-	4,7	2,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	9,6	8,7	17,3	16,1

Not 16 Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Stockholmregionen Försäkring AB	3,8	3,8	3,8	3,8
Visit Roslagen	-	0,1	-	0,1
Långängens förvaltnings AB	30,5	30,5	30,5	30,5
ÖGAB fastighet 6 AB	90,5	90,5	90,5	90,5
Österåkers återvinningscentral	5,7	5,7	5,7	5,7
Armada Fastighets AB	42,6	42,6	-	-
Roslagsvatten AB	2,3	2,3	-	-
Österåkersvatten AB	-	-	-	-
Österåkers Stadshus AB	1,5	-	1,5	-
Österåkers Fastighetsbolag Sågvägen AB	34,7	-	34,7	-
Österåkers Fastighets Holding	0,5	-	0,5	-
Åkersberga Säby 2:39 AB	21,5	-	21,5	-
HVB förening	-	-	0,1	0,1
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	233,5	175,4	188,7	130,6

Not 17 Kortfristiga fordringar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Kundfordringar**	29,3	21,0	72,2	41,1
Kommunala skattefordringar	35,3	107,3	35,3	107,3
Övriga kortfristiga fordringar**	220,1	153,1	252,3	182,1
Upplupna generella statsbidrag	-	-	-	-
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	6,5	7,3	6,5	7,3
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**	232,4	84,3	247,1	97,2
Summa kortfristiga fordringar	523,6	373,0	613,4	435,0

Not 18 Kortfristiga placeringar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Marknadsvärde pensionsportfölj				
Nominella räntor	95,3	117,3	95,3	117,3
Svenska aktier	40,3	23,6	40,3	23,6
Utländska aktier	93,3	62,1	93,3	62,1
Summa	228,8	203,0	228,8	203,0
Marknadsvärde överlikviditetsportfölj I				
Nominella räntor	317,5	347,4	317,5	347,4
Svenska aktier	60,8	34,4	60,8	34,4
Utländska aktier	140,9	90,4	140,9	90,4
Summa	519,2	472,2	519,2	472,2
Marknadsvärde likviditetsportfölj				
Nominella räntor	162,2	265,0	162,2	265,0
Likvida medel	0,2	0,1	0,2	0,1
Summa	162,4	265,0	162,4	265,0
Summa kortfristiga placeringar	910,4	940,2	910,4	940,2
Anskaffningsvärde vid årets slut	809,5	895,2	809,5	895,2
Orealiserad värdeförändring vid årets slut	100,9	45,1	100,9	45,1
Summa kortfristiga placeringar	910,4	940,2	910,4	940,2

Not 19 Eget kapital

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående eget kapital**	1 751,9	1 492,5	2 053,2	1 871,2
Justering av eget kapital *	-	29,1	0,3	29,1
Årets resultat	97,0	230,2	112,0	151,4
Aktieägartillskott	-	-	-	-
Utgående eget kapital	1 848,9	1 751,9	2 165,6	2 051,7
- varav resultatutjämningsreserv	225,3	225,3	225,3	225,3

Not 20 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	407,3	332,9	409,1	334,7
Nyintjänad pension varav	76,5	33,7	76,5	33,7
- förmånsbestämd ålderspension	76,0	33,7	76,0	33,7
- efterlevandepension	0,5	-	0,5	-
Årets utbetalningar	-10,4	-8,4	-10,5	-8,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	33,8	26,3	33,9	26,4
Övrig post	0,2	8,4	0,2	8,4
Förändring löneskatt	27,5	14,5	27,5	14,5
Utgående värde	534,8	407,3	536,7	409,2
Avsättning för pension, anställda	430,3	316,1	431,9	317,6
Avsättning för visstidspension, anställd	-	-	-	-
Avsättning för pension, förtroendevalda	-	11,7	-	11,7
Löneskatt på ovanstående	104,5	79,5	104,9	79,9
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	534,8	407,3	536,7	409,2

Not 21 Övriga avsättningar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Avsatt för Sverigeförhandlingen				
Redovisat värde vid årets början	592,6	604,9	592,6	604,9
lanspråktaga avsättningar	-	-8,5	-	-8,5
Förändring av nuvärdet	-10,4	-3,8	-10,4	-3,8
Utgående avsättning	582,2	592,6	582,2	592,6
Avsatt för medfinansiering Trafikverket				
Redovisat värde vid årets början	3,3	3,3	3,3	3,3
Nya avsättningar				
Utgående avsättning	3,3	3,3	3,3	3,3
Avsatt för Sanering av tomtmark				
Redovisat värde vid årets början	5,8	5,8	5,8	5,8
Nya avsättningar				
Utgående avsättning	5,8	5,8	5,8	5,8
Avsatt för muddring Tuna Hamn				
Redovisat värde vid årets början	2,3	2,3	2,3	2,3
Nya avsättningar				
Utgående avsättning	2,3	2,3	2,3	2,3

Forts. övriga avsättningar	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Avsatt för Pilstugetomten väg				
Redovisat värde vid årets början	8,0	-	8,0	-
Nya avsättningar	-	8,0	-	8,0
Utgående avsättning	8,0	8,0	8,0	8,0
Avsatt för Domarudden				
Redovisat värde vid årets början	4,3	-	4,3	-
Nya avsättningar	-	4,3	-	4,3
lanspråkta avskattningar	-3,3	-	-3,3	-
Utgående avsättning	1,0	4,3	1,0	4,3
Avsatt för uppskjuten skatteskuld				
Redovisat värde vid årets början	-	-	25,7	36,4
Nya avsättningar	-	-	4,3	-
lanspråkta avskattningar	-	-	-0,3	-10,7
Utgående avsättning			29,6	25,7
Summa andra avsättningar	602,5	616,2	632,1	641,9

Förändring av nuvärdet avser nuvärdet av framtida betalningar. Nuvärdesberäkning och indexuppräkning sker endast i årsbokslut.

Not 22 Långfristiga skulder

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	-	-	2 089,2	1 755,3
Långfristig leasingskuld	330,1	215,8	147,1	171,2
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	-	-	585,6	564,9
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	59,5	57,0	59,5	57,0
Övriga långfristiga skulder	-	-	17,0	17,0
Summa långfristiga skulder **	389,5	272,8	2 898,3	2 565,4

Forts not 22	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	-	-	35	38
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	32	29		
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning	-	-	-	-
Genomsnittlig ränta %	-	-	2,8 %	2,2 %
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	-	-	1,2	2,2
Kapitalförfall andel av lån	-	-	-	-
0-1 år	-	-	68 %	59,0 %
1-3 år	-	-	32 %	35,7 %
3-5 år	-	-	-	5,3 %
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	-	-	0,95	0,88
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	-	-	1 061	214
Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras enligt:				
År 1 , 10 % för administrationskostnader				
År 2-46 , 2 % per år intäktsförs.				

Not 23 Kortfristiga skulder

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Kortfristig leasingskuld**	48,3	49,8	22,9	20,4
Leverantörsskulder**	127,8	145,1	178,0	204,8
Moms	7,9	6,6	35,3	31,7
Personalens skatter, avgifter och avdrag**	39,4	38,6	42,8	43,2
Upplupen pensionskostnad**	33,9	32,6	37,3	35,8
Upplupen särskild löneskatt	42,6	7,9	44,3	9,1
Semester och övertidsskuld	67,6	72,2	73,0	77,0
Förutbetalda skatteintäkter	-	-	2,6	4,0
Förutbetalda generella statsbidrag	1,3	-	1,3	-
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	11,9	7,6	11,9	7,6
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**	50,0	52,7	382,8	201,6
Övriga kortfristiga skulder**	-	-	36,6	1 300,4
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	-	-	1 595,6	489,2
Summa kortfristiga skulder	430,8	413,3	2 464,5	2 425,0
Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för "Utökad bemanning sjuksköterskor SÄBO", vilket kommer att intäktsföras under 2025. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till 11,4 mnkr som kommer intäktsföras under 2025.				

Forts not 23

Inom den största inkomstgruppen, riktade statsbidrag är följande de största posterna

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2024	2023	2024	2023
Äldreomsorgslyftet	2,9	1,8	2,9	1,8
Säkerställa en god vård	1,9	0,0	1,9	0,0
Länsstyrelsen, LOVA	1,5	1,7	1,5	1,7
Summa	6,4	3,6	6,4	3,6

Not 24 Pensionsförpliktelser

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Pension för anställda	499,7	490,4	499,7	490,4
Pension för förtroendevalda	-	1,7	-	1,7
Löneskatt på ovan	121,2	119,4	121,2	119,4
Summa	620,9	611,4	620,9	611,4
Redovisat värde vid årets början	611,4	604,1	611,4	604,1
Uppräkning/indexjustering	38,7	39,8	38,7	39,8
Nyintjänad pension	-	0,1	-	0,1
Utbetalningar	-41,1	-36,9	-41,1	-36,9
Övrigt post	11,6	2,8	11,6	2,8
Förändring löneskatt	0,3	1,4	0,3	1,4
Utgående värde	620,9	611,4	620,9	611,4
Visstidspension skuld ansvarsförbindelse (1 st.)	1,9	-	1,9	-
Summa utgående ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelser	622,9	611,4	622,9	611,4

Aktualiseringsgraden uppgår till 73,0 %

Not 25 Borgensförbindelser

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Armada-koncernen	2 718,7	2 790,8	-	-
Roslagsvatten AB	44,0	13,0	-	-
Österåkersvatten AB	507,6	447,2	-	-
Övar AB	412,1	211,1	-	-
Kommunalt förlustansvar småhus	-	-	-	-
Summa borgensförbindelser	3 682,4	3 462,1	-	-

Den samlade risken för kommunens borgensförbindelser bedöms låg då nästan hela förbindelsen avser kommunala dotterföretag. Här har kommunen en tillförlitlig insyn samt kan bedöma att företagen har en solid ekonomisk grund.

Not 26 Leasing

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	428,4	317,6	201,0	236,3
Nuvärde minimileaseavgifterna	378,4	265,6	160,4	187,6
Därav förfall inom 1 år	40,5	42,7	11,4	11,9
Därav förfall inom 1-5 år	207,9	99,6	61,8	65,5
Därav förfall senare än 5 år	129,9	123,3	87,2	110,2
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	-	-	4,0	2,7
Nuvärde minimileaseavgifterna	-	-	4,7	2,4
Därav förfall inom 1 år	-	-	1,2	1,0
Därav förfall inom 1-5 år	-	-	3,4	1,4
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-	-
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	9,1	9,1	7,7	6,4
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	227,4	81,3	-	-
Nuvärde minimileaseavgifterna	217,9	78,0	-	-
Därav förfall inom 1 år	29,2	30,8	-	-
Därav förfall inom 1-5 år	146,0	34,0	-	-
Därav förfall senare än 5 år	42,7	13,1	-	-
Varav externa finansiella leasingavtal				

Forts leasing	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	201,0	236,3	201,0	236,3
Nuvärde minimileaseavgifterna	160,4	187,6	160,4	187,6
Därav förfall inom 1 år	11,4	11,9	11,4	11,9
Därav förfall inom 1-5 år	61,8	65,5	61,8	65,5
Därav förfall senare än 5 år	87,2	110,2	87,2	110,2
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	-	-	4,0	2,7
Nuvärde minimileaseavgifterna	-	-	4,7	2,4
Därav förfall inom 1 år	-	-	1,2	1,0
Därav förfall inom 1-5 år	-	-	3,4	1,4
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-	-
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal avseende tillgångar som ej uppfyller kriterierna för korttidsinventarier eller mindre värde				
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	4,0	4,2	6,3	1,2
Med förfall inom 1-5 år	2,7	6,3	2,7	3,2
Med förfall senare än 5 år	0,3	0,5	0,3	-
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	1,1	0,4	2,3	0,2

Not 27 Justering för ej likviditetspåverkande poster

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Årets av- och nedskrivningar	47,6	40,5	193,2	305,9
Justering för omklassificering inom anläggningar	-43,4	0,0	-43,4	0,0
Årets avyttringar/utrangeringar	31,3	25,9	45,0	31,7
Årets förändring av pensionsavsättning	127,5	74,4	127,5	74,9
Årets förändring av övriga avsättningar	-13,7	10,1	-11,1	5,5
Justering för resultatpåverkan finansiell leasing	1,2	0,3	1,2	0,3
Direktbokning mot eget kapital	0,0	29,1	0,0	29,1
Periodiserade anläggningsavgifter (Roslagsvatten AB)	-	-	21,4	30,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-	-	-2,8	0,0
Summa justering för ej likviditetspåverkande poster	150,4	180,4	330,9	477,6

Not 28 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2024	2023	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde PWC	0,4	0,4	0,6	0,6
Förtroendevalda revisorer	0,3	0,4	0,3	0,4
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	-	-	1,4	0,8
Total kostnad för räkenskapsrevision	0,7	0,8	2,3	1,8
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1,0	0,8	1,0	0,8
Förtroendevalda revisorer	0,7	0,7	0,7	0,7
Total kostnad för övrig revision	1,7	1,5	1,7	1,5
Total kostnad för revision	2,4	2,2	4,0	3,2

PwCs andel har använts även för de förtroendevaldas andel av räkenskapsrevisionen.

Not 29 Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavg.		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		13,6	206,4	1,8	-	10,5	-	3 682,4	-
Armada Fastighets AB	100 %	201,1	22,8	-	-	-	9,8	-	2 718,7
Roslagsvatten AB	43,9 %	14,8	1,5	-	-	-	0,7	-	963,7
Norrvatten	3,68 %	1,2	-	-	1,8	-	0,0	-	-
		230,8	230,7	1,8	1,8	10,5	10,5	3 682,4	3 682,4

Skillnaden mellan intäkter och kostnader under försäljning är pågående investeringar i balansräkningen.

** Jämförelsetalen 2023 för koncernen är justerade för Norrvatten och viss eliminering som var felaktigt beräknad.

Not 30 Driftredovisningens uppbyggnad och samband med årsredovisningens övriga delar

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att Kommunfullmäktige i budget anvisar resurser till Kommunstyrelsen och nämnderna för verksamheten. Kommunfullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheterna.

Verksamhetsplan och budget beslutas av Kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och Kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina respektive ansvarsområden. Driftredovisningen innehåller en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Driftredovisningen följer Kommunfullmäktiges beslutade budget enligt *Verksamhetsplan 2024–2026, budget 2024 (KS2023/0186)*.

Driftredovisningen visar den löpande verksamhetens utfall gentemot budget. Den speglar också de ekonomiska relationerna mellan nämnder och verksamheter, driftredovisningen innehåller därför kommuninterna poster. Poster som inte finns i nämndernas driftredovisning är bland annat skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, samt finansiella intäkter och kostnader. Därtill hanteras personalkostnader och kapitalkostnader i driftsredovisningen genom kalkylmässiga beräkningar.

Den kommunövergripande resultaträkningen innehåller däremot bara kommunexterna intäkter och kostnader.

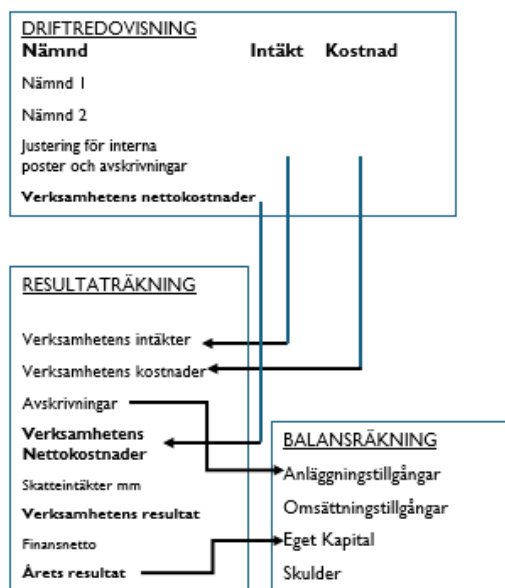
Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- Personalkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 42,25 procent av lönekostnaden.
- Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 2,3 procent för 2024.

Gemensam central administration, så kallade overhead (OH) är ett samlat begrepp som syftar till kommunens centrala kostnader för bland annat administration, centrala lokaler, IT, upphandling med flera. Kostnaderna för OH fördelas ut på verksamheterna genom fastställda fördelningsnycklar. Exempel på fördelningsnyckel kan vara antal anställda, antal system med mera. Dessa kostnader är bland annat:

- kommungemensamma ledningskostnader
- IT
- löne- och ekonomiadministration
- upphandling/inköpsadministration
- centrala lokaler

Driftsredovisningens "verksamhetens intäkter" kan med justering för interna intäkter summeras ihop till "verksamhetens" intäkter i resultaträkningen. "Verksamhetens kostnader" kan med justering för interna kostnader samt avskrivningar, summeras ihop till verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Verksamheternas nettokostnader är i uppställningen som avsnitt 6.2 visar, avläsbar i resultaträkningens "verksamhetens nettokostnader".

Not 31 Investeringsredovisningens uppbyggnad och samband med årsredovisningens övriga delar

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att Kommunfullmäktige i budget anvisar resurser till Kommunstyrelsen och nämnderna för investeringar. Kommunfullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av investeringarna i verksamheterna.

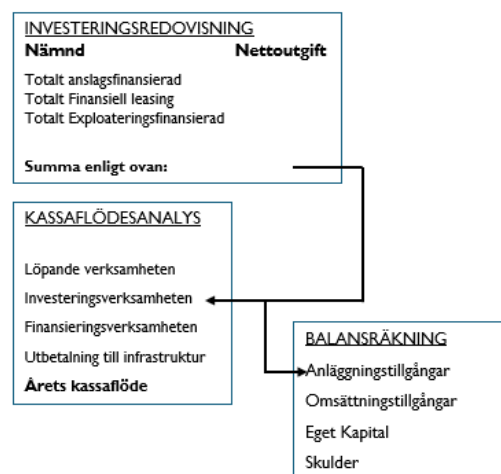
Verksamhetsplan och budget beslutas av Kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och Kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina respektive ansvarsområden.

Investeringsredovisningen innehåller en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts. Investeringsredovisningen följer Kommunfullmäktiges beslutade budget enligt *Verksamhetsplan 2024-2026, budget 2024 (KS2023/0186)*.

Investeringar består av externa utgifter samt timkostnader för egen personal enligt tidsredovisning. Förvaltningen belastas med en kapitalkostnad som består av avskrivning plus ränta. Räntan för 2024 är 2,3 procent.

Kommunen genomför dels anslagsfinansierade investeringar, dels investeringar inom exploateringsområden som bekostas av exploatör. I avsnitt 7.2 redovisas den anslagsfinansierade investeringsverksamheten per område och i avsnitt 7.3 redovisas den exploateringsfinansierade. Tillsammans utgör de årets totala investeringar i investeringsredovisningen som uppgick till 87,1 mnkr. I årets investeringsredovisning ingår även förnyade kontrakt för finansiell leasing om 152,4 mnkr, samt 58,6 mnkr som avser bildandet av Österåkers Stadshus AB med dotterbolag och förvärv av två bolag i exploateringssyfte.

Investeringarna återfinns även under investeringsverksamheten i kassaflödesanalysen samt bland anläggningstillgångarna i balansräkningen. Avskrivningar av anläggningstillgångar återfinns förutom i balansräkningen även i resultaträkningen.

Not 32 Drift- och investeringsbudgetens uppbyggnad

Upplysningar om kommunens drift- och investeringsbudgets uppbyggnad samt de för drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning för året återfinns i dokumentet *Verksamhetsplan 2024–2026, budget 2024 (KS2023/0186)* som återfinns på www.osteraker.se.

6 Driftredovisning

2024-01-01 – 2024-12-31						
Resultatbudget (mnkr)	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Kommunfullmäktige	1,4	-10,9	-9,5	-10,4	0,9	-9,1
Överförmyndarnämnden	0,0	-5,4	-5,4	-5,5	0,1	-5,9
Kommunstyrelsen	155,7	-424,2	-268,5	-270,1	1,6	-236,9
Kultur- och fritidsnämnden	13,5	-141,6	-128,1	-127,9	-0,2	-124,2
Utbildningsnämnden	209,1	-1 605,3	-1 396,2	-1 388,8	-7,4	-1 359,6
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	17,5	-48,5	-30,9	-32,8	1,9	-29,2
Vård- och omsorgsnämnden	167,0	-907,5	-740,5	-720,7	-19,8	-693,4
Socialnämnden	30,2	-138,7	-108,5	-107,1	-1,4	-98,6
Byggnadsnämnden	11,5	-20,5	-9,1	-7,6	-1,5	-9,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	7,1	-16,1	-9,0	-9,0	0,0	-8,6
Justering nämnder exkl kapitalkostnad	0,0	47,7	47,7	42,3	5,4	40,5
Nämndernas drift	613,0	-3 270,9	-2 658,0	-2 637,6	-20,4	-2 534,4
Internränta	32,5	0,0	32,5	33,0	-0,5	13,3
Statsbidrag	13,9	0,0	13,9	11,6	2,3	16,7
Exploateringsintäkter	0,0	0,0	0,0	5,0	-5,0	15,0
Pensioner, regleringspost	89,9	-240,4	-150,5	-97,0	-53,5	-75,6
Justering hyreskostnader (finansieell leasing)	0,0	51,3	51,3	50,7	0,6	50,6
Oförutsedd verksamhet	-1,2	-3,4	-4,5	-10,0	5,5	-46,4
Drift inkl centrala poster	748,1	-3 463,3	-2 715,2	-2 644,3	-70,9	-2 560,8
Justering interna transaktioner	-223,2	223,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering Generella statsbidrag	-6,4	0,0	-6,4	0,0	-6,4	-5,5
Drift efter justering	518,5	-3 240,1	-2 721,8	- 2 644,3	-77,3	-2 566,4
Avskrivningar	0,0	-47,7	-47,7	-42,3	-5,4	-40,5
Avskrivningar finansieell leasing	0,0	-41,9	-41,9	-42,6	0,7	-42,5
Verksamhetens nettokostnad	518,5	-3 329,7	-2 811,2	-2 729,2	-82,0	-2 649,4
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	518,5	-3 240,3	-2 721,8	-2 644,3	-77,4	-2 649,4

Upplysningar om driftsredovisningen internredovisningsprinciper och uppbyggnad samt budget finns i Not 30 och Not 32.

7 Investeringsredovisning

7.1 Anslagsfinansierad investeringsverksamhet

Nämnd	Investeringskategori (tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse
TU	Attraktiv offentlig plats och Skärgård	14 037	20 200	6 163
TU	Stadsutveckling / Trafikplan	42	3 200	3 158
TU	Reinvestering, gator och vägar	32 889	51 800	18 911
TU	Trafikåtgärder	11 193	10 900	-293
TU	Gång och cykelvägar	8 083	8 050	-33
TU	Kultur och fritid	5 489	4 850	-639
TU	Miljöåtgärder	52	3 000	2 948
TU	Övrigt	3 025	0	-3 025
Totalt Tekniska Utskottet		74 810	102 000	27 190
KS	KS Ledning	3 862	6 000	2 138
Totalt Österåkers Kommun		78 672	108 000	29 328
Finansiell leasing - Fastigheter		152 429	0	-152 429
Totalt Österåkers kommun inkl. Finansiell leasing		231 101	108 000	-123 101

TU = Tekniskt Utskott, KS = Kommunstyrelsen
 Finansiell leasing avser förlängning av tre befintliga kontrakt.

Fleråriga projekt (tkr)

Investeringskategori	Projekt	Utfall 2024	Beslutad total budget	Akkumulerat utfall 2024	Kvar av totalbudget
Attraktiv offentlig plats och skärgård	Skånstaparken 2023-2025	10 087	17 400	10 494	6 906
Reinvestering gator och vägar	Säbybron 2019-2025	18 097	163 434	115 234	48 200
Trafikåtgärder	Söralidsvägen 2020-2025	7 187	10 077	12 864	-2 787
Gång- och cykelvägar	Svinningevägen GC* 2024-2025	500	0	1	-1
Gång- och cykelvägar	Trälhavsvägen, GC-väg 2021-2026 ***	4 852	6 500	25 575	-19 075
Gång- och cykelvägar	Össebyvägen (del av), GC-väg 2024.**	0	16 500	0	16 500

*Totalbudget ej beslutad, budget för 2024 uppgår till 500 tkr.

**Projekt pausat på grund av att markägarförhållanden behöver utredas innan projektet kan påbörjas.

*** Total igångsättningsbudget beslutad om 6,5 mnkr. Sedan har en del av årsbudgeten för Gång- och cykelvägar avsatts till projektet varje år.

Upplysningar om internredovisningsprinciper och uppbyggnad av investeringsredovisningen och budgeten finns i **Not 31 och Not 32**.

Nedan finns en kortfattad beskrivning av de största investeringsprojekten.

Attraktiv offentlig miljö

Skånstaparken - flerårigt

Nettobudget för året: 10,4 mnkr med en avvikelse om 0,3 mnkr i utfallet.

Beskrivning: Ombyggnation av bollplanen från grus till konstgräs och upprustning av anslutande parkmark. Inom projektet anläggs ny lekutrustning, ett grillhus, en hundrastgård samt löparslinga och utegym. Parken kompletteras med en finpark med växter och träd. Parken ska färdigställas under 2025 med slutbesiktning i oktober.

Åtgärder i parker och lekplatser, reinvestering

Nettobudget för året: 5,0 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 0,3 mnkr. Positiv avvikelse mot årets budget på 4,7 mnkr.

Beskrivning: Renovering av två grusbollplaner planeras, en vid Otto Bondes väg samt en i Spånlöt. Bollplanerna planeras göras om till aktivitetsytor som inrymmer flera aktiviteter. Under projektering av aktivitetsytorna framkom att kompletterande utredningar behöver göras. Planerat genomförande sker 2025.

Reinvesteringar, gator och vägar

Säbybron - flerårigt

Nettobudget för året: 28 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 18 mnkr. Positiv avvikelse mot årets budget på 10 mnkr.

Beskrivning: Ny bro över Åkers kanal, trafiklösning med cirkulationsplats samt gång- och cykelväg (trafiksäkerhetsåtgärder). Entreprenaden är slutförd enligt tidplan. Godkänd slutbesiktning genomfördes i september och tillhörande efterbesiktning genomfördes i november. Kvarstående arbeten är framtagande av relationshandlingar.

Underhåll – gator och vägar

Nettobudget för året: 5,8 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 6,4 mnkr. Negativ avvikelse mot årets budget på 0,6 mnkr.

Beskrivning: Renovering utförs på lokalgatorna Kantarellvägen, Räfsvägen, Grepvägen samt delar av Harvvägen, Björkängsvägen, Strömfallsvägen, Nantesvägen och Stationsvägen. Påbörjad renovering av betongkonstruktion i Åkersberga centrum.

Trafikåtgärder

Söralidsvägen (Svartfåravägen-Björkhagsvägen), flerårigt

Nettobudget för året: 6,7 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 7,2 mnkr. Negativ avvikelse mot årets budget på 0,5 mnkr.

Beskrivning: Träd och växter har utgått ur entreprenaden. Mindre tilläggsarbeten har tillkommit. Statlig medfinansiering är beviljad med 4,3 mnkr. Befintlig gång- och cykelväg breddades och fick ny beläggning längs hela etappen. Ett nytt bullerplank ersatte det gamla. Busshållplats "Fjärilsvägen" justerades med tillgänglighetsanpassning och skyddsräcke för avstigande mot gång- och cykelvägen. Nya belysningsstolpar och armaturer med LED ersatte befintligt längs gata och gång- och cykelväg.

Gång- och cykelvägar, samtliga fleråriga

Svinningevägen GC (Valsättravägen-TRV:s GC)

Nettobudget för året: 0,5 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 0,0 mnkr. Positiv avvikelse mot årets budget på 0,5 mnkr.

Beskrivning: Trafikverket genomför projektering av hela sträckan, inklusive kommunens del. Genomförande av projektering är senarelagd och kommer genomföras 2025.

Trälhavsvägen, GC-väg

Nettobudget för året: 3,0 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 4,9 mnkr. Negativ avvikelse mot årets budget på 1,9 mnkr.

Beskrivning: Tidigarelagd asfaltering av slitlager påverkar utfall mot budget negativt.

Ursprungligen var asfalteringen planerad att utföras omkring 2026 efter att nya fjärrvärmeledningar anlagts till reningsverket, EON har nu beslutat att fjärrvärmeledningarna inte kommer byggas ut.

Össebyvägen (del av), GC-väg

Nettobudget för året: 0,5 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 0,0 mnkr. Positiv avvikelse mot årets budget på 0,5 mnkr.

Beskrivning: Planerade åtgärder kunde inte genomföras under året på grund av att markägarförhållanden behöver utredas innan projektet kan påbörjas.

Kultur och Fritidsområdet

Idrotts- och friluftsanläggningar, reinvestering

Nettobudget för året: 3,3 mnkr. Utfall för 2024 uppgår till 4,5 mnkr. Negativ avvikelse mot årets budget på 1,2 mnkr.

Beskrivning: Utökning inom investeringsåtgärderna vid Hackstabacken samt Österåkers sportcenter framkom under året därav avvikelsen mot budget.

7.2 Exploateringsfinansierad investeringsverksamhet

Att exploatera innebär att förnya användningen av mark och att bygga bostäder, kontor, industrier och gator. I nya områden bygger oftast kommunen gatunät, parker och andra allmänna anläggningar och byggherrarna bostäder och industrier. Vägar och andra anläggningar som ägs av kommunen efter exploateringstidens slut ingår i kommunens investeringar. När infrastrukturen är klar tas ersättning ut av byggherrar och boende. Exploateringsprojekt där kommunen är markägare innebär ofta intäkter till kommunen i form av såld mark.

Under året pågick projektering och utbyggnad av infrastruktur i områdena som listas nedan. Exploatering ska vara självfinansierad över projektens livslängd. Utgifter för exploateringsprojekt i genomförandefasen var för året 10,9 miljoner kronor att jämföra med 1,2 miljoner kronor 2023.

Exploateringsprojekt (tkr)	Utfall 2024	Utfall 2023
HÅK Hagby äng och kulle etapp I	10 886	1 228
Övrigt	-2 412	-
Totalt exploateringsprojekt	8 474	1 228

Projekt, HÅK Hagby Äng och Kulle

Beläget väster om centrala Åkersberga intill Österåkers golfklubb med närhet till såväl kollektivtrafik som natur och rekreationsområden ligger Hagby Äng och Kulle. Där växer en ny stadsdel fram med den småskaliga trädgårdsstaden som förebild och bostäder, offentlig service, centrumverksamheter och grönområden kommer skapa en levande och trygg stadsdel med hållbarhet i fokus.

Detaljplan för Hagby äng och kulle etapp 1 vann laga kraft april 2023, därefter inleds genomförandefasen med att planera och prospektera samt anläggandet av gata, park, dagvattenhantering etcetera och kommer pågå fram till och med 2027. Själva planområdet är beläget vid Svinningevägen mellan Hagbyhöjden och husbykullen där ytan omfattar cirka 18 hektar mark. Här planeras för cirka 900 bostäder i olika boendeformer, bland annat småhus i form av kedjehus och brygghus samt villor för flera familjer. Utbyggnaden avseende bostäder kommer att ske etappvis och beräknas vara klart 2030–2031.

Planprogram och detaljplaner

Under året har arbetet fokuserat på att planera för utveckling i centrala Åkersberga och områden nära kollektivtrafik, särskilt längs Roslagsbanans stationer västerut. Detta är i linje med översiktsplanen kopplat till Sverigeförhandlingen. Utvecklingen prioriteras i områden nära kollektivtrafik, vatten och avlopp, samt service, med fokus på Roslagsbanans influensområde.

Arbetet pågår främst i Åkers-Runö och Täljö-Gottsunda. Ett programförslag för Åkers-Runö har tagits fram och varit på samråd under året.

Planläggning för fler lägenheter i centrala Åkersberga har pågått på flera platser, till exempel inom detaljplan för Tuna 6:151 och den så kallade Kanalterrassen.

7.3 Övriga investeringar

Finansiella anläggningstillgångar	Utfall 2024	Utfall 2023
ÖGAB Fastighet 6 AB	-	50 869
Österåkers Stadshus AB	1 500	
Österåkers Fastighets Holding AB	500	
Österåkers Fastighetsbolag Sågvägen AB	34 650	
Åkersberga Säby 2:39 AB	21 510	
Totalt	58 160	50 869

Under året har Österåker Stadshus AB och Österåkers Fastighets Holding AB bildats. Posterna består av insatt aktiekapital samt en nyemission. En aktieöverlåtelse av samtliga aktier i bolaget Österåkers Fastighetsbolag Sågvägen AB och Åkersberga Säby 2:39 AB. Läs mer om bolagen under avsnitt 1.2.1. Posterna återfinns i Balansräkningen under Finansiella anläggningstillgångar.

Koncernbolag

Armadakoncernen

Årets totala investeringar i koncernen blev 48 738 tkr. Dessa bestod bland annat av fönsterbyten både på skolfastigheter och bostadsfastigheter. Ett fasadbyte på en förskola har gjorts. På Österåkers gymnasium har byte av tak skett på den delen som kallas för Hästskon. Flera brandlarm har bytts ut i olika fastigheter under året och en solcellsanläggning har monterats på Norrgårdsvägen 3. En renovering av LSS-boende på Solskiftesvägen har startats under året.

Roslagsvatten (kommunens andel är 43,9 procent)

Investeringarna i koncernen under året har uppgått till 681,9 mnkr. Detta inkluderar årets ökning av pågående arbeten med 519,4 mnkr. Investeringarna består av nya anläggningar och upprustning av pumpstationer, reningsverk och ledningsnät, samt datorer, kontorsinventarier och immateriella tillgångar. Av dessa har 39,6 mnkr gjorts i Österåkers kommun och 515 mnkr i reningsverket i Margretelund.

Roslagsvatten driver flera stora projekt för att framtidssäkra kapaciteten av VA. Ett av dessa projekt är byggandet av det nya klimatsmarta reningsverket i Margretelund i Åkersberga som under 2024 gjort stora framsteg. Reningsverket, som kommer att betjäna både Österåker och Vaxholm, är ett viktigt steg för att möta framtidens behov av effektiv och hållbar rening av spillvatten. En del större och nödvändiga investeringar genomfördes, inte bara för att underhålla och förnya våra befintliga anläggningar, utan även för att bygga nya och mer kapacitetsstarka lösningar.

Norrvatten (kommunens andel är 3,68 procent)

Årets investeringar har uppgått till 545,7 mnkr. De största investeringarna som berör Österåkers kommun direkt avser projektet Norrvattens framtida dricksvattenproduktion (NFVP), 162,5 mnkr.

Norrvatten planerar att bygga ut vattenverkets rening, kapacitet och driftsäkerhet. Det befintliga vattenverket har nått sin tekniska livslängd i många delar. Norrvatten behöver också kunna producera mer vatten i takt med att befolkningen växer i norra Storstockholm.

I projektet Hagby Äng och Kulle blev årets investering 13,2 mnkr. Norrvatten ska byta ut och dimensionera upp sträckan över detaljplanen Hagby Äng och Kulle i förtid för att slippa komma till ett nytt bostadsområde i en nära framtid då Österåker är en expanderande kommun med ökat behov av vatten.

8 Kommunfullmäktige

8.1 Viktiga händelser

- Årsredovisning 2023 för Österåkers kommun godkändes och ansvarsfrihet för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Österåkers kommun avseende verksamheten för 2023 beviljades.
- ”Planeringsstrategi för Österåkers kommun” (inklusive uppföljning av översiktsplan 2040) antogs.
- Tilläggsavtal 2 till Överenskommelse avseende förskottering av finansiering och medfinansiering för Roslagsbanan till City, godkändes.
- Uppföljning av miljö- och klimatprogram 2030, godkändes.
- Nya avfallsföreskrifter från 1 augusti 2024 antogs.
- Fastighetsnära insamling av restavfall, matavfall, returpapper samt förpackningar med fyrfackskärl från småhus på fastlandet, godkändes att införas och implementeras succesivt. Roslagsvatten AB ansvarar för insamling av sådant avfall.
- ”Program för social hållbarhet och folkhälsa 2030” antogs.
- Moderbolaget i koncernen Österåkers Stadshus AB bildades formellt 2024-02-28 genom registrering hos bolagsverket. Dotterbolaget Fastighets Holding i Österåker AB bildades formellt 2024-06-24.

8.2 Verksamhetsuppföljning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter. De beslutar om viktiga frågor för kommunen, som mål och riktlinjer för verksamheten, budget, kommunalskatt, organisation, val av ledamöter och revisorer, ekonomiska förmåner till förtroendevalda, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet.

Partistöd för 2024 betalades ut i början av året till de partier som har mandat i Kommunfullmäktige, enligt regler för lokalt partistöd och bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Österåkers kommun.

Revisorerna genomförde olika projekt enligt sin årliga revisionsplan. Under 2024 har de genomfört följande granskningar:

- Delårsrapport 2024
- Oegentligheter inom upphandling och inköp
- Kommunens brottsförebyggande arbete och arbete med välfärdsbrott
- Föreningsbidrag
- Kommunens arbete med civil beredskap

8.3 Ekonomisk uppföljning

Kommunfullmäktiges redovisar ett resultat om +0,9 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på att Valnämnden fick ett högre statsbidrag än förväntat för EU-valet.

8.4 Framåtblick

Arbete för formellt bildande av ytterligare dotterbolag i koncernen Österåkers Stadshus AB, pågår.

Arbete pågår för att revidera Kommunfullmäktiges arbetsordning i den nya mandatperioden.

I och med att kommunen växer och ökar i invånarantal väntas beslut fattas om att utöka antal mandat i Kommunfullmäktige, från 51 till 61. Med anledning av detta kommer tekniken och den fysiska utformningen av fullmäktigesalen att ses över.

9 Kommunstyrelsen

9.1 Viktiga händelser

- Ett flertal detaljplaner har antagit och vunnit laga kraft.
- Flera aktiviteter har genomförts under året, till exempel Invigning av Hackstrappan, Totalförsvardagen och Möjlighetsdagen.
- Flertalet strategiska styrdokument har antagits, bland annat Planeringsstrategin, Lägesbild och åtgärdsplan för kommunens brottsförebyggande arbetet, Platsbehovsprognos för 2023–2033, samt ”Program för social hållbarhet och folkhälsa”.
- Målbarometern lanseras.
- Nya Säbybron invigdes.
- System för fastighetsnära insamling av förpackningar på fastlandet och skärgården är antagna.

9.2 Verksamhetsuppföljning

Under året har kommunen arbetat med flera utvecklingsområden, som digitalisering, HR, kommunikation, säkerhet och hållbarhet. Inom digitalisering har cybersäkerheten stärkts med AI, ett nytt system för e-signering har införts samt fler e-tjänster. Säkerhetsarbetet har fokuserat på brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder, inklusive anställning av en säkerhetssamordnare med fokus på att förhindra och förebygga välfärdsbrott.

Miljö- och klimatprogrammet för 2030 har följts upp med positiva resultat inom flera målområden. Ett nytt styrdokument för social hållbarhet och folkhälsa har antagits för att stödja trygghet och en hållbar framtid enligt Vision 2040. Österåkers kommun har också genomfört granskningar för att höja kvaliteten i verksamhetsutveckling och Målbarometern lanserades för att visualisera kommunens mål. Klimatväxling infördes och genererade medel för hållbara åtgärder.

För att möta invånarnas behov har flera lokalförändringar genomförts, som ombyggnationer för att skapa fler förskoleplatser och bättre brandskydd. Hyresavtal har tecknats för nya verksamhetslokaler, bland annat för Komvux och Musikskolan. Arbetet med en fastighetsstrategi påbörjades för att planera lokaler för framtida behov.

Bebyggelseutveckling har prioriterat områden nära kollektivtrafik och service, särskilt längs Roslagsbanan. En planeringsstrategi för att följa upp Översiktsplan 2040 har antagits, och arbete pågår med att utveckla en energiplan och en vattentjänstplan. Under året har strategisk trafikplanering och planering för nya mobilitetslösningar varit i fokus. Friluftslivsarbetet har utvecklats för att skapa strategier för friluftsliv och specifika utvecklingsplaner för olika platser.

9.3 Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsen (KS) redovisar ett resultat om +1,6 mnkr jämfört med budget. Resultatet fördelar sig på en avvikelse på intäktssidan om +41,4 mnkr och en avvikelse på kostnadssidan om -39,8 mnkr.

De ökade intäkterna på 41,4 mnkr beror på ej budgeterade ersättningar från

Naturvårdsverket kopplat till förpackningsinsamling inom Österåkers kommun om cirka 10 mnkr. Vidare har tidigare fakturering kopplad till ingångna plankostnadsavtal genererat intäkter om cirka 10 mnkr. Erhållen statlig medfinansiering för värdigbeständiga anläggningar, som ska redovisas det år intäkten uppstår, uppgår till cirka 7 miljoner kronor. Dessutom har engångsersättningar kopplade till äldre investeringsärenden givit intäkter som ej var budgeterade.

Avvikelsen inom övriga kostnader beror på kostnader för samhällsbetalda resor om 15 mnkr, ökade elkostnader/fjärrvärmekostnader om cirka 1,5 mnkr, samt inhyrd personal inom mark- och exploatering om cirka 2 mnkr.

Ökade kostnader inom köp av verksamhet beror på ej budgeterade kostnader kopplat till förpackningsinsamling inom Österåkers kommun på cirka 11,7 mnkr, ökade kostnader för vinterväghållning på cirka 3,2 mnkr, samt ökade kostnader kopplat till nytt driftsavtal på cirka 3,8 mnkr.

9.4 Framåtblick

Kommunstyrelsen har fyra fokusområden framåt: Digitalisering och tillgänglighet, strategisk verksamhetsutveckling, trygghet och säkerhet, samt lokal och regional samhällsutveckling.

Gällande digitalisering och tillgänglighet har arbetet med kommunens digitala tvilling gått in i en ny fas, där Österåker tillsammans med fem andra kommuner ingår i ett forskningsprojekt med bland annat Linköpings universitet. Även AI är ett område som har utvecklats under året med utbildningar, införandet av en ny AI-tjänst på intranät och webb. AI är ett område som innebär många möjligheter och det finns ett behov av att ta fram riktlinjer för tillämpning av den nya teknologin framöver.

Gällande strategisk verksamhetsutveckling och optimering så kommer fokus framför allt att ligga på att optimera stödprocesser, dels genom att arbeta med processkartläggning och processutveckling, dels genom att uppdatera kommunens centrala system. Exempelvis ska ekonomisystemet, inköpssystemet och lönesystem uppdateras åren som kommer, vilket kommer att möjliggöra automatisering av vissa moment framåt.

Upphandling och inköp är en viktig strategisk funktion i kommunen och ett utvecklingsarbete har påbörjats för att kommunen ska närma sig ett kategoribaserat arbetssätt inom området. Organisationer som har gjort den omställningen visar på att det både finns kvalitativa och ekonomiska vinster med arbetssättet. Här finns också flera vinster att göra genom att utveckla samarbetet kring upphandling och inköp med de kommunala bolagen, ett arbete som förvaltningen har tagit initiativ till.

Gällande trygghet och säkerhet så bedöms det säkerhetspolitiska läget i omvärlden fortsatt vara osäkert och därför finns behov av omfattande åtgärder och utveckling av totalförsvaret i Sverige. För Österåker kommuns del omfattar detta det civila försvaret. Ett flertal aktiviteter har genomförts i Österåker under de senaste åren och fler är beslutade och planeras att genomföras. Bland annat kommer utbildningar erbjudas de tjänstepersoner som aktiveras i kris. Även våldsutvecklingen med gängkriminalitet, skjutningar och sprängningar i Sverige, då gärningspersoner och brottsoffer många gånger är mycket unga, kräver ett fortsatt intensivt arbete. Österåker bedöms därför ha goda förutsättningar, att med tidiga förebyggande och främjande insatser, i nära samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och polis, samt med andra berörda interna och externa aktörer lokalt och regionalt förhindra en negativ våldsutveckling i kommunen.

Gällande lokal och regional samhällsutveckling behöver kommunens roll i den regionala utvecklingen fortsatt föras fram i olika sammanhang. Arbetet med en ny översiktsplan ska påbörjas under 2025. I samband med detta behöver en utveckling av prognosarbetet ske för att skapa en längre tidshorisont än 2040, när bostäder och trafik analyseras och prognostiseras. För att Österåkers befolkning ska kunna öka i enlighet med översiktsplan och Sverigeförhandling behöver bland annat formerna för hållbara transportsystem och mobilitetsåtgärder utvecklas för att uppnå positiva och långsiktiga effekter. Fokus för trafikplanering ska ligga på att, tillsammans med trafikförvaltningen, utforma trafiklösningarna av bytespunkterna vid Åkersberga och Åkers Runö station i syfte att kunna utveckla den stationsnära marken. Klimatanpassning är också en fråga som är av stor vikt för kommunens utveckling. Frågor rörande olika typer av skyfalls- och dagvattenproblem bedöms öka.

10 Socialnämnden

10.1 Viktiga händelser

- Lagändringar gällande skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Ändringen innebär bättre kvalitet för våldsutsatta och stärkta rättigheter för barn.
- Lag om placering av barn i skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024.
- Socialförvaltning implementerar två digitala verktyg: SES - samarbete efter skilsmässan och Birds – en app för parterapi.
- Ändringar i Lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) trädde i kraft den 1 juni 2024 avseende utvidgat utreseförbud för barn.
- Ny lag (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet trädde i kraft den 1 juli 2024.
- Ett skolsocialt team och de fyra nya familjestödjare i den började sitt uppdrag i augusti 2024.

10.2 Verksamhetsuppföljning

En granskning av utredningstider inom barn och ungdomsvård genomfördes i början av 2024. Utifrån granskningen rekommenderade revisorerna Socialnämnden ett antal åtgärder. Socialnämnden har gjort en handlingsplan i enlighet med rekommendationerna och arbetar med åtgärderna.

Socialförvaltningen rekryterar bland annat jourhem och familjehem. Jämfört med andra kommuner i nordost har förvaltningen rekryterat många egna familjehem, främst i kommunen. Genom att ha egna jourhem kan förvaltningen undvika att använda konsulentstödda familjehem.

Förvaltningen arbetar för att införa flera digitala verktyg i sin kommunikation med berörda parter när det gäller familjerättsliga frågor för att öka effektiviteten och säkerheten.

Beroendeteamet Flotten har fortsatt med utbildning till anhöriga om medberoende. Syftet är att öka kunskapen om medberoende och det egna beteendet som är kopplat till medberoende. Det har också möjliggjorts under året för den enskilde att boka tid med beroendeteamet via en digital bokningssida.

Arbete har pågått för att uppdatera rutiner för arbetet med felaktiga utbetalningar i ekonomiskt bistånd inklusive polisanmälan och återkrav. Rutiner för uppföljning har utvecklats så att ärenden följs upp tätare. Arbetet med att införa en robotfunktion som underlättar inhämtning av uppgifter om folkbokföring har pågått under året och kommer att utvärderas under 2025.

Lagändringar gällande skyddat boende trädde i kraft den 1 april 2024. Ändringen innebär bättre kvalitet för våldsutsatta och stärkta rättigheter för barn. På grund av de ökade kraven på skyddade boenden har kostnaden för placeringar ökat under 2024.

10.3 Ekonomisk uppföljning

Socialnämnden redovisar ett resultat om -1,4 mnkr jämfört med budget.

Avvikelsen kan förklaras med volymökningar inom familjehemsplaceringar, högre kostnader för ekonomiskt bistånd på grund av volymökningar samt 6,7 procent högre uppräkningsenligt rixsnormen än budgeterat. Volymökningar inom placeringar i skyddat boende kopplat till lagändring som trädde i kraft 1 april 2024 här orsakat högre kostnader.

Kommunen har erhållit schablonersättning för de flyktingar från Ukraina som folkbokförde sig i kommunen från den 1 juli 2024, vilket ökade intäkterna.

10.4 Framåtblick

Lagändringar som syftar till att skydda barn mot våld och kränkningar samt stärka tryggheten för barn i familjehem träder i kraft den 1 januari 2025. Detta kan leda till fler ärenden med vårdnadsöverflyttningar.

Den nya socialtjänstlagen föreslås träda i kraft 1 juli 2025. Förändringarna innebär att socialförvaltningen ska arbeta mera förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora. Socialtjänsten ska vara mera tillgänglig och flera insatser ska kunna ges utan behovsprövning. Socialtjänsten ska bedriva verksamhet i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Omställningen för att möta lagkraven har redan påbörjats och kommer fortsätta under 2025.

Kommunen och regionen delar ansvaret för missbruks- och beroendevården. Kommunen ansvarar för behandlingar som öppen- och institutionsvård, medan regionen ansvarar för medicinsk vård. En utredning om samsjuklighet publicerades den 31 januari 2023. Förslagen innebär att kommunens ansvar för tvångsvård vid skadligt bruk eller beroende ska samordnas med annan psykiatrisk vård. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Migrationsverket har prognostiserat att antalet asylsökande till Sverige kommer att minska. Detta kommer även att påverka antalet nyanlända som ska tas emot i Österåkers kommun. Massflyktsdirektivet som är förlängt till 4 mars 2026 innebär att ukrainska medborgare eller de som har skyddsstatus i Ukraina kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige.

Digitalisering och välfärdsteknologi är områden där produkter, programvaror och tjänster utvecklas snabbt. För kommuninvånarna kan utvecklingen bidra till ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivitet, nya arbetssätt och ökad kvalitet på tjänsterna.

II Vård- och omsorgsnämnden

II.1 Viktiga händelser

- Hälsosamtal har erbjudits till alla över 80 år med syfte att förebygga ofrivillig ensamhet, fysiska besvär, psykisk ohälsa och förlorad känsla av sammanhang.
- Granskning av LSS-verksamheten har genomförts av EY på uppdrag av kommunledningen.
- Ett särskilt skärgårdsbidrag införs för verksamheter ute i skärgården. Anslag avser täcka ökade kostnader såsom som båttaxi, långa resvägar och andra ökade kostnader inom skärgården.
- Ljusterö gruppbostad har avvecklats med anledning av fastighetens bristande brandskydd.
- Daglig verksamhet har också avvecklats på Ljusterö på grund av minskat antal brukare efter att boendet avvecklades.
- Digital coach, fixartjänst samt äldre- och funktionshinderombud införs som service till kommuninvånare.

11.2 Verksamhetsuppföljning

Den årliga uppföljningen av hälso- och sjukvårdsansvar inom nämndens verksamheter och privata utförare visar på behov av fortsatt arbete med bättre munhälsa och behov av kompetensutveckling gällande psykisk ohälsa. Verksamheter där brister har uppmärksammats har upprättat handlingsplaner för att visa på planerade åtgärder.

Insatsen med hälsosamtal för personer över 80 år under våren var lyckad. Värdefull information om äldres vardag, önskemål om aktiviteter samt förbättringsförslag ger kommunen underlag för att arbeta vidare med att förebygga ofrivillig ensamhet och bättre livsvillkor för äldre. Under 2024 lanserades även ett nyhetsbrev för seniorer. Seniorer i kommunen kan prenumerera på detta digitala nyhetsbrev som publiceras en gång per månad.

Nämnden har arbetat för att effektivisera handläggningen av ansökningar för äldre och funktionsnedsatta. Genom att tillsätta ett utskrivningsteam som tar hand om alla utskrivningsplaneringar från slutna hälso- och sjukvård och ett team som tar hand om nyansökningar och uppföljningar arbetet blivit mer effektivitet.

Kompetensutveckling i psykisk hälsa för äldre har genomförts. Syftet är att se tecken på försämrat mående och förebygga psykisk hälsa. En ny syn- och hörselkonsultent har börjat under året som ska ge vägledning i vardagen för äldre med syn- och hörselnedsättning. En digitaliseringscoach som stöttar äldre i användning av digitala verktyg har tillsatts. I kommunen finns 12 bostäder med särskild service enligt LSS i form av gruppboende och serviceboende som drivs på uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden. Ljusterö gruppboende på Ljusterö har lagts ner under 2024. Brukare och personal har flyttats till andra verksamheter. Totalt har nämnden 133 platser varav 88 platser finns i egen regi och 45 i privat regi.

Stödpedagoger är en ny yrkeskategori som ska utveckla det pedagogiska arbetet gentemot brukare ute i verksamheterna inom LSS. Stödpedagognätverket möjliggör samarbete och erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna.

11.3 Ekonomisk uppföljning

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett resultat om -20,0 mnkr jämfört med budget. Vård- och omsorgsnämnden verksamheter, exklusive egen regi, har ett underskott om 14,5 mnkr och egen regi har underskott på 5,3 mnkr jämfört mot budget.

Underskottet inom egen regi beror till stor del på högre personalkostnader jämfört med budget, främst till följd av högre kostnader för sjuklön, timanställda och övertid. Inom LSS-boenden har brukare med svåra och komplexa behov påverkat utfallet, där extra bemanning varit nödvändig för att kunna tillgodose brukarens behov.

Framför allt volymökningar inom särskilt boende och fler kostsamma placeringar inom boende både för vuxna och barn inom LSS har lett till underskottet för de övriga verksamheterna inom nämnden.

11.4 Framåtblick

Med anledning av att antal äldre ökar i kommunen kommer behov av vård- och omsorgsinsatser öka de kommande åren.

Välfrädssektorn arbetar med att utveckla digitala lösningar som gör det möjligt att erbjuda mer flexibla och mobila tjänster. Dessa lösningar ökar tryggheten och delaktigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning. Exempel på sådan teknik är sensorer och appar på mobiler och surfplattor som kan påminna om saker, ge stöd i vårdssituationer eller möjliggöra digitala möten med personal. Samma teknik kan också hjälpa till att ersätta vissa rutinuppgifter, vilket förbättrar arbetsmiljön för personalen. Dessutom används digitala lösningar för att förbättra kommunikationen och språkkunskaperna hos personalen. Fler får utbildning i svenska för att möta behovet av personal med goda språkkunskaper över tid. Utveckling inom Socialförvaltningen pågår för att kunna få nytta av fler digitala verktyg för att förbättra omsorgen och kontakten med brukarna

Den nya socialtjänstlagen kommer att förändra nämndens arbete. Förändringarna innebär att socialförvaltningen ska arbeta mer förebyggande och kunna ge hjälp utan att först behöva bedöma behovet. Insatser som ges ska baseras på beprövad erfarenhet och vetenskap. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Den 1 mars 2023 presenterades ett förslag om att staten ska ta över ansvaret för personlig assistans. Förslaget innebär att staten genom Försäkringskassan har ett samlat huvudmannaskap för beslut och finansiering av personlig assistans. Kommunerna kan fortsätta utföra assistansen om den enskilde önskar det. Detta föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

En utredning om samsjuklighet föreslår ändringar i ansvarsfördelningen mellan kommun och region för personer med missbruk och psykisk funktionsnedsättning. Enligt förslaget ska regionernas hälso- och sjukvård ansvara för all behandling av skadligt bruk, samordnat med behandling för andra psykiatriska tillstånd. Socialtjänstens huvuduppdrag ska vara att stärka individens resurser och funktionsförmåga genom sociala stödinsatser.

Platstillgången inom särskilt boende har varit tillräcklig för att tillgodose behovet avseende helåret. Då belägningsgraden på de särskilda boendena ökar jämfört med tidigare år ser förvaltningen ett behov av att planera för ett nytt särskilt boende då prognosen visar att de nuvarande särskilda boendena kan vara fullbelagda vid utgången av 2026.

12 Byggnadsnämnden

12.1 Viktiga händelser

Under 2024 (2023 års siffror inom parentes) har bygglov bland annat lämnats för:

- 124 (156) bostäder, inklusive fritidshus och additionsbostäder.
- Inga bygglov för flerbostadshus lämnades 2024.
- Nämnden har totalt fattat beslut i 557 (579) lovärenden samt i 53 (56) ärenden rörande strandskyddsdispens.
- Startbesked har lämnats i 820 (864) ärenden, varav 107 (108) för bygglovfria åtgärder (attefall).
- Några av de lämnade byggloven rör utveckling och betydande utökning av Österåkersanstalten.

12.2 Verksamhetsuppföljning

Antalet nytillkomna tillsynsärenden uppgår för året till 73 att jämföras med 131 tillsynsärenden för 2023. Under året har en stor del av äldre tillsynsärenden kunnat betas av och avskrivs, dock kvarstår 366 ärenden per 2024-12-31. Det fortsatta arbetet med att hantera såväl äldre som nya tillsynsärenden har medfört att byggsanktionsavgifter har ökat.

Antalet lov- och anmälanärenden skiljer sig inte nämnvärt från antalet budgeterade, men ärendetypernas fördelning har givit lägre intäkter än budgeterat.

Antalet ärenden för bostadsanpassningsbidrag ligger högre än budgeterat, men något lägre än 2023. Sedan 2023 har den stora ärendemängden och behov av minskad sårbarhet, föranlett en omDispositionering inom bygglovenheten, där 20 procent av en tillsynstjänst förlagts som förstärkning av bostadsanpassningshandläggningen.

12.3 Ekonomisk uppföljning

Byggnadsnämndens redovisar ett resultat om - 1,5 mnkr jämfört med budget. Underskottet fördelar sig på -2,1 mnkr på intäktssidan och +0,6 mnkr på kostnadssidan.

Antal lovärenden är färre än budgeterat, vilket lett till -3,2 mnkr i bygglovsintäkter jämfört med budget. Det fortsatta arbetet med att hantera både nya och gamla tillsynsärenden har lett till att sanktionsavgifterna har avvikelser mot budget om +1,2 mnkr på helårsbasis, vilket dämpat effekten av färre lovärenden.

Avvikelsen mot budget avseende kostnaderna beror dels på minskade personalkostnader som kan kopplas till vidtagna åtgärder enligt beslutad åtgärdsplan, dels på en kostnadsminskning inom bostadsanpassningsbidragen.

12.4 Framåtblick

Antalet ärenden bedöms på kort sikt återgå till en förhållandevis hög nivå. Redan under 2026 förväntas ärendevolymer vara på samma höga nivå som innan konjunktur nedgången.

Nämnden beslutade hösten 2023 att ta fram en åtgärdsplan i enlighet med nedan för att skapa förutsättningar för en långsiktigt positiv resultatutveckling.:

- Ta fram förslag/beräkningar på vilken resultatpåverkan förändringar i plan- och bygglovtaxans justeringsfaktorer skulle ge.
- Ta fram en kompetensförsörjningsplan med nuläge och analys av framtida budget, behov, kompetenser och pensionsavgångar. I den ska det särskilt beaktas att antalet tillsynsärenden har en tydlig tendens att fortsatt öka.
- Prioritering av fortsatt digitalisering av delar av bygglovsprocessen, för att öka värdet för invånarna.

Byggnadsnämnden godkände i september 2024 en återrapportering avseende uppdraget med åtgärdsplanen.

Nämnden ska, precis som på nationell och regional nivå, arbeta för att begränsa den förväntade utvecklingen av organiserad brottslighet inom området.

13 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

13.1 Viktiga händelser

- Under året har spår av råttor och möss lett till flera tillsynsärenden och utökad tillsyn.
- Inom livsmedelskontrollen har en ny riskklassningsmodell av livsmedelsföretag och obligatorisk efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifter inneburit stora förändringar med förändrade arbetssätt och delvis nya sätt att planera kontrollverksamheten som följd.
- Inom avfallsområdet har många nyheter inneburit förändrad tillsyn av användning och sortering av förpackningar avsedda för varor och livsmedel för "take away".

13.2 Verksamhetsuppföljning

Nämnden har påbörjat införandet av en e-tjänst, kallad FörRätt som bland annat Livsmedelsverket har tagit fram för att underlätta för tillsynsmyndigheter och näringsliv.

Ändringar i Transportstyrelsens föreskrifter har inneburit att Miljö- och hälsoskyddsnämnden handlägger anmälningar om avfallshanteringsplaner för mottagning av avfall från fritidsbåtar. Totalt omfattas cirka 18 hamnar av kraven.

Ett flertal tillsynsprojekt och annan planerad tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet har genomförts under året.

Ett större antal klagomål än förväntat på nedskräpning, buller, trafikbuller, eldning, skällande hundar, störande ljus, temperatur i bostad och råttor har inkommit och handlagts under året.

Inom områdena livsmedelskontroll, tobak, försäljningstillsyn och serveringstillstånd har tillsyn kunnat genomföras som planerat. Ett större antal registreringar av nya livsmedelsverksamheter, serveringstillstånd och ändringar av bolag än förväntat har inkommit och handlagts under året.

Resultatet av Nöjd Kund Index för 2023 redovisades i april 2024 och visade förbättringar inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens områden. Samtliga områden uppnådde högt resultat.

13.3 Ekonomisk uppföljning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar en nettokostnad om 9,0 mnkr vilket motsvarar budget, nämnden hade en budget i balans.

13.4 Framåtblick

Illegal avfallshantering är ett växande problem både i Sverige och internationellt. Det är en prioriterad fråga enligt den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Nämnden fokuserar på att hitta kopplingar till organiserad brottslighet och fusk inom flera områden, vilket kommer att vara en prioritet framöver.

En utredning föreslår bland annat att en ny samordnad process för miljöbedömning och tillståndsprovning införs, så att den uppfyller EU:s krav.

EU:s ramdirektiv om avfall har införlivats i svensk lagstiftning. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär detta ändrade regler och stora förändringarna av tillsynen av avfallshantering.

Tillsyn och kontroll av animaliska biprodukter är ett område som måste prioriteras och som berör flera av nämndens tillsynsområden. Kontrollen syftar till att förebygga och minimera risker, särskilt smittspridning, och att säkerställa att dessa produkter inte kommer in i livsmedelskedjan.

Livsmedelsverkets riskklassningsmodell av livsmedelsföretag som tillämpas från och med 2024 och den obligatorisk efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifter har inneburit förändringar inom området. Inom livsmedelskontrollområdet pågår en översyn av kontrollorganisationen och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företagen. I förslaget utreds bland annat att flytta livsmedelskontrollen från kommunerna till Livsmedelsverket, Jordbruksverket eller ny statlig myndighet, till länsstyrelserna eller att ställa krav på samverkan mellan kommuner.

En utredning angående nikotin, alkohol och lustgas föreslår att ansvaret över förbudet att tillhandahålla nya tobaksvaror som inte har anmälts flyttas till kommunerna från Polismyndigheten.

För att nå miljö kvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag behöver nämnden under flera år framöver prioritera tillsyn. Tillsynen de närmaste åren fokuserar på PFAS inom ramen för ett nationellt projekt.

14 Kultur- och fritidsnämnden

14.1 Viktiga händelser

- Lovaktiviteter på multiarenan har kompletterats med aktiviteter för personer med funktionsnedsättning och seniorer.
- Ishall A i Österåkers sportcentrum har fått en ny sarg.
- I fritidsgårdsverksamheten och fältverksamheten har mellan 15–20 ungdomsinitierade och ungdomsdrivna gruppverksamheter startats.
- Besiktning av tingshuset på Norrö är genomförd och arbetet med brandskyddsåtgärder är inlett.
- Det nyrenoverade rummet för barn, Bilderboksviken, på biblioteket invigdes på läslovet.
- Biblioteket satsar på förskolebarnen genom att erbjuda drop-in innan öppning.

14.2 Verksamhetsuppföljning

Österåkers seniordagar genomfördes efter att ha pausats ett år. Platsen för evenemangen i Åkersberga och på Ljusterö flyttades till kommunens lokaler och träffpunkter.

Genomförda investeringsprojekt under året:

- Österåkers sportcentrum ishall A: sargbyte, ny resultatavla och ny ljudanläggning
- Uppdatering av skateparken vid Österåkers idrottsområde
- Ridstigar vid Gillmyra och Lappdal

En genomgång av kommunens idrottsanläggningar har skett under året. Det upprättades också teknisk specifikation för att möjliggöra sponsorplatser för idrottsföreningar enligt nya riktlinjer för sponsring i kommunala idrottsanläggningar.

Arbetet som går under namnet "Ekosystem för ungas delaktighet" utgår från sommarjobbet "Unga kommunutvecklare". Mål för utvecklingsarbetet är att skapa ett årshjul med grund i redan etablerade processer som sommarjobb och barnbokslut.

Biblioteket har fått en mer genomtänkt strategi för evenemang och marknadsföring, repertoaren riktar sig mot den bredare allmänheten. Det läsfrämjande arbetet har också baserats på forskning och har på ett framgångsrikt sätt förmedlat läslust. Skolorna fortsätter att boka in boksamtal och besök, det är en stor efterfrågan. Det strukturerade och strategiska arbetet har varit väldigt framgångsrikt och antal besök har ökat med 15 procent.

14.3 Ekonomisk uppföljning

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett resultat om -0,2 mnkr jämfört med budget.

För fortsatt effektiv och robust ekonomi avser nämnden se över effektivisering av nyttjande och driftförhållande i kommunens idrottsanläggningar.

14.4 Framåtblick

Nämnden strävar mot att möjliggöra för alla kommuninvånare att utöva motions- och rekreationsaktiviteter. Spontanaktivitet ska möjliggöras och ytor ska planeras för att möta kommuninvånarnas bredd av intressen och behov.

Att stärka barn och ungas läsförmåga står i fokus för biblioteksverksamheten i hela landet. Regeringen har skärpt lagstiftningen kring bemannade skolbibliotek (2010:800) och Kulturrådets bidrag har ändrat fokus mot att de sökande ska arbeta läsfrämjande.

Kulturmiljöplanen behöver uppdateras och anpassas till Vision 2040 samt RUF 2050. Österåkers kommun är rik på kulturhistoriska miljöer så som Biskopstuna, Norrö Tingshus, Slussvaktarbostaden och Wira Bruk. Fornminnes- och kulturmiljövård bidrar till att levandegöra kommunens och landets historia för pedagogiska ändamål likväl som att de utgör attraktiva besöksmål.

Kommunens föreningsliv är starkt och en viktig komponent i invånarnas fritid. Många ideella föreningar i kommunen söker kulturbidrag, och kriterier för bidragen har förenklats och tydliggjorts.

Kommunens konstinköp syftar till att stimulera ett konstantintresse och en konstupplevelse och att i vissa sammanhang fungera som pedagogiskt hjälpmedel. Konst till Skånstaparken, Säbybron, Stadsparken Åkers kanal och Fredsborg är inplanerade framöver.

15 Utbildningsnämnden

15.1 Viktiga händelser

- Kommunens tillväxt i volym vad gäller barn och elever har avtagit.
- Nedläggning har skett av en fristående förskola.
- En utförare inom pedagogisk omsorg har gått i pension och därmed avslutat sin verksamhet. En utförare inom pedagogisk omsorg har tillkommit.
- Hösten 2024 öppnade Internationella Engelska Skolan (IES) med årskurser F-7, för att sedan erbjuda F-9 de kommande åren.
- Hösten 2024 öppnade Cedergrenska koncernen en ny grundskola Täljöskolan med en förskoleklass, planerad som F-6 skola i annan fastighet i Täljöviken på längre sikt.
- Ansvar för hemkommunens skyldighet gällande uppsökande verksamhet har överförs till Öppna förskolan. Det omfattar att ta kontakt med vårdnadshavare från det år då barnet fyller tre år för att upplysa om förskolans syfte, rätten till förskola samt att erbjuda förskola till barn som har bott i Sverige under en kort tid och som inte är inskriven i förskola.

15.2 Verksamhetsuppföljning

Utbildningsnämnden följer upp kvaliteten i verksamheterna genom exempelvis indikatorn elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 9, legitimerade lärare samt genomströmning. Utfallet för legitimerade lärare väntas redovisas av Skolverket först i april 2025 men elever som uppnått kunskapskraven ligger på 78 procent för lägeskommunen vilket är att jämföra med 82-83 procent år 2022-2023. Skolverket poängterar att jämförelse mellan dessa år ska göras försiktigt då nya kursplaner införts med förändrade kunskapskrav. Det framkommer också att coronapandemin kan haft en inverkan då exempelvis nationella prov inte genomfördes i sin helhet under 2020 och 2021.

I enkäten MMIS, med Målen i Sikte, får barn och elever svara om sin upplevda trygghet i verksamheten. Inom förskola bedöms tryggheten ha ökat och i grundskolan ligger den på samma andel som föregående år, 91 procent. Inom området hållbar framtid mäts behörighet till yrkesprogram. Behörigheten ligger på 89 procent, vilket är samma andel som 2022, men en minskning från 91 procent 2023.

Elevvolymerna för hemkommunen har under året varit lägre än budgeterat inom pedagogisk omsorg, grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Däremot har volymerna varit något högre inom förskola och anpassad grundskola. Även nyttjandegraden för fritidshem är högre än väntat. Behovet av särskilt stöd för barn i förskoleåldern har fortsatt varit högre än budgeterat, både inom fristående och kommunal regi. En stor fristående grundskola har öppnat, vilket har påverkat elevtalen i egen regi.

Under året har ett stort projekt pågått med att byta ut förvaltningens barn- och elevregister till IST Administration. Det nya systemet är designat för ett digitalt arbetssätt och väntas ge effektivare flöden och förkorta handläggningen för handläggare. Projektet beräknas slutföras under första kvartalet 2025.

Under våren anpassades bemanningen i dialog med fackliga parter och rektorer. Klasstorleken ökade hösten 2024 i förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7.

Förskolorna i egen regi avslutade i november 2024 ett 3,5 år långt utvecklingsprogram kallat Hållbar förskola. Programmet har haft stor påverkan på hur man undervisar om hållbarhet i alla dess former. Samverkan med Pedagogcentrum har utökats, vilket har inneburit att alla medarbetare har fått kompetensutveckling inom språk och kunskapsutvecklande arbetssätt anpassat efter varje förskolas behov. Dessutom har riktade insatser genomförts.

Ett verktyg som heter Grundpelaren har utvecklats i samarbete med digitaliseringsenheten. Verktyget ger förskolorna återkoppling på hur väl barnen på gruppnivå klarar den bedömning i matematik och språk som görs i förskoleklass. Det hjälper förskolorna att se om det finns områden i undervisningen som behöver förstärkas.

Österåkers gymnasium har bra resultat när det gäller trygghet och studiero tack vare medvetet trygghetsarbete och ett nytt låssystem. Skolan har ett gott rykte, många söker dit och den uppskattas för sina samarbeten med högskolor och europeiska partners. Skolinspektionens regelbundna tillsyn var positiv, med ett mindre förbättringsområde kring jämställdhet. Minskningen i elevantal beror främst på färre elever inom Språkintröduktion, vilket är en nationell trend.

15.3 Ekonomisk uppföljning

Utbildningsnämnden för 2024 redovisar ett resultat om -7,4 mnkr mot budget och i linje med årsprognosen. Hemkommunen har ett överskott om 8,4 mnkr vilket främst härleds till lägre volymer inom gymnasieverksamhet samt högre intäkter från maxtaxan för förskola och fritidshem.

Verksamheterna inom egen regi redovisar ett samlat underskott om 15,8 mnkr för året. Förskola inom egen regi samt Ingmarsö pedagogisk omsorg har ett utfall om -3,3 mnkr vilket beror på svårigheten med att nå en ekonomi i balans för förskolorna i glesbygd/skärgården. Pedagogisk omsorg står för ett underskott om 0,8 mnkr av de 3,3 mnkr.

Grundskola inom egen regi har ett utfall om -11,7 mnkr för året. Grundskolorna redovisar ett driftunderskott om 5,1 mnkr för året, vilket beror på underskott i två glesbygd/skärgårdsskolor samt i en central belägen grundskola. Därtill redovisar modersmålsenheten ett underskott om 4,6 mnkr vilket främst beror på ersättningsnivån

för den del som utgör studiehandledning och utförs för grundskolan. De anpassade grundskolorna uppvisar ett resultat för året om -2 mnkr vilket beror på stora stödbehov hos elever på fritidshem med ökad personalkostnad som följd.

Variationer mellan skolenheter finns avseende ekonomi, beroende på förutsättningar för klasstorlek, stödbehov, lokalförutsättningar, organisation samt bemanning. Grundskolan i egen regi uppvisar vid nationella jämförelser en kostnadseffektiv verksamhet.

Utmaningar att nå en ekonomi i balans beror främst på glesbygds- och skärgårdsskolor med låg beläggning, enheter som tappat många elever, anpassad grundskola med höga uppstartskostnader och stödbehov inom fritidshem, samt modersmålsenhetens verksamhet inom studiehandledning i olika språk.

15.4 Framåtblick

Regeringen har initierat utredningen "En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet" för att stärka sambandet mellan skolors behov och tilldelade resurser. Målet är att säkerställa att alla skolor, oavsett huvudman, får tillräckliga och rättvisa resurser. Uppdraget för förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola ska redovisas senast den 1 april 2025, medan gymnasieskola och anpassade gymnasieskola ska redovisas senast den 1 november 2026.

Flera ändringar i skollagen har beslutats för att underlätta för ungdomar och vuxna att etablera sig på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen. Från höstterminen 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av gymnasieskolans utbud. Ämnesbetyg införs i gymnasieskolan (GY25) och ersätter nuvarande kursbetyg. Lagändringarna tillämpas första gången för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

Befolkningsprognosen visar en minskning i årskullarna 1–19 år, vilket kommer påverka samtliga verksamheter på olika kort och/eller lång sikt. Anpassningar och åtgärdsplaner genomförs för att möta minskad efterfrågan. Inom grundskolan finns idag ett överskott om cirka 500 platser.

16 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

16.1 Viktiga händelser

- Österåkers kommun fick betyget 3,8 av 6 i det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen i Svenskt Näringslivs undersökning.
- 44 UF-företag har startat under läsåret.
- Utmärkelsen årets UF-företag gick till Aktiva Seniorer och Soleas UF.
- ”Aktiva Seniorer” tog silver i UF-SM.
- 200 feriearbetare under sommaren har haft en rad olika uppdrag inom kommunen.
- En företagskarta har tagits fram som förenklar överblick för kommunens arbete i relation till lokala näringslivet och utveckling av kommunen.
- 19 av 28 personer med försörjningsstöd anvisade till arbetsmarknadsenheten har kommit i sysselsättning

16.2 Verksamhetsuppföljning

Under 2024 har nämnden givits möjlighet till fördjupad kunskap genom att verksamhetsansvariga har besökt näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens sammanträden. De besök som har genomförts har handlat om kommunala aktivitetsansvaret, verksamheten inom Kunskapscenter Nordost (KCNO), information om kommunens arbete med företagsetablering, fördjupad kunskap om kommunens arbete med ukrainare som bor i kommunen.

Kommunen har förbättrat det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen i Svenskt Näringslivs undersökning. Betyget är 3,8 på en 6-gradig skala, vilket är det bästa uppmätta resultatet någonsin för kommunen. Genomsnittet för Sveriges kommuner ligger på cirka 3,5.

19 av 28 personer med försörjningsstöd, anvisade till arbetsmarknadsenheten, har kommit i sysselsättning, jobb, praktik eller studier.

EU-kommissionen förlängde EU:s massflyktdirektiv till och med 4 mars 2026. Det innebär att ukrainare som har tillfälligt skydd i Sverige sedan två år tillbaka och kan förväntas fortsätta bo i Sverige i minst ett år till, kan och ska folkbokföra sig i Sverige.

Roslagsleden har förbättrats och ett destinationsarbete med platsutveckling och översyn av marknadsföring har påbörjats. I samarbete med Stockholm Archipelago har kommunen genomfört tre utbildningstillfällen för sampaktering inom besöksnäringen.

Under året togs beslut om ett nytt

auktorisationsavtal för vuxenutbildning och ett samverkansavtal inom Vux Norrort. Syftet är att öka utbildningskvaliteten och det kommer att införas från och med 2025.

Ersättningsnivåerna inom SFI har setts över, nya har beslutats och gäller från 2025.

Översyn av ersättningsnivåer för vuxenutbildning gymnasienivå har inletts.

I övrigt har förvaltningen informerat nämnden om projektet Växthuset- där individer och företag kan växa, kunskapsöversikt över Komvux Österåker och återkoppling gällande uppdraget att utreda förutsättningar för att etablera en yrkeshögskola i kommunen. Det senare ingår från och med 2025 i projektet Växthuset.

16.3 Ekonomisk uppföljning

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd redovisar ett resultat om +1,9 mnkr för året.

Överskottet fördelar sig på ett +0,4 mnkr på intäktssidan och +1,5 mnkr på kostnadssidan.

Avvikelsen på kostnadssidan avser främst minskade volymer vid köp av verksamhet.

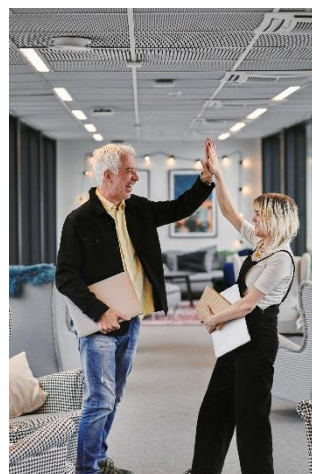
Kunskapscentrum Nordost (KCNO) har under 2024 gjort en fördelning av dess överskott gällande statsbidrag från 2023 vilket har medfört en högre intäkt för Komvux Österåker.

16.4 Framåtblick

Målgruppen för Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) förväntas ha samma omfattning under 2025 som 2024. Arbetet med att få fler ungdomar som är utan sysselsättning att acceptera erbjudandet om insats kommer fortgå, stärkt av att KAA under 2025 kan erbjuda ytterligare en insats, motivationshöjande utmaningar genom samarbetet med Fragsheet.

Under 2025 kommer det att vara få flyktingar som anvisas till Sverige. Totalt kommer 8 flyktingar att anvisas enligt olika program, och ytterligare 5 personer med tillfälligt uppehållstillstånd kan anvisas till Österåkers kommun enligt bostättningslagen. Österåkers kommun fortsätter sitt samarbete med Vallentuna kommun i ett pilotprojekt för att upprätthålla kvaliteten i integrationsinsatser för nyanlända. Eftersom det är få nyanlända, behövs samordning för att använda resurserna effektivt.

Under 2025 är målet att skapa en långsiktigt hållbar vuxenutbildning för Österåkers invånare. Inom projektet Växthuset, där individer och företag kan växa, ska samarbetet mellan lokala företag och utbildningsanordnare stärkas. Eftersom utbildningarna måste anpassas efter arbetsmarknadens behov, kommer samarbetet mellan kommuner i regionen att intensifieras. Målet är att utveckla verktyg som uppmuntrar rätt utbildningar och ökar intresset för framtidens yrken. Att hitta uppdragsutbildningar blir en prioritet eftersom det fortfarande är en utmaning att matcha arbetsmarknadens behov med rätt kompetens.

Under pandemin klarade sig näringslivet i kommunen bra, den nuvarande lågkonjunkturen i Sverige har ändrat förutsättningarna och konkurserna har ökat i kommunen. Nämnden följer utvecklingen noga och är redo att ge stöd och ha nära dialog med det lokala näringslivet.

För att främja det lokala näringslivet finns det framgent ett än större behov av samordning mellan kommunens olika verksamhetsområden, till exempel trygghet och säkerhet, polisen, upphandling, hållbarhet, stadsbyggnad och strategisk planering.

En viktig utmaning framöver är arbetet för förbättrad kompetensförsörjning till lokala näringslivet, där behovet, matchning, utbud av rätt yrkesutbildningar, samarbete med olika branscher och andra kommuner i regionen är av yttersta vikt. Projektet Växthuset planeras omfatta en mängd olika aktiviteter för förbättrad kompetensförsörjning.

I södra Europa och resten av världen ökar intresset för "coldcation". På grund av de senaste årens starka hetta under sommaren förväntas fler turister söka sig till kallare platser i stället för att åka till stranden. Detta förväntas gynna företag inom besöksnäringen i Österåker, eftersom kommunen marknadsförs som en plats med många möjligheter till kultur-, fritids- och friluftsupplevelser i vacker natur och skärgård.

Arbetet med att marknadsföra Österåkers kommun som en del av Roslagen fortsätter för att få bättre genomslagskraft. En ny webbsida och kampanjer på sociala medier lanseras under 2025.

17 Överförmyndarnämnden

17.1 Viktiga händelser

- Samverkansmöten med personligt ombud, socialförvaltning samt tingsrätten har anordnats för förbättrad kommunikation och bättre samarbete.
- Länsstyrelsen har genomfört inspektion av Överförmyndarnämnden och åtgärder har vidtagits med anledning av det som framkom vid inspektionen.
- Överförmyndarnämnden har anordnat och stod som värd för länsmöte.
- Utbildning av ställföreträdare har genomförts i samverkan med Täby Kommun.

17.2 Verksamhetsuppföljning

Vid utgången av 2024 hade kommunen 310 invånare som förordnats en god man och 60 invånare som hade en förvaltare.

Länsstyrelsen har under året genomfört inspektion av Överförmyndarnämnden och åtgärder har vidtagits med anledning av det som framkom vid inspektionen.

Överförmyndarnämnden stod som värd för länsmötet 2024, vilket var ett viktigt tillfälle för att diskutera och samordna överförmyndarverksamheten i regionen. Under mötet behandlades flera viktiga frågor, inklusive tillsyn och kontroll av gode män, förvaltare och förmyndare, samt ekonomiska och rättsliga skydd för personer som inte själva kan tillvarata sina intressen

Under hösten anordnades, i samarbete med Täby kommun, en utbildning för ställföreträdare. Syftet med utbildningen var att stärka kompetensen hos gode män, förvaltare och förmyndare, och säkerställa att de har den kunskap som krävs för att utföra sina uppdrag på ett rättssäkert och effektivt sätt.

17.3 Ekonomisk uppföljning

Överförmyndarnämnden redovisar en nettokostnad om 5,4 mnkr, vilket är enligt budget. Nämnden nådde således en budget i balans för året.

17.4 Framåtblick

En ny lag om förmyndarskap är på väg. Den innebär att kommunens Överförmyndarnämnd ska utreda och fatta beslut i ärenden om förordnade om god man. Tidigare gjorde tingsrätterna detta. Det kräver att kommunerna har personal med rätt kompetens och tillräckliga resurser. Staten kommer inte att tillskjuta medel för denna övergång av ansvar.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ökar antalet ärenden i Sverige där personer med psykiska problem behöver mycket stöd och tvångsåtgärder. Detta har inte märkts av i Österåker än, men förvaltningen följer utvecklingen noga.

Antalet försök till bedrägeri har ökat, särskilt ärenden med stora försäkringsutbetalningar. För att Överförmyndarnämndens ledamöter ska vara uppdaterade om utvecklingen, ska Österåker representeras vid framtida möten av både överförmyndarenheten och nämnden.

18 Armada fastighets AB (koncernen)

18.1 Verksamhetsuppföljning

Under året har inflationstakten gått tillbaka till cirka 2 procent vilket medförde att Sveriges Riksbank sänkte styrräntan under flera tillfällen. Trots räntesänkningarna påverkas fastighetsbranschen fortfarande till viss del av den rådande lågkonjunkturen och en förhållandevis hög räntenivå, vilket medfört att många fastighetsbolag haft det fortsatt tufft under året. Armadakoncernen har dock varit rustade för att klara sämre tider och i samband med att räntorna började gå ned togs även ett styrelsebeslut om att omdisponera del av låneportföljen till räntederivat. Detta gjorde att räntorna totalt sett blev lägre än budgeterat och betydligt lägre än vad som befarades under hösten 2022.

Amortering har skett under året med 72 mnkr, vilket gör att koncernen är bättre rustad för framtiden med en, i år, bättre soliditet än föregående år.

I bolaget Armada Bostäder AB, som i huvudsak innefattar koncernens bostadsfastigheter, har fönsterbyten, dräneringsarbeten, införande av taggsystem och byte av kulvertledningar gjorts under året. Asfaltering har skett på parkeringsytor och ljuskällor ha bytts på flertalet fastigheter. Hissar och ventilationsfläkt har renoverats och bytts på en fastighet samt målning både inomhus och på fasad har skett på flera fastigheter under året.

I bolaget Armada Kommunfastigheter AB, som bland annat innefattar koncernens utbildningsfastigheter, har arbetet i den delen av Österåkers gymnasium som kallas för Hästskon löpt på under året. Den omfattande renovering som påbörjades under 2023 med sanering av vindar och byte av tak fortsatte. På Österskärsskolan och Tråsättraskolan har fönster bytts ut. Flertalet brandlarm har helt eller delvis bytts ut i skolbyggnader och en grupp bostad. På förskolan Kantarellen har det skett ett fasadbyte. Utomhus har det skett ett byte av belysningen till LED vid Alceahuset.

Österåkers Stadsnät AB har under året anslutit ett tiotal master i Åkersberga med omnejd. Beställningar görs av teleoperatörer som vill leverera 5G till sina kunder. Fiberanslutning har skett till Ljusterös färjeläge på båda sidor för den nya hybridfärjan.

18.2 Ekonomisk uppföljning

Se avsnitt 1.1 samt 1.6.2

18.3 Framåtblick

Det är fortfarande en ansträngd situation i och med att det är flera lån med väldigt låg ränta som ska bindas om. Läget är dock betydligt bättre än för ett år sedan, då inflationen var rekordhög och räntorna höjdes. Armadakoncernen har även gjort en översyn av fastighetsportföljen och förberett för vissa avyttringar i mindre skala, förutsatt att rätt marknadsförutsättningar och affärstillfällen uppkommer.

19 Roslagsvatten (koncernen)

19.1 Viktiga händelser

- Utveckling av digitalt verktyg för planering.
- Nyutvecklad systematik för ledningsinventering har utprovats.
- Digitalisering med fokus på tillgångsinformation genom standardiserat referensbeteckningsystem.
- En ny nödvattenplan har antagits av Kommunfullmäktige.
- Investeringen av det nya reningsverket i Margretelund fortskrider.
- Österåkersanstalten byggs ut. VA-mässigt krävs det kapacitetsökning både gällande vattenleverans och omhändertagande av spillvatten. Arbetet beräknas vara färdigställt till årsskiftet 2025/2026.

19.2 Verksamhetsuppföljning

Arbetet med den nya vattentjänstplanen har fortsatt under 2024 och beräknas vara beslutad under första halvan av 2025. Denna kommer främst att beskriva förebyggande åtgärder på den allmänna VA-anläggningen mot klimatförändringar och visa en utbyggnadsplan för allmänt VA under tolv år framåt. Under året har förnyelsen av ledningsnätet fortsatt öka för att långsiktigt trygga leverans och omhändertagande av vatten.

Två planprogram, Täljö/Gottsunda och Åkers Runö, har varit aktiva under 2024. Framtagandet av Åkers Runös planprogram har prioriterats, och inom detta pågår arbetet med framtagande av två detaljplaner, Pilängen och Hagby äng och kulle del 2. Hagby Äng och Kulle del 1 är under genomförande där entreprenaden för infrastrukturen väntas påbörjas under första halvan 2025.

När det gäller byggnationen av det nya reningsverket i Margretelund, har särskilt fokus under 2024 legat på att förbereda för slambiolproduktionen, som enligt villkoren för Klimatklivet måste vara i gång redan 2026. Ett bidrag på 53 miljoner kronor från Klimatklivet har varit avgörande för att realisera denna del av projektet. Parallellt med byggnationen av det nya reningsverket har arbetet med Vaxholms överföringssystem fortsatt under året. När det nya reningsverket är klart möjliggör det en hållbar tillväxt i kommunen.

19.3 Ekonomisk uppföljning

Se avsnitt 1.1 samt 1.6.2 för mer information.

19.4 Framåtblick

Arbetet med det nya reningsverket i Margretelund fortsätter, fokus ligger under 2025 på att säkerställa att planen hålls och att projektet fortsätter att utvecklas med högsta möjliga miljöhänsyn. När det nya reningsverket står färdigt kommer det att stärka VA-kapaciteten, bidra till bättre vattenkvalitet och bana väg för en mer hållbar framtid för Österåker och Vaxholm.

Ett stort digitaliseringsprojekt pågår inom Roslagsvatten. Arbetet kommer att pågå under flera år. Det innebär en djupgående förändring i hanteringen av information och data. Roslagsvatten går från manuella, tidskrävande processer till automatiserade och strukturerade system. Roslagsvattens vision sträcker sig bortom det nuvarande, med ambitionen att fullt ut utnyttja digital teknik för att skapa en mer effektiv, hållbar och kundfokuserad vatten- och avfallshantering.

20 Barnbokslut

Sedan 2017 gör Österåkers kommun ett barnbokslut. I barnbokslutet följs kommunens verksamheter upp enligt Barn- och ungdomspolicy för Österåkers kommun.

2024 års barnbokslut har sammanställts genom intervjuer med förvaltningschefer och sakkunniga. Intervjuerna har utgått från barn- och ungdomspolicyn med ett särskilt fokus på utvecklingsbehov.

I de samtal som intervjuerna har lett till har deltagarna delat erfarenheter och fått syn på flera perspektiv, något som utvecklat barnbokslutet till en mer självreflekterande produkt. Det här sättet att sammanställa barnbokslutet har bland annat medfört:

- Ökad självinsikt; både om framgångar och utvecklingsbehov
- Delade erfarenheter
- Nya idéer till arbetssätt och uppföljning
- Identifierat önskemål om stöd i arbetet

Sammanfattningsvis kan vi se att Österåkers kommun:

- Använder data om unga och beprövad forskning i arbetet på ett systematiskt sätt i stor utsträckning
- Använder lokal data och kunskap om barn i begränsad utsträckning
- Har potential att inkludera ungas egna tankar och åsikter (barnets perspektiv) i större utsträckning. Vuxnas barnperspektiv får idag stort utrymme
- Omprövar källor till data i mycket olika utsträckning

Intervjumetoden har också visat att samtal om arbete med och för barn minskar hinder och ökar det kollegiala stödet för att involvera barn och unga i arbetet.

Aktuell kunskap och forskning om barn och unga ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn och unga.

Generellt jobbar kommunens verksamheter strukturerat med omvärldsbevakning och tar till sig forskning och data kopplat till barn och unga relaterat till sitt område och sin verksamhet.

Alla kommunens verksamheter påverkar barn, mer eller mindre direkt. I relation till annan lagstiftning tar Barnkonventionen olika tydligt plats. I skollag och socialtjänstlag upplevs barnkonventionen tydlig. I relation till plan- och bygglagen utvecklar kommunen nu skrivningar för att göra barnperspektivet mer tydligt och levande i det dagliga arbetet.

Flera verksamheter utvecklar ny kunskap om barns lokala förutsättningar, dels genom befintliga verktyg från myndigheter och institutioner, dels genom att formge egna kartläggningar för att fånga in hela bilden av barn och ungas livssituation i kommunen.

I stort sett alla verksamheter genomför brukarundersökningar. Barn och unga blir framför allt tillfrågade inom skola, omsorg och fritid. Enkäten Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) genomförs var tredje år och är den enkät som används genom hela kommunorganisationen.

Genom att utvärdera och analysera data och information som samlas in, utvecklar kommunen förmågan att följa upp vilka som nås av och deltar i insatser för att också identifiera vilka som fortfarande saknas och inte nås.

På utbildningssidan är kommunen i kontakt med Ifous i flera projekt som ger en direkt och praktisknära koppling till forskning för fritidshem, förskola och skola. Även Handelshögskolan har haft projekt tillsammans med grundskolan i kommunen.

Arbetet med kommunens egen skolundersökning Med målen i sikte (MMiS), utvecklas kontinuerligt, framför allt gällande uppföljning och vidarearbete med resultaten för att säkerställa att arbetet kommer eleverna till gagn.

Prioriteringar görs inom skola, vård och fritid för gruppen personer med funktionsnedsättning.

Exempel från en av intervjuerna: När Österåkers kommun startar en upphandlingsprocess ställs alltid frågan: Påverkas barn? När leverantör av måltidstransporter handlades upp blev således svaret ja. I leverantörens uppdrag ingår transporter av måltider till skola och förskola och en leverans innebär oftast att en stor lastbil behöver backa intill en lastkaj på ett skolområde. I kravspecifikationen skrevs då in att leverantören måste säkerställa att det alltid finns två personer i transporten för att kunna backa säkert i en miljö där barn rör sig.

Österåkers kommun ska arbeta sektorsövergripande med barnets bästa i centrum i frågor som berör barn och unga.

Sociala preventionsgruppen, arbetsgrupper kopplade till sociala hållbarhetsprogrammet, Pep-kommun: Allt fler projekt och processer fokuserar på sektorsövergripande samtal och arbete med barn och unga i centrum.

Utbyte sker i hela kommunorganisationen med forskningsinstitut, högskolor och andra kunskapande organisationer för ny och kompletterande kunskap, data och forskning. Samverkan inom organisationen medför att den nya kunskapen kan spridas i fler delar av organisationen. Ett arbete i utveckling!

Österåkers kommun ska erbjuda fortbildning till beslutsfattare, berörda yrkesgrupper samt barn och unga själva för att stärka kunskapen om barns rättigheter.

Användningen av barnkonsekvensanalys och likvärdiga verktyg utvecklas kontinuerligt. Erfarenhetsdelning efterfrågas för att kunna systematisera arbetet ytterligare och vidmakthålla den kompetens- och erfarenhetsutveckling som görs.

Kommunen lär direkt från barn och unga genom Unga kommunutvecklare, UF-företagare, sommarlovsentreprenörer och i samtal med barn och unga i kommunens verksamheter. I många av dessa fall finns möjlighet till ömsesidigt lärande, en möjlighet att ta vara på mer och utveckla.

Unga kommunutvecklare har under 2024 spelat in en serie poddavsnitt på temat trygga idrottsmiljöer. Unga som beskriver sina erfarenheter för att lära ledare, beslutsfattare och

föräldrar vad som är tryggt för unga. Projektet har gett hela organisationen mersmak och kommer att arbetas vidare med framåt.

Exempel från en av intervjuerna: *Vi kommer i kontakt med barn genom deras föräldrar på avdelningen för vuxenstöd. Vi utvecklar vårt arbete med barnkonsekvensanalys för att säkerställa att barnets perspektiv blir tydligt och att inte föräldraperspektivet tar över som det annars gärna gör. Vi vill utveckla arbetet mer och sprida det i organisationen.*

Österåkers kommun ska stimulera och stötta unga i att själva komma med idéer samt öka deras möjligheter till inflytande i kommunala beslut.

Ung i Österåker, där kommunens fritidsgårdar ingår, fokuserar stort på ungdomsproducerad verksamhet. Relationsbyggande arbete syftar till att stärka och inspirera unga till att själva ta initiativ och driva projekt och verksamhet. Bidraget Ungas egen organisering söks av unga för att genomföra egeninitierade projekt och evenemang.

Unga kommunutvecklare, ett sommarjobb som nu funnits i tre år, blir delaktiga i pågående projekt och processer som behöver ungas perspektiv för att komma vidare. I *Verksamhetsplan 2025–2027 och budget 2025* har två budgetuppdrag formulerats efter inspel från Unga kommunutvecklare, kopplat till arbetsmarknadsinsatser och utbildningsfrågor. Kommunen utvecklar också fler och nya platser för att ta emot praoelever och praktikanter.

Beslut och åtgärder som rör barn och unga ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Socialförvaltningen ligger långt fram när det gäller barnkonsekvensanalyser. Här finns det möjlighet för andra delar av organisationen att ta stöd och inspiration av de verksamheter som kommit längst i arbetet.

Även om det inte alltid benämns barnkonsekvensanalys görs risk- och konsekvensanalyser på olika sätt i allt större utsträckning i stora delar av organisationen. Här är bedömning att detta arbete kan systematiseras och vara mer likvärdig.

Arbetet med barnkonventionen har under åren utvecklats från att handla om konventionen som helhet till att gå in på de olika artiklarna i allt större utsträckning. Det visar på en mognad hos verksamheterna i dessa frågor.

Utvecklingsbehov framåt

Under intervjuerna kom ett antal utvecklingsbehov fram som lyftes av flera förvaltningar. Framför allt uttrycks detta som ett behov av kompetenshöjande insatser och erfarenhetsutbyten gällande genomförandet av barnkonsekvensanalys, barnperspektiv i praktiken och dialog med och för barn och unga.

Organisationen ställer sig också frågan ”vad mer kan vi göra?”. Här lyftes exempelvis

tankar som medborgarundersökning för de allra yngsta, kommunikation riktad till unga och funderingar kring hur kommunen på bästa sätt tar del av barn och ungas tankar kring olika projekt.

Kommunen samlar in en stor mängd information och data om barn och unga genom brukarundersökningar, skolenkäter och LUPP. I arbetet med barnbokslutet konstateras att det på många håll i organisationen finns en önskan och möjlighet att utveckla arbetet med att både ta del av och använda sig av den här datan på ett bättre sätt än vad som görs idag. Det önskas mer tvärsektoriellt arbete för att lära av varandra hur data och erfarenhet kan komma kommunens barn och unga till del i större utsträckning.

Under året som kommer har kommunen, förutom det väl förankrade arbetet som redan pågår på varje förvaltning, övergripande verktyg för utveckling.

- Österåkers kommun är från och med slutet av 2024 Pep-kommun
- Sommarjobbet Ung kommunutvecklare blir mer känt i organisationen
- 2025 utförs ungdomsenkäten LUPP

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med de förslag och behov som har framkommit under intervjuerna och kommer att göra en arbetsplan för året.

Exempel från intervjuerna en av intervjuerna: När ett medborgarförslag kommer in från ett barn behövs ett snabbspår för hantering. Ett sådant förslag bör prioriteras. Ett "enkelt" sätt att visa barn att deras inflytande är viktigt. Det är också ett sätt att möta barnkonventionens artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina egna åsikter i alla frågor som rör dem. Barnets åsikter ska ges betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

2 | Målbilaga

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare (Kommunstyrelsen)	Hållbart medarbetar-engagemang (HME)	80	82	80	●
		Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun	7 %	7 %	7 %	●
	Österåker är en attraktiv plats att bo i, etablera företag i och besöka (Kommunstyrelsen)	Befolkningsökning	0,3 %	1 %	0,6 %	●
		Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv 16-64 år	14		14	●
	Kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen i kontakt med invånare, brukare, verksamheter och besökare är hög (Kommunstyrelsen)	Upplevd generell nöjdhet vid bemötande vid kontakt med kommunen	89 %	89 %	90 %	◆
		Andelen som är nöjda med informationen från kommunen	56 %		70 %	◆
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling - Index	62		74	◆
	Nämndens verksamhet ska präglas av rättssäkerhet. (Socialnämnden)	Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom (medelvärde)	92	86	120	●
	Den enskilde ska uppleva kontakten med socialtjänsten tillfredställande (Socialnämnden)	Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - tydlig information, andel (%)	94	96	94	●
		Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande, andel (%)	95	96	92	●

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
		Brukarbedömning barn- och ungdomsvård IFO - påverka hjälp, andel (%)	50	43	50	🟡
	Nämndens verksamhet ska präglas av rättssäkerhet (Vård- & omsorgsnämnden)	Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	31	44	30	🔴
	Brukare ska uppleva insatser från socialtjänsten som tillfredsställande (Vård- & omsorgsnämnden)	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	88 %	83 %	84 %	🟡
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel 100 %		93 %	90 %	90 %	🟢	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		75	72	83	🟡	
	Nöjdheten med bygglovsverksamhetens service och kvalitet ska öka (Byggnadsnämnden)	SBA:s NKI-undersökning	63	64	67	🟡
	Handläggning av bostadsanpassningsåtgärder ska även fortsatt i hög grad motsvara sökandens förväntningar (Byggnadsnämnden)	Andel personer med bostadsanpassningsärenden som är nöjda med handläggningen.	95 %	97 %	95 %	🟢
	Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	82		80	🟢
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	84		80	🟢

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	(Miljö- & hälsoskydds nämnden)	Företagsklimat enl. OJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	88		70	
	Miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet ska hålla hög rättssäkerhet (Miljö- & hälsoskydds nämnden)	Andel överklagade beslut där Miljö- och hälsoskydds nämndens beslut har fastställts	82 %	100 %	80 %	
		Andel överklagade beslut som återförvisats till Miljö- och hälsoskydds nämnden för fortsatt handläggning.	2 %	0 %	10 %	
	Tillgängligheten och enkelhet i kontakten med Miljö- och hälsoskydds nämnden ska vara hög (Miljö- & hälsoskydds nämnden)	Andelen kompletta ansökningar om serveringstillstånd och anmälningar om ändrad bolagssammansättning som inkommer		49 %	50 %	
	Kultur- och fritidsnämndens verksamheter präglas av hög kvalitet (Kultur- och fritidsnämnden)	Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, nöjdhetsfrågor		35 %	80 %	
		Kvantitativ undersökning på biblioteken, nöjdhetsfrågor	88 %	92 %	80 %	
		Andel hanterade ärenden i Infrakontroll (felanmälan)		67 %	90 %	
		Andel föreningar med alkohol- och drogpolicy				
		Andel föreningar med ledarskapspolicy				
	Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska ha hög tillgänglighet (Kultur- och fritidsnämnden)	Biblioteket, antal bemannade öppettimmar kväll och helg	12	12	12	
		Geografisk spridning av musikskolans verksamhet,	9	12	10	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024		
		öka antal undervisningsplatser					
	Förskola. Maximal utveckling för varje barn i kommunens förskolor (Utbildningsnämnden)	Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, lägeskommun, andel (%)	32 %		36 %	♦	
		Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regj, andel (%)	36 %		40 %	♦	
	Grundskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens grundskolor. Strävan mot målet 100 procent. (Utbildningsnämnden)	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	83 %	78 %	84 %	♦	
		Lärare (heltidstjänster) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	69 %		80 %	♦	
		Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	84 %	77 %	84 %	♦	
		Lärare (heltidstjänster) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	73 %		80 %	♦	
		Gymnasieskola. Maximal utveckling och måluppfyllelse för varje elev i kommunens gymnasieskolor. Strävan mot målet 100 procent. (Utbildningsnämnden)	Gymnasieelever med examen inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	68 %	66 %	80 %	♦
			Lärare (Årsarbetare) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, lägeskommun, andel (%)	88 %		90 %	♦

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
		Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	81 %	75 %	82 %	
		Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	93 %		95 %	
	Service och bemötande inom NAN:s ansvarsområde ska upplevas som positivt och motsvara förväntningarna från brukarna (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (vuxenutbildning)	95	95	90	
		Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (SFI)		89	75	
		Jag kan rekommendera min skola till andra (vuxenutbildning)	83	86	80	
		Jag kan rekommendera min skola till andra (SFI)		90	85	
Andel SFI-avbrott	26	26	30			
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Den ekonomiska planeringen ska vara långsiktig och hållbar (Kommunstyrelsen)	Uppfyllda finansiella mål	100 %	75 %	100 %	
	Effektiviteten i kommunens administrativa verksamheter ökar (Kommunstyrelsen)	Antalet anställda i administrativa verksamheter växer mindre, i förhållande till befolkningsökningen		 Ja	 Ja	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	Nämnden ska eftersträva hög prognossäkerhet genom samtliga arbetsprocesser. (Socialnämnden)	Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-41		-25	
	Socialnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utvecklingen relativt sett ska öka. (Socialnämnden)	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	38		40	
	Vård- och omsorgsnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utvecklingen relativt sett ska öka (Vård- & omsorgsnämnden)	Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	0		-1	
		Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-25		-15	
	Nämnden ska eftersträva hög effektivitet i sina verksamheter. (Vård- & omsorgsnämnden)	Effektivitetsindex LSS boende och daglig verksamhet	61		60	
		Effektivitetsindex äldreomsorg	91		95	
	Byggnadsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans (Byggnadsnämnden)	Ingen negativ avvikelse mot budget	-1 770	-1 451	0	
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans (Miljö- & hälsoskyddsnämnden)	Ingen negativ avvikelse mer än 1 % mot budget	0 %	0 %	0 %	
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet	Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	3 %	0 %	0 %	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	(Miljö- & hälsoskydds nämnden)					
	Kultur- och fritidsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans (Kultur- och fritidsnämnden)	Ej negativ avvikelse gentemot budget	0 %	0 %	0 %	●
	Kultur- och fritidsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet (Kultur- och fritidsnämnden)	Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	0 %	0 %	0 %	●
	Utbildningsnämnden har en ekonomi i balans (Utbildningsnämnden)	Ingen avvikelse mot budget i nämndens årsbokslut	-0,2 %	-0,5 %	0 %	■
		Ingen avvikelse i nämndens årsprognos	0 %	0 %	0 %	●
	Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	Ingen negativ avvikelse mer än 1 % mot budget	0 %		1 %	●
	Kommunens arbete ska bidra till att arbetslösheten minskar i Österåker, särskilt för grupperna långtidsarbetslösa och ungdomar (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	Andel personer som anvisas av Socialförvaltningen till Arbetsmarknadsenheten och som sedan går till praktik, arbete (subventionerad/osubventionerad anställning) eller studier		72	70	●
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Österåkers offentliga miljöer ska vara trygga för invånare och besökare (Kommunstyrelsen)	Andel som känner sig sktrygg eller ganska trygg kvällstid	75 %		77 %	■
		Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	98			●

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	Osteråkers kommuns civila beredskap är god (Kommunstyrelsen)	Arlig uppföljning av kommunens krisledning		● Ja	● Ja	●
	Medarbetare som i sin yrkesroll får kännedom eller misstänker att ett barn far illa ska anmäla det (Socialnämnden)	Information om skyldigheten att anmäla oro för barn ska ges till personal som kommer i kontakt med barn i sitt yrke. (1 gång per år)		100 %	100 %	●
	Ingen som får insatser av nämnden ska vara utsatt för missförhållanden eller risk för allvarlig skada. (Socialnämnden)	Informera om rapporteringsskyldigheten enligt Lex Sarah till den som påbörjar en anställning eller praktikperiod inom socialförvaltning. Information om rapporteringsskyldigheten ska därefter ges återkommande, minst en gång per år.		100 %	100	●
	Öka kvalitet i mötet mellan socialtjänstens medarbetare och invånare. (Socialnämnden)	Deltagande i Yrkesresan ska omfatta alla som utbildningen är till för.		100	100 %	●
	Brukare inom särskild boende LSS/SOL ska uppleva trygghet i sitt hem. (Vård- & omsorgsnämnden)	Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	62	66	74	◆
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%)		79	77	90	◆	
Brukarbedömning boende särskild service SoL - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)			80	75	●	
Brukarbedömning gruppboende LSS -		79	60	69	◆	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
		Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)				
		Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, median	16	15	14	■
	Öka kvalitén i mötet mellan socialtjänstens medarbetare och kommunens invånare. (Vård- & omsorgsnämnden)	Deltagande i Yrkesresan ska omfatta alla som utbildningen är till för.		100 %	100	●
	Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad (Miljö- & hälsoskyddsnämnden)	Andel fritidsbåtshamnar där beslut om avfallshanteringsplan har fattats		33 %	50 %	◆
	Den upplevda tryggheten inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska vara hög (Kultur- och fritidsnämnden)	Trygghetsundersökning i den öppna ungdomsverksamheten	96 %	96 %	99 %	◆
		Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, trygghetsfrågor		55 %	95 %	■
		Kvantitativ undersökning på biblioteken, trygghetsfrågor		97 %	95 %	●
	Förskolorna i kommunen har en trygg miljö (Utbildningsnämnden)	Andel barn 3 - 5 år som uppger att de är trygga i sin förskola, lägeskommun	97 %	98 %	100 %	◆
	Grundskolorna i kommunen har en trygg miljö (Utbildningsnämnden)	Andel elever i åk F - 9 som uppger att de är trygga i sin skola, lägeskommun	91 %	91 %	100 %	◆
	Gymnasieskolorna i kommunen har en trygg miljö	Andel elever som är trygga i sin gymnasieskola, lägeskommun	89 %		90 %	◆

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	miljö (Utbildningsnämnden)					
	Den upplevda tryggheten i det lokala näringslivet ska öka (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	"I vilken utsträckning påverkas ditt företag av brottslighet/otrygghet i din kommun" (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)	3,9	4,2	4	●
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Kommunorganisationens inköp och upphandlingar är ett strategiskt verktyg för hållbarhet (Kommunstyrelsen)	Andelen centrala upphandlingar som ställer relevanta krav för hållbarhet		100 %	100 %	●
		Antal inköp som ersätts av kommunens återbruksplattform		130	70	●
	Österåker erbjuder goda livsmiljöer (Kommunstyrelsen)	Andel invånare med 200 meter till närlatur eller park	99 %	99 %	99 %	●
		Andel nya bostäder och arbetsplatser styrda till kollektivtrafiknära lägen		95 %	95 %	●
	Österåkers kommunorganisation begränsar den egna klimatpåverkan (Kommunstyrelsen)	Minska genomsnittlig energianvändning i kommunkoncernens lokaler	125	127	125	●
		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	34		40	◆
		Energianvändning per gatubelysning, kWh/ljuspunkt	329		350	●
	Nämnden ska bidra till att miljöpåverkan minskar inom upphandlade tjänster under 2024 (Socialnämnden)	Andel upphandlingar 2024 där nämnden har ställt krav att minska negativ miljöpåverkan i utgångspunkt i miljö och klimatprogrammet.		100 %	100 %	●

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	Nämnden ska bidra till att miljöpåverkan minskar inom upphandlade tjänster under 2024. (Vård- & omsorgsnämnden)	Andel upphandlingar 2024 där nämnden har ställt krav att minska negativ miljöpåverkan i utgångspunkt i miljö och klimatprogrammet.		100 %	100 %	
	Brukare ska erbjudas en balanserad och näringsrik kost. (Vård- & omsorgsnämnden)	Andel särskilda boenden med rutin för att förebygga undernäring		100 %	80 %	
	Styra nya bostäder och arbetsplatser till, i huvudsak, kollektivtrafiknära lägen (Byggnadsnämnden)	Andel av alla förhandsbesked och bygglov som handlagts, har beviljats i kollektivtrafiknära lägen.	95 %	95 %	95 %	
	Begränsade persontransporter i handläggningen av nämndens ärenden, för minskat klimatavtryck (Byggnadsnämnden)	Andel tekniska samråd som har genomförts digitalt	99 %	100 %	98 %	
	Fri- och lekytor utifrån Boverkets råd och anvisningar (Byggnadsnämnden)	Andel lovärenden av förskolor och skolor som erhållit tillräckligt väl tilltagna fri- och lekytor utifrån Boverkets råd och anvisningar			80	
	Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn (Miljö- & hälsoskydds-nämnden)	Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	200	192	200	
	Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska (Miljö- & hälsoskydds-nämnden)	Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	24	21	20	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	Oka kunskapen om risk för förekomst av skadliga ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar (Miljö- & hälsoskyddsnämnden)	Antal informationsinsatser som MHN har genomfört		5	4	
	Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön (Miljö- & hälsoskyddsnämnden)	Antal gödselanläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn	1	8	4	
	Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra att minska och effektivisera energianvändningen (Kultur- och fritidsnämnden)	Andel bokade tider i idrottsanläggningar vardagar 16-22 och helger		38 %	85 %	
	Främja demokrati och delaktighet i kultur- och fritidsnämndens verksamheter (Kultur- och fritidsnämnden)	Index, inflytande, ansvarstagande och delaktighet inom den öppna ungdomsverksamheten		64 %	40 %	
	Skapa inkluderande livsmiljöer för rekreation och kultur för fler (Kultur- och fritidsnämnden)	Antal offentliga kulturarrangemang för barn och vuxna som anordnats i kommunen med stöd av kultur- och fritidsnämnden	266	339	250	
		Antal program och aktiviteter på folkbiblioteken	376	364	325	
	Alla ungdomar i kommunen har en gymnasieutbildning (Utbildningsnämnden)	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	91 %	89 %	92 %	
		Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	90 %	90 %	90 %	

Övergripande mål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2023	Utfall 2024	Målnivå 2024	
	Barn och elever i kommunen har goda förutsättningar att medverka till en hållbar framtid (Utbildningsnämnden)	Andel barn 3-5 år i förskola som uppger att de är delaktiga i utbildningen, lägeskommun	91 %	90 %	95 %	
		Andel elever i årskurs F -9 som uppger att de är delaktiga i sin utbildning, lägeskommun	77 %	87 %	95 %	
	För att skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle krävs fler lokal arbetstillfällen för att minska klimatmässig påverkan av transporter och bilpendling. (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	Antal arbetstillfällen (i enlighet med visionen för Stockholm Nordost)	12 800	12 800	12 283	
	Alla ungdomar i kommunen ska genomgå en gymnasieutbildning eller erbjudas arbete (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	Utveckla KAA:s arbetssätt för att öka tillgänglighet och kvalitet i verksamheten (andel ungdomar som accepterar en insats från KAA och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete)		38	75	
	Företagens kompetensförsörjning ska förbättras (Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden)	"Hur är tillgången på relevant kompetens (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)	3	3	3	